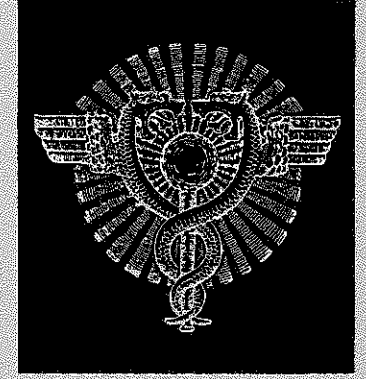

HELSINGIN KAUPPAKORKEAKOULU 1977-1978

Keeleus

HELSINGIN KAUPPAKORKEAKOULU

1977—1978

HELSINGISSÄ 1978

HELSINGIN KAUPPAKORKEAKOULU

KERTOMUS LUKUVUODESTA 1977—78

TOIMITTANUT
KORKEAKOULUN REHTORI

ISBN 951-699-116-5

Amer-yhtymä Oy Weilin+Göösin kirjapaino Espoo 1978

HELSINGISSÄ 1978

I Hallinto, opettajat, laitokset sekä viran- ja toimenhaltijat 31.5.1978

Hallinto

Valtuusto

Puheenjohtaja: TELARANTA, K.A., professori

Varapuheenjohtaja: LARMOLA, EERO, yliassistentti

Jäsenet:

AHONEN, HELENA, ekonomi; varajäsen KUUSIOLA, MARITA, ekonomi
AKKANEN, PEKKA, tutkimusassistentti; varajäsen ASP, KARI, tutkimusassistentti
ARTTO, EERO, vs. professori; varajäsen KIVIMAA, KIRSTI, apulaisprofessori
BÖÖS, KAIJA, ekonomi; varajäsen MÄKINEN, JUKKA, kauppat.yo.
JOKI, RIKU, kauppat.yo; varajäsen TUOMINEN, NILS, ekonomi
KAHRI, MARKKU, amanuenssi; varajäsen KORKEAMÄKI, KAARINA, toimistosihteeri
KAINULAINEN, YRJÖ, laboratoriomestari; varajäsen LAAKSONEN, PIRJO, amanuenssi
KALLIO, MARKKU, vt. professori; varajäsen LAAKSONEN, OIVA, professori
KASKIMIES, MIKA, professori; varajäsen HAKKARAINEN, HEIKKI J., apulaisprofessori
KETTUNEN, RAAKEL, vt. lehtori; varajäsen HAVUKKALA, JAAKKO, lehtori
KYLÄKOSKI, KALEVI, lehtori; varajäsen DAHLSTEDT, ROY, assistentti
LARMOLA, EERO, yliassistentti; varajäsen HUHTALA, MARJA-LEENA, vt. lehtori
LATIKKA, LAURI, ekonomi; varajäsen PIHLAINEN, RISTO, ekonomi
LEHTOVUORI, JOUKO, professori; varajäsen MANNINEN, JOUKO, apulaisprofessori
LEIVO, VEIKKO, professori; varajäsen PAAKKANEN, JOUKO, professori
LENKKERI, HEIKKI, kauppat.yo; varajäsen TOLONEN, ELINA, kauppat.yo
LEPISTÖ, ERKKI, ekonomi; varajäsen KEKKONEN, HANNELE, ekonomi
LEPONIEMI, ARVI, professori; varajäsen KELOHARJU, RAIMO, apulaisprofessori

LILJA, KARI, assistentti; varajäsen HURME, JORMA, huoltomies
 MANNERKOSKI, MAINI, tutkimussihteeri; varajäsen SOISMAA, MARGARETA,
 assistentti
 MÄLKÖNEN, ESA, ekonomi
 NORVAMA, PIRJO, apulaissihteeri; varajäsen HUTTUNEN, HEIKKI, ATK-pääl-
 likkö
 NYBERG, AARNI, professori; varajäsen PIHKALA, ERKKI, professori
 PALOJÄRVI, EEVA, ekonomi; varajäsen NAKARI, SEPPO, kauppat.yo
 PITKÄNEN, EERO, apulaisprofessori; varajäsen AALTIO, ERKKI, professori
 RAINERANTA, LEENA, kauppat.yo; varajäsen HAILI, HEIKKI, ekonomi
 TAINIO, RISTO, vt. apul.prof.; varajäsen HAAPKYLÄ, TIMO, ekonomi
 TELARANTA, K. A., professori; varajäsen SAARSALMI, MEERI, apulaisprofes-
 sori
 UOTILA, ILPO, ekonomi; varajäsen POUTIAINEN, KUSTAA, kauppat.yo
 VUORISTO, KAI-VEIKKO, apulaisprofessori; varajäsen MATTILA, SAKARI,
 professori

Hallitus

Puheenjohtaja: HONKO, JAAKKO, professori, rehtori

Varapuheenjohtaja: KASKIMIES, MIKA, professori, vararehtori

Jäsenet:

ASP, KARI, tutkimusassistentti; varajäsen HUTTUNEN, HEIKKI, ATK-
 päällikkö
 JOKI, RIKU, kauppat.yo; varajäsen TUOMINEN NILS, kauppat.yo
 KIVIMAA, KIRSTI, apulaisprofessori; varajäsen SAARSALMI, MEERI, apulais-
 professori
 LAAKSONEN, OIVA, professori; varajäsen KALLIO, MARKKU, vt. professori
 LOMMI, CAMILLA, ekonomi; varajäsen PIHLAJAMÄKI, JAAKKO J., kauppat.yo
 PALOJÄRVI, EEVA, ekonomi; varajäsen LEPISTÖ, ERKKI, ekonomi
 SALO, EIJA, lehtori; varajäsen LARMOLA, EERO, yliassistentti
 TAINIO, RISTO, vt. apul.prof.; varajäsen UUSITALO, LIISA lehtori
 VUORISTO, KAI-VEIKKO, apulaisprofessori; varajäsen PIHKALA, ERKKI, pro-
 fessori

Kansleri

WARIS, KLAUS HENRIK, FT, MMT h.c., KTT h.c. (Helsingin kauppakorkeakoulu
 ja Svenska handelshögskolan), 14; 67.

Rehtori

HONKO, JAAKKO OLAVI
 Professori
 Rehtori kesäkuun 1. päivästä 1969

Vararehtori

KASKIMIES, MAURI MIKA KULLERVO
 Professori
 Vararehtori kesäkuun 1. päivästä 1975

Opetus- ja tutkimusneuvosto

Puheenjohtaja: KASKIMIES, MIKA, vararehtori, professori

Varapuheenjohtaja: PITKÄNEN, EERO, apulaisprofessori

Jäsenet:

ALALUUSUA SEPPO, assistentti
 HAILI HEIKKI, ekonomi
 HELLE REIJO, professori
 HÄMÄLÄINEN HELENA, ekonomi
 KELOHARJU RAIMO, apulaisprofessori
 KIVIMAA KIRSTI, apulaisprofessori
 LAAKSONEN OIVA, professori; virkavapauden aikana 1.1.—30.6.1977
 sijaisena AHLSTEDT LEO, yliassistentti
 LEHTOVUORI JOUKO, professori
 LEIVO VEIKKO, professori
 MANNINEN JOUKO, vs. professori
 MATTILA SAKARI, professori
 MUUKKONEN P.J., professori
 NIEMI EERO, lehtori
 PIHKALA ERKKI, professori
 PULKKINEN KYÖSTI, vt. apulaisprofessori
 RAUTKYLÄ RITVA, assistentti
 REKOLA ANNUKKA, kauppat.yo
 TÖRNUDD—JALOVAARA ELISABET, lehtori
 VIITANEN JORMA, assistentti
 VUORINIEMI JORMA, apulaisprofessori

Asiantuntijajäsenet: NYBERG, AARNI, professori
 PRIHTI, AATTO, yliassistentti

Opettajakunta

Varsinaiset professorit

- KASKIMIES, MAURI MIKA KULLERVO, KTT, (Liiketaloustiede, markkinointi). 19; 59.
- HONKO, JAAKKO OLAVI, KTT, FT h.c., (Liiketaloustiede, laskentatoimi). 22; 60. Vapautettu viran hoidosta rehtorin tehtävien vuoksi. Virkaa ovat hoitaneet syyslukukaudella 1977 PITKÄNEN, EERO KALERVO, KTT, apul. prof. ja kevätlukukaudella 1978 ARTTO, EERO VEIKKO, KTT, apul. prof. MATTILA, KAARLO SAKARI, FT, (Talousmatematiikka ja tilastotiede). 15; 60.
- TELARANTA, KAARLO ARMAS, LaT, Helsingin yliopiston dosentti, (Oikeustiede). 15; 62.
- VAIVIO, FEDI LENNART, KTT, Svenska handelshögskolanin dosentti, (Kansantaloustiede). 27; 63.
- PAAKKANEN, JOUKO SAKARI, KTT, (Kansantaloustiede). 28; 63.
- MUUKKONEN, PERTTI JUHANI, LaT, Helsingin yliopiston dosentti, (Oikeustiede). 27; 63.
- LEIVO, VEIKKO ARMAS ILMARI, TKT, (Liiketaloustiede, markkinointi). 25; 68.
- LEPONIEMI, ARVI KALEVI, VTT, (Kansantaloustiede, erikoisalana ekonometria). 26; 69.
- NYBERG, AARNI VEIKKO JUHANI, VTT, Turun kauppakorkeakoulun dosentti, (Perustutkimuksen laitoksen johtaja). 27; 70.
- HELLE, REIJO KALERVO, FT, Oulun yliopiston dosentti, (Talousmaantiede). 31; 71.
- VOIPIO, JAAKKO EENOK, OTT, Helsingin yliopiston dosentti, (Oikeustiede). 23; 72. Virkavapaa kevätlukukauden 1978, jolloin virkaa ovat hoitaneet KILPI, LASSI TOPIAS TAAVETTI VOLTER, LaT, hallintoneuvos ja MATTILA, PAULI KALERVO, OTL, ass.
- LAAKSONEN, OIVA JOHAN, VTT, Svenska handelshögskolanin dosentti, (Liiketaloustiede, organisaatio ja henkilöhallinto). 24; 73. Virkavapaa kevätlukukauden 1978, jolloin virkaa on hoitanut PULKKINEN, KYÖSTI JOHANNES, KTT, yliassistentti.
- AALTIO, ERKKI AULIS, TKT, Teknillisen korkeakoulun dosentti, (Tavarateknologia). 22; 73.
- PIHKALA, RISTO ERKKI OLAVI, VTT, Helsingin yliopiston ja Turun kauppakorkeakoulun dosentti, (Taloushistoria). 38; 75.
- SALO, SEPPO KAARLO, TKT, (Talousmatematiikka). 46; 76.
- LEHTOVUORI, JOUKO TUOMAS, KTT, Turun kauppakorkeakoulun dosentti, (Liiketaloustiede, laskentatoimi). 33; 76.
- Liiketaloustieteen (vientimarkkinointi) professorin virka on täyttämättä.

Virkaa on hoitanut lukuvuoden 1977—78 ÄIJÖ, TOIVO SAMUEL, Ph.D., YTK.

Liiketaloustieteen (systeemit) professorin virka on täyttämättä. Virkaa on hoitanut koko lukuvuoden KALLIO, MARKKU JUHANI, Ph.D., DI, apulaisprofessori.

Apulaisprofessorit

- MANNINEN, JOUKO JUHA, FT, (Talousmatematiikka ja tilastotiede). 28; 66.
- ARTTO, EERO VEIKKO, KTT, Turun kauppakorkeakoulun dosentti, (Liiketaloustiede, laskentatoimi). 30; 71. Virkavapaa koko lukuvuoden, jolloin virkaa ovat hoitaneet LEHTONEN, PEKKA, KTT, PRIHTI, AATTO EERO MATIAS, KTT, yliassistentti ja VIRTANEN, KALERVO ENSIO, KTL, yliassistentti.
- KELOHARJU, RAIMO JYRKI JUHANI, KTT, DI, (Liiketaloustiede, systeemit). 28; 72.
- HAKKARAINEN, HEIKKI JUHANI, FT, Helsingin yliopiston, Turun yliopiston ja Vaasan kauppakorkeakoulun dosentti, (Saksan kieli). 36; 73. Virkavapaa koko lukuvuoden 1977—78, jolloin virkaa ovat hoitaneet LINDGREN, KAJ B., prof. ja VILJANEN, KEIJO UOLEVI, FL, KTK.
- SAARSALMI, MEERI MARJATTA, KTT, DBA, (Liiketaloustiede, markkinointi). 23; 73.
- VUORISTO, KAI-VEIKKO, FT, Helsingin yliopiston dosentti, (Talousmaantiede). 33; 73.
- KIVIMAA, KIRSTI, FT, ekonomi, (Englannin kieli). 16; 74.
- PITKÄNEN, EERO KALERVO, KTT, (Liiketaloustiede, julkisen hallinnon laskentatoimi). 30; 75. Virkavapaa syyslukukauden 1977, jolloin virkaa ovat hoitaneet KALLIO, KAIJU KATRIINA, KTL, assistentti ja VIRTANEN, KALERVO ENSIO, KTL, yliassistentti.
- KALLIO, MARKKU JUHANI, Ph.D., DI, ekonomi, (Liiketaloustiede, systeemit). 45; 76. Virkavapaa lukuvuoden 1977—78, jolloin virkaa on hoitanut SÄÄKSJÄRVI, MARKKU VILLE TAPIO, TKT.
- VUORINIEMI, JORMA KUSTAVI, FT, (Suomen kieli ja tyylioppi). 24; 77.
- Liiketaloustieteen (hallinto) apulaisprofessorin virka on täyttämättä. Sitä ovat hoitaneet PULKKINEN, KYÖSTI JOHANNES, KTT, yliassistentti ja TAINIO, RISTO SEPPO ILMARI, KTT.
- Liiketaloustieteen (laskentatoimi) apulaisprofessorin virka on täyttämättä. Sitä on hoitanut KYLÄKOSKI, KALEVI, KTL, lehtori.
- Sosiologian apulaisprofessorin virka on täyttämättä. Virkaa on hoitanut SEPPÄLÄ, VESI JUSSI, VTL.

Dosentit

- LINDGREN, KAJ BRYNOLF, FT, Helsingin yliopiston professori, (Saksan kieli ja kirjallisuus). 22; 58.
- ERÄMETSÄ, ERIK HARALD, FT, Turun yliopiston professori, (Saksan kieli ja kirjallisuus). 19; 62.
- LASSILA, JAAKKO SAKARI, KTT, (Kansantaloustiede). 28; 66. Vapautettu luennoimisvelvollisuudesta.
- SÄRKISILTA, MARTTI SAKARI, KTT, Helsingin yliopiston professori, (Liiketaloustiede, markkinointi). 28; 68. Vapautettu luennoimisvelvollisuudesta.
- KOTKANSALO, ALEKSANTERI, OTT, Turun yliopiston apulaisprofessori, (Finanssioikeus). 26; 70.
- LAULAJAINEN, RISTO ILMARI, KTT, Svenska handelshögskolanin apulaisprofessori, (Talousmaantiede). 37; 70.
- WIIO, OSMO ANTERO, YTT, (Viestintä). 28; 70.
- HELENIUS, RALF HARRY, VTT, Svenska handelshögskolanin professori, (Valtio-oppi). 38; 71.
- GRANLUND, ÅKE RAGNAR, FT, (Ruotsin kieli). 14; 72.
- LINDGREN, LAURI BERNHARD, FT, Turun yliopiston professori, (Ranskan kieli). 33; 73.
- RUUHELA, REIJO TUOMAS, KTT, Vaasan kauppakorkeakoulun professori, (Liiketaloustiede, laskentatoimi). 35; 73. Vapautettu luennoimisvelvollisuudesta.
- LAMPIKOSKI, KARI AHTI ARMAS, VTT, (Taloussosiologia). 39; 74. Vapautettu luennoimisvelvollisuudesta.
- PÅHLSSON, LEIF CHRISTER, FT, Svenska handelshögskolanin apulaisprofessori, (Englannin kieli). 40; 75.
- MALASKA, PENTTI ENSIO, TKT, Turun kauppakorkeakoulun professori, (Talousmatematiikka). 34; 75. Vapautettu luennoimisvelvollisuudesta.
- LEHTINEN, UOLEVI VALDEMAR, KTT, Teknillisen korkeakoulun apulaisprofessori, (Liiketaloustiede, markkinointi). 41; 77. Vapautettu luennoimisvelvollisuudesta.
- TANSKANEN, ANTTI JOHANNES, TTT, (Kansantaloustiede). 46; 77. Vapautettu luennoimisvelvollisuudesta.
- SALMI, TIMO YRJÖ, KTT, Vaasan kauppakorkeakoulun apulaisprofessori, (Liiketaloustiede, systeemit). 45; 77. Vapautettu luennoimisvelvollisuudesta.
- LONKA, HARRI ARVID, FT, (Talousmatematiikka). 31; 77.

Yliassistentit

- AHLSTEDT, KARL LEO, KTL, (Liiketaloustiede, hallinto). 29; 61.
- PULKKINEN, KYÖSTI JOHANNES, KTT, (Liiketaloustiede, hallinto). 21; 66.
- Virkkaa ovat hoitaneet syyslukukaudella 1977 TAINIO, RISTO SEPPO ILMARI, KTT ja kevätlukukaudella MYLLYNIEMI, OSSI OLAVI, FL.
- LARMOLA, EERO ANTERO, KTM, (Tietojenkäsittelyoppi). 37; 68.
- PASANEN, JORMA KALEVI, KTT, (Liiketaloustiede, markkinointi). 11; 72.
- VIRTANEN, KALERVO ENSIO, KTL, (Liiketaloustiede, laskentatoimi). 41; 73.
- Virkkaa ovat hoitaneet KINNUNEN, JUHA MARTTI EDVARD, KTM ja ALALUUSUA, SEPPO ILMARI, KTM.
- PRIHTI, AATTO EERO MATIAS, KTT, (Liiketaloustiede, laskentatoimi). 39; 76.
- Virkkaa on hoitanut koko lukuvuoden PREPULA, EERO ANTTI, KTM.
- URRILA, MATTI OLAVI, KTT, (Liiketaloustiede, markkinointi). 41; 77. Virkaa on hoitanut YLIKOSKI, TUIRE ELINA, KTM.
- Liiketaloustieteen (laskentatoimi) yliassistentin virka on avoinna. Virkaa ovat hoitaneet MATTILA, PENTTI ILMARI, KTK ja KALLIO, KAIJU KATRINA, KTL.

Lehtorit

- VON WILLEBRAND, CARL-AUGUST JOSEPH CURTSON, FK, (Kielistudiokeskuksen johtaja). 23; 53.
- BINHAM, PHILIP FRANK, M. A., (Englannin kieli). 24; 53.
- VIERIKKO, ERKKI, FK, (Espanjan kieli). 24; 56.
- JUTILA, JUKKA HELJO, FM, (Tavarateknologia). 23; 57.
- VON VOLBORTH, DOROTHEA, FL, (Venäjän kieli). 25; 62.
- HAVUKKALA, JAAKKO MARTTI, FL, (Talousmaantiede). 23; 64.
- LAUTSILA, ERKKI ILMARI, FM, (Saksan kieli). 30; 64.
- SAARIO, HILKKA MIRJA INKERI, FM, (Englannin kieli). 20; 66.
- MURRAY, JAMES, M.A., (Englannin kieli). 36; 67.
- TEVAJÄRVI, TUOMO MATIAS, FM, (Ruotsin kieli). 27; 68.
- KAILA, LEO TORSTEN, FL, (Pikakirjoitus). 19; 71.
- TÖRNUDD-JALOVAARA, ELISABET, FK, ekonomi, (Ruotsin kieli). 28; 71.
- KORPELA, ASKO JUHANI, KTL, (Kansantaloustiede). 37; 73.
- WOIVALIN, PENTTI KALEVI, FL, (Talousmatematiikka ja tilastotiede). 38; 73.
- SALO, EIJA, FM, (Englannin kieli). 28; 73.
- JUTILA, HELMI JOHANNA, KTM, (Englannin kieli). 33; 73.
- KAREOJA, SIRKKA-LIISA, FM, (Ranskan kieli). 28; 73.
- KONTTINEN, RAIJA AINO SISKO, FM, kirjeenvaihtaja, (Suomen kieli). 33; 73.
- PORKO, SIRKKA LEENA, FM, ekonomi, (Englannin kieli). 23; 73.

- STEUER, OUTI ELINA, KTM, (Saksan kieli). 41; 73. Virkavapaa koko lukuvuoden, jolloin virkaa on hoitanut TIITTULA, LIISA MARIA, KTK.
- SEPPÄLÄ, VESA JUSSI, VTL, (Sosiologia). 41; 74. Virkaa on hoitanut koko lukuvuoden SIURALA, LAURI YRJÖ JOHANNES, VTK.
- MYLLYNIEMI, OSSO OLAVI, FL, (Liiketaloustiede, hallinto). 33; 74. Virkaa on hoitanut kevätlukukauden 1978 LILJA, KARI TAPIO, KTL.
- KAKKURI-KETONEN, MARJA-LIISA, FK, (Filosofia). 45; 74. Virkavapaa kevätlukukauden 1978, jolloin virkaa on hoitanut UUSITALO, JYRKI JUHA, VTK.
- NIEMI, EERO JUHANI, FK, (Tilastotiede). 42; 75.
- TAKALA, KALEVI, FL, (Talouspsykologia). 25; 75.
- KYLÄKOSKI, KALEVI, KTL, (Liiketaloustiede, laskentatoimi). 39; 76. Virkaa ovat hoitaneet LAHTINEN, RITVA KYLLIKKI, KTK ja SIMOLA, HELMI IRENE, KTM.
- INGMAN, LILIAN ANNEVI LIS-SOPHIE, KTM, HuK, (Ruotsin kieli). 32; 76.
- UUSITALO, LIISA ANNELI, KTL, (Liiketaloustiede, markkinointi). 44; 77. Virkavapaa koko lukuvuoden, jolloin virkaa on hoitanut HAAHTI, ANTTI JUHANI, MBA.
- BARKER, JANET LESLEY, B. A., CERT. ED., (Englannin kieli). 44; 77.
- LAMPI, MIRJA-LIISA, FK, (Englannin kieli). 45; 77.
- KETTUNEN, RAUHA RAAKEL, FK, (vt. ylim. lehtori, ruotsin kieli). 31; 65.
- HONKAVAARA, KIRSTI TUULA AULIKKI, FM, (vt. ylim. lehtori, ranskan kieli). 40; 66.
- VAHERI, ANNA KAARINA, FM, (vt. ylim. lehtori, englannin kieli). 39; 66.
- HUHTALA, MARJA-LEENA, FM, (vt. ylim. lehtori, englannin kieli). 39; 68.
- ALENGRY, GEORGES HENRI PIERRE, Diplomé E.N.L.O.V., (vt. ylim. lehtori, ranskan kieli). 41; 70.
- HARLIO, HELKA ELINA, KTM, (vt. ylim. lehtori, ruotsin kieli). 41; 70.
- BRADY, JOSEPH, CERT. ED., (vt. ylim. lehtori, englannin kieli). 43; 71.
- HÖCKERSTEDT, ULLA KATRIINA, KTK, (vt. ylim. lehtori, englannin kieli). 42; 72.
- MILLER, NYLE DAVID, M. A., (vt. ylim. lehtori, englannin kieli). 42; 72.
- MALI, LEILA HELENA, FM, (vt. ylim. lehtori, englannin kieli). 35; 74.
- TUOMINEN, EVA MARIA, HuK, (vt. ylim. lehtori, ruotsin kieli). 31; 74.
- HEINONEN, MARJA KAARINA, FK, (tp. lehtori, englannin kieli). 47; 74.
- TAMMISTO, CHRISTINE, HuK, (tp. lehtori, saksan kieli). 32; 74.
- DILLINGHAM, PAUL ALBERT, BA., (tp. lehtori, englannin kieli). 38; 75.
- KEKÄLÄINEN, MARJA ANNELI, KTK, (tp. lehtori, suomen kieli). 37; 77.
- WASILJEFF, YRJÖ GEORGIJ, KTK, (vt. lehtori, liiketaloustiede, systeemit). 53; 77.

Opettajat

- LOUHIJA, JARL ALBIN, FT, täysin palv. apul. prof., (Suomen kieli ja tyylioppi). 08; 48.
- PEITSO, JUKKA TAPANI, FM, MA, (Portugalin kieli). 17; 51.
- NENONEN, AARRE VILHO, FL, (Ruotsin kieli). 17; 53.
- KILPI, LASSI TOPIAS TAAVETTI VOLTER, LaT, hallintoneuvos, (Oikeustiede). 20; 67.
- SLOTTE, BIRGER KRISTIAN, FK, (Ruotsin kieli). 40; 68.
- AUVINEN, EERO ILMARI, KTM, (Liiketaloustiede, markkinointi). 41; 69.
- GRANFELT, JARMO ALLAN, KTM, (Liiketaloustiede, markkinointi). 32; 69.
- YLIKOSKI, TUIRE ELINA, KTM, (Liiketaloustiede, markkinointi). 46; 70.
- KORIMO, OLGA, ylim. op., (Venäjän kieli). 24; 71.
- LAINEN, JARMO ESKO JUHANI, VTK, (Valtio-oppi). 48; 72.
- SULEVO, KARI PETER KRISTIAN, VTT, Helsingin yliopiston dosentti, (Valtio-oppi). 45; 72.
- HAGLUND, KARL HENRY, FM, KTK, (Liiketaloustiede, systeemit). 47; 74.
- OROZA, GONZALO, VTK, (Espanjan kieli). 37; 74.
- RANTANEN, HELVI KAARINA, yo-merkonomi, (Konekirjoitus). 38; 74.
- KARHU, TUULA-MARJA, kirjeenvaihtaja, (Sihteerioppi). 40; 75.
- GAHMBERG, HENRIK JOHANNES, KTM, (Liiketaloustiede, hallinto). 46; 75.
- KERVINEN, KAUKO JUHANI, ekonomi, (Liiketaloustiede, hallinto). 47; 75.
- LEHTONEN, PEKKA, KTT, (Liiketaloustiede, laskentatoimi). 46; 75.
- MAURANEN, TIMO OLLI, KTM, (Liiketaloustiede, markkinointi). 32; 75.
- RAUTAJOKI, PEKKA TOIVO JUHANI, OTL, (Oikeustiede). 38; 75.
- TULOKAS, MIKKO JUHANI, OTL, (Oikeustiede). 46; 75.
- TAMMELIN, MAIJA MARJA-LEENA, FM, (Englannin kieli). 45; 75.
- HAUTAKORPI, RIITTA-ELINA, KTK, (Suomen kieli). 47; 75.
- WASS-COLUSSI, PIRKKO, FK, (Italian kieli). 36; 75.
- URMAS, HEIKKI JUHANI, KTT, (Liiketaloustiede, hallinto). 35; 76.
- YLÄ-ANTTILA, LEENA SIRKKA, KTM, (Liiketaloustiede, hallinto). 48; 76.
- HUHDANMÄKI, ANTTI YLERMI, KTM, (Liiketaloustiede, laskentatoimi). 38; 76.
- OLKKONEN, TAUNO TOIVO, professori, (Tavarateknologia). 25; 76.
- KOPONEN, VILJO, VTL, (Kansantaloustiede). 34; 76.
- LALLUKKA, GABRIELLA, lis., (Venäjän kieli). 48; 76.
- HAAPANIEMI, KALERVO, KTM, (Liiketaloustiede, markkinointi). 47; 76.
- ILTANEN, SYLVI KAARINA, ekonomi, (Liiketaloustiede, markkinointi). 41; 76.
- GRÖNBERG, EIJA ANNIKKI, KTK, (Tilastotiede). 51; 76.
- LINNASALMI, LEENA ANNELI, KTM, (Englannin kieli). 44; 76.
- MURO, MARJA-LEENA, opett., (Espanjan kieli). 45; 76.

- ROMERO, JOSE, lehtori, (Espanjan kieli). 31; 76.
 SEPPÄNEN, MAIJA MARJATTA, KTK, (Saksan kieli). 49; 76.
 SISTONEN, RAILI TELLERVO, kirjeenvaihtaja, (Saksan kieli). 44; 76.
 STAGNETH, THOMAS KURT, Dipl.-Volksw., (Saksan kieli). 49; 76.
 KORIMO, NINA, HuK, (Venäjän kieli). 51; 76.
 TAMM, ELSA, FL, (Venäjän kieli). 37; 76.
 HEIKKONEN, JAAKKO VELI, KTM, (Liiketaloustiede, laskentatoimi). 25; 76.
 SAARIKKO, ARVO JOHANNES, VTM, (Liiketaloustiede, hallinto). 28; 77.
 ÅBERG, LEIF ERIC GUSTAV, MA, (Liiketaloustiede, hallinto). 48; 77.
 TORKKO, PAULI JUHANI, KTL, (Liiketaloustiede, laskentatoimi). 47; 77.
 KARANKO, ARNOLD, BA., JD., (Liiketaloustiede, markkinointi). 47; 77.
 KOTILAINEN, MARTTI RAIMO, ekonomi, (Liiketaloustiede, markkinointi). 41; 77.
 LAHDENPÄÄ, MARKKU JUHANI, KTT, (Liiketaloustiede, markkinointi). 43; 77.
 MECKELBORG, EERO JUHANI, HuK, (Liiketaloustiede, markkinointi). 34; 77.
 ERONEN, JARMO ILMARI, KTM, (Talousmaantiede). 43; 77.
 ANTILA, KAREN ANN, BA., (Englannin kieli). 52; 77.
 TUOMINEN, EVA MARIA, HuK, (Ruotsin kieli). 31; 77.
 KEKÄLÄINEN, PERTTI, VTM, (Liiketaloustiede, markkinointi). 30; 78.
 KÄYHKÖ, SEPPO JUHANI, ins., (Liiketaloustiede, markkinointi). 30; 78.
 TIUSANEN, TAUNO JUHANI, YTM, (Liiketaloustiede, markkinointi). 41; 78.
 AIRAKSINEN, TIMO JUHANI, KTT, (Kansantaloustiede). 46; 78.
 MANNINEN, ERKKI, KTM, (Talousmaantiede). 43; 78.
 HAUTAMÄKI, ANTTI ERKKI, FK, (Filosofia). 49; 78.
 PESOLA, RITVA ANNIKKI, KTK, (Suomen kieli). 46; 78.

Assistentit

- DAHLSTEDT, ROY CLAES GUNNAR, KTL, (Kansantaloustiede). 45; 70.
 NUOLIMAA, RISTO OLAVI, OTL, (Oikeustiede). 48; 71.
 VIITANEN, JORMA TAPIO JUHANI, KTK, (Sosiologia). 47; 72.
 ALALUUSUA, SEPPO ILMARI, KTM, (Liiketaloustiede, laskentatoimi). 46; 73.
 ALTONEN, RITVA MARJATTA, KTM, (Liiketaloustiede, markkinointi). 48; 73.
 HELEN, HARRY JUHANI, KTM, (Tavarateknologia). 45; 73.
 LEMPIÄINEN, HEIKKI VELI MIES, KTK, (Kansantaloustiede). 47; 73.
 LEPPINIEMI, JARMO TAPANI ALBERT, KTL, (Liiketaloustiede, laskentatoimi). 48; 73.
 ANSIO, TERO OLAVI, KTK, (Liiketaloustiede, systeemit). 50; 74.
 LEHTONEN, TAPANI HENRIK, FL, VTK, (Talousmatematiikka ja tilastotiede). 46; 74.

- LILJA, KARI TAPIO, KTL, (Liiketaloustiede, hallinto). 45; 75.
 VANHALA, ULLA PIRJO SINIKKA, KTM, (Liiketaloustiede, hallinto). 48; 75.
 LARJAVAARA, TUOMAS VÄINÖ OLAVI, KTL, (Kansantaloustiede). 43; 75.
 HÖLTTÄ, RISTO TANELLI, KTM, (Talousmaantiede). 47; 75.
 MATTILA, PAULI KALERVO, OTL, (Oikeustiede). 49; 75.
 SIURALA, LAURI YRJÖ JOHANNES, VTK, (Sosiologia). 46; 75.
 SEPPÄLÄ, MIKA KRISTIAN, FL, (Talousmatematiikka ja tilastotiede). 51; 75.
 TOMPPO, ERKKI OLAVI, FM, (Talousmatematiikka ja tilastotiede). 47; 75.
 TIITTULA, LIISA MARIA, KTK, (Saksan kieli). 50; 75.
 KIVISAARI, SIRKKU VARPU HELENA, KTM, (Liiketaloustiede, hallinto). 51; 76.
 KALLIO, KAIJU KATRIINA, KTL, (Liiketaloustiede, laskentatoimi). 44; 76.
 LAHTINEN, RITVA KYLLIKKI, KTK, (Liiketaloustiede, laskentatoimi). 45; 76.
 MATTILA, PENTTI ILMARI, KTK, (Liiketaloustiede, laskentatoimi). 49; 76.
 PREPULA, EERO ANTTI, KTM, (Liiketaloustiede, laskentatoimi). 43; 76.
 RAUTKYLÄ, RITVA HELENA, KTM, (Liiketaloustiede, markkinointi). 48; 76.
 SOISMAA, MARGARETA, KTM, (Liiketaloustiede, systeemit). 51; 76.
 NISKAKANGAS, HEIKKI MATTI, OTK, KTK, (Oikeustiede). 48; 76.
 LOUNEMA, INARI IRJA ANNELI, KTK, (Englannin kieli). 43; 76.
 HAAHTI, ANTTI JUHANI, MBA, (Liiketaloustiede, markkinointi). 47; 77.
 HYVÖNEN, SAARA MARJUT, TTK, (Liiketaloustiede, markkinointi). 51; 77.
 MÖLLER, KARL EDVARD KRISTIAN, KTL, (Liiketaloustiede, markkinointi). 48; 78.
 KIVIJÄRVI, HANNU KALEVI, KTK, (Liiketaloustiede, systeemit). 51; 78.
 LINDQVIST, ASKO UOLEVI, KTM, (Kansantaloustiede). 52; 78.
 RATILAINEN, TUULA MARKETTA, KTM, (Talousmaantiede). 50; 78.
 vs. LEINO, SISKI MIELIKKI, ekonomi, (Liiketaloustiede, laskentatoimi). 52; 74.
 vt. PELTONEN, HARRI JOHANNES, KTK, (Liiketaloustiede, markkinointi). 41; 74.
 vs. SIMOLA, HELMI IRENE, KTM, (Liiketaloustiede, laskentatoimi). 50; 74.
 vt. POLLARI, MATTI-JUSSI, KTK, (Liiketaloustiede, markkinointi). 50; 75.
 vt. MELLERI, PEKKA TAPANI, ekonomi, (Johtamiskoulutusohjelma). 50; 76.
 vs. PEURALA, ARJA IRMELI, KTK, (Liiketaloustiede, laskentatoimi). 53; 76.
 vs. KALLIO, KYÖSTI EINAR, VTK, (Sosiologia). 40; 77.
 vs. TORVINEN, LAURA MAGDALEENA, ekonomi, (Liiketaloustiede, hallinto). 54; 77.
 vs. PIEKKOLA, ASKO SAKARI, KTK, (Liiketaloustiede, laskentatoimi). 52; 77.
 vs. PERÄLÄ, RIITTA TELLERVO, ekonomi, (Saksan kieli). 52; 77.
 vs. KETONEN, AARNO MIKKO VESA, ekonomi, (Liiketaloustiede, hallinto). 37; 78.
 vs. KINNUNEN, JUHA MATTI EDVARD, KTK, (Liiketaloustiede, laskentatoimi). 52; 78.

KANGASHARJU, MARJA HELENA, KTK, (Kielet ja sihteeriaineet). 45; 74. Tuntiassistentti.
 REIJONEN, PÄIVI PIRKKO HELENA, kirjeenvaihtaja, (Liiketaloustiede, hallinto). 49; 76. Tuntiassistentti.
 ANTTILA, ARVO EELIS JUHANI, OTK, (Oikeustiede). 54; 77. Tuntiassistentti.
 KORKEAMAA, MARJA-LIISA, akat. sihteerin, (Kielet). 53; 77. Tuntiassistentti.
 LINNASALO, KATRI INKERI, akat. sihteerin, (Englannin kieli). 52; 78. Tuntiassistentti.

Eläkkeellä olevat opettajat

HANGASJÄRVI, RUTH ANNA KATARIINA, konekirjoituksen opettaja. 99; täysinpalv. 66.
 RANINEN, HUUGO VALTER, KTL, LaT, liiketaloustieteen professori. 99; täysinpalv. 67.
 HOMI, MARTTA ELISABETH, FM, ruotsin kielen lehtori. 07; täysinpalv. 70.
 HEINÄNEN, PEKKA BERNHARD, FT, tavarateknologian professori. 04; täysinpalv. 71.
 SAARIO, MARTTI KAARLO, KTT, liiketaloustieteen (laskentatoimi) professori. 06; täysinpalv. 71.
 KUNZE, ERICH EMANUEL, FT, professori, Helsingin yliopiston dosentti, saksan kielen apulaisprofessori. 05; täysinpalv. 71.
 PENTTILÄ, ERKKI AULIS, FT, englannin kielen apulaisprofessori. 08; täysinpalv. 72.
 LOUHIJA, JARL ALBIN, FT, suomen kielen ja tyyliopin apulaisprofessori. 08; täysinpalv. 72.
 TERÄS, JALMARI JOHANNES (HANNU), FM, saksan kielen lehtori. 07; täysinpalv. 72.
 NORKO-TURJA, ELVI SIRKKA-LIISA, englannin kielen lehtori. 11; täysinpalv. 72.
 VUORINEN, ELSA MARIA, FM, englannin kielen lehtori. 08; täysinpalv. 74.
 ALHO, KEIJO OLAVI, FT, taloushistorian dosentti. 07; täysinpalv. 75.

Tutkimuksen ja opetuksen laitokset

Hallinnon ja päätöksentekojärjestelmien laitos

Laitoksen johtaja: PULKKINEN, KYÖSTI, vs. prof.
Laitosneuvosto: ANSIO, TERO OLAVI, ass.

KELOHARJU, RAIMO, apul. prof.; varajäsen KALLIO, MARKKU, vt. prof.
 LAAKSONEN, OIVA, professori; varajäsen AHLSTEDT, LEO, yliass.
 MUJE, REIJO, kauppat.yo.; varajäsen PAUPITZ, CARITA, kauppat.yo.
 NIEMI-JASKARI, PAULI, kauppat.yo.; varajäsen VAAHTOKARI, ARTO, kauppat.yo.
 PULKKINEN, KYÖSTI, vs.prof.; varajäsen LILJA, KARI, ass.
Laitossihteerit: AIRISTO, EIJA MARITTA, ekonomi. 52; 77.

Laskentatoimen laitos

Laitoksen johtaja: LEHTOVUORI, JOUKO, professori.
Laitosneuvosto: AKKANEN, PEKKA, tutk.ass.
 ALALUUSUA, SEPPO, vs. leht.; varajäsen PREPULA, EERO, vs. yliass.
 ARTTO, EERO, apul.prof.; varajäsen VIRTANEN, KALERVO, yliass.
 JOKI, RIKHARD, kauppat.yo.; varajäsen SIIKANIVA, HEIKKI, ekon.
 KIPPOLA, RISTO, kauppat.yo.; varajäsen VOIPIO, ARI, kauppat.yo.
 LEHTOVUORI, JOUKO, professori; varajäsen HONKO, JAAKKO, professori
 PITKÄNEN, EERO, apul.prof.; varajäsen PRIHTI, AATTO, yliass.
 LUOTONEN, KAI, kauppat.yo.; varajäsen LUUKKONEN, HARRI, kauppat.yo.
 SIMOLA, HELMI, vs. ass.; varajäsen LAHTINEN, RITVA, vs. leht.
Laitossihteerit: SALOKANNEL, ANNAMARI, kanslisti. 43; 72.

Markkinoinnin ja tuotantotalouden laitos

Laitoksen johtaja: LEIVO, VEIKKO, professori
Laitosneuvosto: AALTIO, ERKKI, professori; varajäsen KASKIMIES, MIKA, professori
 HAAPKYLÄ, TIMO, ekon.; varajäsen PELTONEN, HARRI, vs. ass.
 LATIKKA, LAURI, ekon.; varajäsen MÄKINEN, JUKKA, kauppat.yo.
 LEIVO, VEIKKO, professori; varajäsen ÄIJÖ, TOIVO, vt. prof.
 POLLARI, MATTI-JUSSI, vt. ass.; varajäsen ALTONEN, RITVA, ass.
 RAUTKYLÄ, RITVA, ass.; varajäsen HELEN, HARRY, ass.
 REKOLA, ANNUKKA, kauppat.yo.; varajäsen TUOMINEN, NILS, ekon.
 SAARSALMI, MEERI, apul.prof.; varajäsen HELLE, REIJO, professori
 UOTILA, ILPO, ekon.; varajäsen SÖDERSTRÖM, JAN, ekonomi
Amanuenssi: SEPPÄNEN, LEENA KRISTIINA, ekonomi. 52; 78.
Laitossihteerit: VOUTILAINEN, TERTTU TUULIKKI, yo-merkonomi, kanslisti. 38; 71.
Laboratoriomestari: Kainulainen, Yrjö. 16; 53.

Kansantaloustieteen laitos

Laitoksen johtaja: PIHKALA, ERKKI, professori

Laitosneuvosto: DAHLSTEDT, ROY, ass.; varajäsen LARJAVAARA, TUOMAS, ass.
HAILI, HEIKKI, ekon.; varajäsen PAGELS, BJÖRN, ekon.

HELLE, REIJO, professori; varajäsen VUORISTO, KAI-VEIKKO, apul.prof.

HÖLTTÄ, RISTO, ass.; varajäsen HAVUKKALA, JAAKKO, lehtori

KORPELA, ASKO, lehtori; varajäsen LINDQVIST, ASKO, ass.

PIHKALA, ERKKI, professori; varajäsen LEPONIEMI, ARVI, professori

PIHLAJAMÄKI, JAAKKO, kauppat.yo; varajäsen RÖNKKÖ, HEIKKI, ekon.

UOSUKAINEN, RISTO, kauppat.yo; varajäsen AHONEN, HELENA, ekon.

VAIVIO, FEDI, professori; varajäsen PAAKKANEN, JOUKO, professori

Laitossihteeri: SUKSI, PÄIVI HELEENA, kanslisti. 51; 72.

Kartografi: KALLIONIEMI, EEVA ESTERI. 26; 61.

Oikeus- ja sosiaalitieteiden laitos

Laitoksen johtaja: MUUKKONEN, P.J., professori

Laitosneuvosto: HEINIÖ, SEPPO, ekon.

HÄMÄLÄINEN, HELENA, ekon.

LAINÉ, JARMO, VTK; varajäsen NISKAKANGAS, HEIKKI, ass.

MUUKKONEN, P.J., professori; varajäsen SEPPÄLÄ, VESA, vs. apul.prof.

TELARANTA, K.A., professori; varajäsen VOIPIO, JAAKKO, professori

VIITANEN, JORMA, ass.; varajäsen SIURALA, LAURI, vs. leht.

Menetelmätieteiden laitos

Laitoksen johtaja: MANNINEN, JOUKO, apul.prof.

Laitosneuvosto: KONTTINEN, KARI, kauppat.yo

LARMOLA, EERO, yliass.; varajäsen SOISMAA, MARGARETA, ass.

LEHTONEN, TAPANI, ass.

LUOSTARINEN, ARI, kauppat.yo.

MANNER, ANNE, kauppat.yo.

MANNINEN, JOUKO, apul.prof.; varajäsen KELOHARJU, RAIMO, apul.prof.

MATTILA, SAKARI, professori; varajäsen NYBERG, AARNI, professori

NIEMI, EERO, lehtori; varajäsen KAILA, LEO, lehtori

SALO, SEPPO, professori; varajäsen LONKA, HARRI, dos.

Kielten laitos

Laitoksen johtaja: VUORINIEMI, JORMA, apul.prof.

Laitosneuvosto: HAGGREN, RITA, ekon.; varajäsen RISSANEN, PIRJO, kauppat.yo.

HAKKARAINEN, HEIKKI J., apul.prof.; varajäsen KALLIO, MARKKU, vt. prof.

KIVIMAA, KIRSTI, apul.prof.; varajäsen PITKÄNEN, EERO, apul.prof.

MUTIKAINEN, HELVI, kauppat.yo; varajäsen RAINERANTA, LEENA, kauppat.yo

SALO, EIJA, lehtori; varajäsen BINHAM, PHILIP, lehtori

STEUER, OUTI, lehtori; varajäsen KAREOJA, SIRKKA-LIISA, lehtori

TULONEN, ELINA, kauppat.yo; varajäsen SUOJALA, AILA, kauppat.yo

TÖRNUDD—JALOVAARA, ELISABET, lehtori; varajäsen HARLIO, HELKA, vt. ylim. lehtori

VUORINIEMI, JORMA, apul.prof.; varajäsen VUORISTO, KAI-VEIKKO, apul.prof.

Perustutkimuksen laitos

NYBERG, AARNI VEIKKO JUHANI, VTT, professori, laitoksen johtaja. 27; 70.

MÄKINEN, HEINI INKERI, kanslisti. 54; 75.

ANTTILA, MAI, KTM. 46; 75.

ASP, KARI ANTERO, KTM. 48; 75.

MÖLLER, KARL EDVARD KRISTIAN, KTL. 48; 75.

NISSILÄ, JUHA EERO, KTL. 49; 75.

OLLONQVIST, PEKKA HEIKKI, KTL. 44; 76.

AKKANEN, PEKKA SAKARI, KTK. 43; 76.

KOSKELA, MARKKU OLAVI, KTM. 49; 76.

MATTILA, ERKKI VILJO, KTK. 51; 77.

GAHMBERG, HENRIK JOHANNES, KTM. 46; 78.

ÅBERG, LEIF ERIC, KTM. 48; 78.

Yleiset laitokset**Kirjasto**

Kirjastonjohtaja: BROMS, HENRI, FT, Helsingin yliopiston dosentti. 27; 72.

Johtokunta: BROMS, HENRI, kirjastonjohtaja

DAHLSTEDT, ROY, assistentti

LEPONIEMI, ARVI, professori
 PULKKINEN, KYÖSTI, vs. professori, pj.
 VOIPIO, ARI, kauppat.yo
Muu henkilökunta: RUOKONEN, KYLLIKKI AINO ANNELI, FM, kirjastonhoitaja. 33; 60.
 TAMMINEN, KAISA KYLLIKKI, FM, kirjastonhoitaja. 22; 60.
 VAISTO, ERKKI YRJÖ, HOK, kirjastonhoitaja. 35; 61.
 KARLIN, SEIJA KAARINA, kirjastoapulainen. 47; 65.
 KAHRI, MARKKU OLAVI, HuK, amanuenssi. 43; 69.
 LAAKSONEN, PIRJO MARJATTA, FK, amanuenssi. 43; 69.
 VIITANEN, ARJA SINIKKA, yo-merkonomi, kirjastoapulainen. 47; 69.
 BERTI, EEVA KRISTIINA, amanuenssi. 43; 70.
 KAJAANI, ANJA MIRJAM SYNNOVE, kirjastoapulainen. 32; 70.
 KIVIHOLMA-HAIKARA, HELLY, HuK, amanuenssi. 34; 70.
 PIRILÄ, MARJA TUULIKKI, HuK, amanuenssi. 44; 70.
 HARTONEN, IRMA ANNIKKI, FM, kirjastonhoitaja. 30; 71.
 KALLIO, EIJA, kirjastoapulainen. 53; 71.
 KOKKALA, IRJA-LIISA, kirjastoapulainen. 39; 71.
 KARSIKAS, PASI, YK, amanuenssi. 48; 73.
 HOTTI, AINO ANNIKKI, kirjastoapulainen. 51; 73.
 MUUKKONEN, MIRJA ANNELI, toimistosihteeri. 31; 73.
 OLLILA, PIRKKO MARKETTA, kirjastoapulainen. 49; 73.
 HEIKKILÄ, LIISA, konekirjoittaja. 54; 74.
 JUUTI, SYLVI KYLLIKKI, kirjastoapulainen. 36; 75.
 LÖNNQVIST, PER GÖSTA, dipl.-ekon., konekirjoittaja. 22; 75.
 TERVO, RITVA ANNELI, kirjastoapulainen. 52; 75.
 MÄKELÄ, TUIRE SOMIKKI, kirjastoapulainen. 46; 75.
 NÄRHI, RIITTA MARJUKKA, yo-merkonomi, amanuenssi. 52; 75.
 KILPINEN, RAISA MAIJA HELENA, kirjastoapulainen. 45; 76.
 KONTTURI, PÄIVI RIITTA, kirjastoapulainen. 51; 76.
 LEHMUS, MIRJA, kanslisti. 55; 76.
 PIIRONEN, JORMA TAPIO, ekonomi, toimistosihteeri. 27; 76.
 RINNE, BENITA VIOLA, amanuenssi. 43; 76.
 VAINIO, PIRJO TELLERVO, kirjastoapulainen. 49; 76.
 VALJAKKA, MARJA-LEENA, kirjastoapulainen. 55; 76.
 PALONEVA, RIITTA, merkantti, kirjastoapulainen. 50; 77.

Laskentakeskus

Laskentakeskuksen johtaja: HUTTUNEN, HEIKKI JUHANI, ekonomi. 45; 72.
Johtokunta: ANTTONEN, KYÖSTI, pääsuunnittelija, siht.

HUTTUNEN, HEIKKI, laskentakeskuksen johtaja
 KALLIO, MARKKU, vt. professori
 KORHONEN, MARJA-LIISA, ryhmäpäällikkö
 MANNINEN, JOUKO, apulaisprofessori, pj.
 NISSILÄ, JUHA, tutkimusassistentti
 TARPILA, OLLI, hallintojohtaja, vpj.
Muu henkilökunta: TIITTA, HELVI HELENA, ekonomi, vanh. ohjelmoija. 43; 68.
 KORHONEN, MARJA-LIISA TELLERVO, yo-merkonomi, ryhmäpäällikkö. 42; 70.
 RAUNIO, TIMO ANTERO, suunnittelija. 51; 72.
 ANTTONEN, KYÖSTI MATTI, KTM, pääsuunnittelija. 52; 74.
 SORONEN, OSMO TEIJO ALLAN, ohjelmoija. 54; 77.
 SUNI, MARKKU ANTERO, tp. ohjelmoija. 56; 77.
 NIINIOJA, VELI-MATTI SAKARI, tp. ohjelmoija. 50; 77.
 MÄKELÄ, MARTTI JOHANNES, tp. suunnittelija. 49; 77.
 NUUTINEN, EERO JUHANI, tp. suunnittelija. 55; 77.

Kielistudiokeskus

VON WILLEBRAND, CARL-AUGUST, FK, lehtori, kielistudiokeskuksen johtaja. 23; 53.
 KALLA, HANNU TAPIO, tuntiassistentti. 45; 74.
 TAMMISTO, CHRISTINE, HuK, tp. lehtori, tuntiassistentti. 32; 74.
 MAKKONEN, SIRPA SISKO MARJATTA, tuntiassistentti. 53; 77.
 NURMI, SIRKKA-LIISA, tuntiassistentti. 53; 77.

Kuvalaitos

MYLLYRINNE, SULO KULLERVO, kuvalaitoksen hoitaja. 36; 51.
 HERTTELI, PENTTI ANTERO, AV-mekaanikko. 50; 68.
 LAINE, MARITA ANNELI, laboratorioapulainen. 51; 74.
 VAARTIO, EINI MAARIA, offsetmonistaja. 52; 74.
 NUUTILAINEN, MARJA-LEENA, offsetmonistaja. 55; 75.
 MARIN, ANNA-KAISA, offsetmonistaja. 36; 76.
 LINDBLOM, HARRI, offsetmonistaja. 56; 77.

Virkailijat ja toimihenkilöt**Kanslerinvirasto**

NUUTINEN, VEIKKO JUHANI EMIL, OTL, kanslerin sihteeri. 38; 67.
KARHU, TUULA-MARJA, kirjeenvaihtaja. 40; 68.

Hallintovirasto

HONKO, JAAKKO OLAVI, KTT, FT h.c., rehtori. 22; 69.
NUUTINEN, PIRKKO ANNELI, KTM, rehtorin sihteeri. 51; 78.
KASKIMIES, MAURI MIKA KULLERVO, KTT, vararehtori. 19; 75.
RAMSTEDT, LIISA LYYDIA, kirjeenvaihtaja, osastosihteeri. 41; 77.
TARPILA, OLLI PERTTI, VT, hallintojohtaja. 19; 51.
LAHONEN, LEA REGINA, kanslisti, hallintojohtajan siht. 24; 65.

Hallintotoimisto

SARAKONTU, MATTI VELI, KTM, toimistopäällikkö. 33; 66.
NORVAMA, PIRJO AULIKKI, varanotaari, apulaissihteeri. 39; 74.
NUUTINEN, PIRKKO ANNELI, KTM, tiedotussihteeri. 51; 78.
RINTALA, TERTTU ANNELI, yo-merkonomi, toimistosihteeri. 49; 74.
LAHTI, LEENA MARJATTA, yo-merkonomi, kanslisti. 51; 76.

Kirjoituskeskus

BORG, TAIMI ELINA, toimistosihteeri. 25; 50.
KAINULAINEN, HELKA TUULIKKI, kanslisti. 15; 61.
MATTILA, MAIJA KATRIINA, yo-merkonomi, kanslisti. 50; 73. Virkavapaa
lukuvuoden 1977—78, jolloin tointa on hoitanut SOLDAN, RAIJA ANNELI.

Taloustoimisto

AHONEN, ESA MATTI TAPIO, KTK, suunnittelusihteeri. 52; 75.
TUOMINEN, SIRKKA-LIISA, ekon., kamreeri. 46; 73.
RANTAKUNNAS, EILA MIRJAM MARGIT, yo-merkonomi, kassanhoitaja. 25;
78.

LAURILA, MAIRE KYLLIKKI, merkonomi, osastosihteeri. 24; 72.
VESTERINEN, HELGA ANNELI, yo-merkonomi, toimistosihteeri. 41; 72.
TELÉN, HELMI KYLLIKKI, apulaiskanslisti. 27; 74.
RUONE, IRMA TELLERVO, merkantti, vt. pääkirjanpitäjä. 45; 76.
SAVISTO, MARJA-LIISA HANNELE, yo-merkonomi, vs. kanslisti. 53; 77.

Opintotoimisto

SARVIKIVI, KALEVI MATTIAS, KTK, toimistopäällikkö. 48; 71.
MANNERKOSKI, MAINI SINIKKA, KTM, tutkimussihteeri. 42; 75.
KEHUSMAA-PEKONEN, SAARA TELLERVO, KTM, tutkinno uudistussuunn.
41; 75.
KYYKÖSKI, MARTTI PAAVO KALERVO, voim.opettaja, liikuntasiht. 47; 75.
HYVÄRINEN, LEENA ANNIKKI, ekon., opintosihteeri. 52; 78.
KAARTOTIE, ARJA AINIKKI, toimistosiht. 19; 52.
TUOMINEN, LEA MARIA, HuK, kanslisti. 36; 72.
KORKEAMÄKI, KAARINA TARJA LEENA, HuK, toimistosihteeri. 48; 74.
PELTONEN, RIITTA-LIISA MIRJAMI, akat.sihteeri, osastosihteeri. 52; 78.
ALATALO, PIRJO HELINÄ, kanslisti. 53; 78.
HELENIUS, MARJA-LEENA, merkonomi, opintoneuvoja. 43; 78.

Vahtimestarit

LAINEN, NILO ORVO, ylivahtimestari. 17; 65.
LAUKKANEN, KEIJO TAPIO, vahtimestari. 44; 62.
HELMINEN, LEO, vahtimestari. 19; 65.
HAMMARSTRÖM, BENGT GUNNAR, vahtimestari. 37; 70.
VARTIO, HEIKKI ILARI, vahtimestari. 45; 72.
AULA, AURA ALMA, vahtimestari. 22; 70.

Puhelinkeskukset

SUNDSTRÖM, VALMA ANNIKKI, puhelunvälittäjä. 21; 53.
HAMMARSTRÖM, RITVA SINIKKA, keskuksenhoitaja. 38; 70.
SUOMINEN, SIRPA KATRIINA, puhelunvälittäjä. 45; 71.
OJALA, SEIJA AGNES ANNELI, keskuksenhoitaja. 33; 78.

Opastus ja vaatteidenvarijat

LAINEN, SIRKKA LEMPI. 16; 66.
 SUKAVA, HELVI KAARINA. 19; 54.
 HURME, HELMI, vaatteidenvarija. 16; 73.
 SUOMINEN, HELENA KAARINA, vaatteidenvarija. 58; 78.

Konemestari ja talonmiehet

TÖTTERMAN, JOHAN GUNNAR, konemestari. 16; 50.
 HURME, JORMA OLAVI, huoltomies. 43; 70.
 JÄNTTI, REIJO JUHANI, talonmies. 46; 76.

Siivoojat

Siivoustyönjohtaja: VÄÄNÄNEN, SIRKKA ORVOKKI. 24; 78.
 MIROLA, SUOMA SANELMA. 14; 52.
 AHOLA, EILA MARIA. 22; 65.
 HOLMBERG, TAIMI SISO TELLERVO. 21; 66.
 OJANEN, RAILI RAISA. 29; 68.
 HJORT, KERTTU TUULIKKI. 38; 70.
 HULKKONEN, MAIRE KYLLIKKI. 39; 70.
 LINNAJÄRVI, SISO TUULIKKI. 33; 70.
 RIPATTI, SINIKKA ORVOKKI. 35; 70.
 HARTIKAINEN, PAULA TELLERVO. 34; 71.
 KENIAS, EILA ORVOKKI. 30; 71.
 MIKKONEN, ANNELI MARJA. 42; 72.
 KOKKONEN, ANSA ORVOKKI. 40; 73.
 KOTTONEN, ASTA SINIKKA. 37; 73.
 ANDERSSON, ANJA AINO ELINA. 36; 74.
 LAINE, SEIJA ANNELI. 44; 74.
 SALONEN, TYTYNE. 17; 76.
 ANDERSSON, KAINO ELINA. 23; 77.
 DAVIDSSON, HILKKA KAARINA. 18; 78.
 KOSKINEN, LILJA MARJATTA. 32; 78.
 HÄMÄLÄINEN, AUNE ANNIKKI. 30; 78.

Eläkkeellä olevat virkailijat ja toimihenkilöt

NURKKALA, AINO LEMPI LAHJA, VTM, kirjastonhoitaja. 04; täysipalv. 71.
 MÄKIPÄÄ, SYLVI ANNA-KRISTIINA, kanslisti. 05; täysipalv. 72.
 TASKINEN, ELLI MARIA, VTM, kamreeri. 06; täysipalv. 73.

II Yleisiä tietoja

Hallintoa koskevia tapahtumia

Kansleri ja rehtorit

Kanslerina on koko kertomusvuoden ajan toiminut FT *Klaus Waris*. Kanslerin kolmivuotinen toimikausi päättyy 31.7.1980.

Rehtorina on toiminut edelleen professori *Jaakko Honko* ja vararehtorina professori *Mika Kaskimies*. Koska rehtorien kolmivuotinen toimikausi päättyy 31.7.1978, toimitettiin Helsingin kauppakorkeakoulun väliaikaisesta hallinnosta annetun asetuksen 641/74 mukaisesti korkeakoulun valtuuston kokouksessa 12.4.1978 rehtorin ja vararehtorin vaalit toimikaudeksi 1.8.1978—31.7.1981.

Suoritettussa rehtorin vaalissa tuli professori *Jaakko Honko*, jonka kaikki kokouksessa läsnä olleet 27 valtuuston jäsentä asettivat ensimmäiselle sijalle, yksimielisesti valituksi korkeakoulun rehtoriksi kaudeksi

Valtuusto pitämässä kokoustaan puheenjohtajansa professori K. A. Telarannan johdolla.

1.8.1978—31.7.1981. Vararehtorin vaalissa professori *Mika Kaskimies*, jonka enemmän kuin puolet eli 20 valtuuston paikalla olleesta 27 jäsenestä oli asettanut ensimmäiselle sijalle, tuli valituksi korkeakoulun vararehtoriksi yllämainituksi toimikaudeksi.

Keskushallinto

Korkeakoulun *valtuusto* on kertomusvuoden aikana kokoontunut kuusi kertaa. Syyslukukauden 1977 kokouksissaan valtuusto mm. teki korkeakoulun esityksen valtion v. 1979 tulo- ja menoarviossa perustettaviksi uusiksi viroiksi ja toimiksi sekä suoritettaviksi virkamuutoksiksi, määräsi korkeakoulun muutoksenhakulautakunnan ja kirjaston johtokunnan jäsenet, täydensi laskentakeskuksen johtokuntaa, käsitteli hallituksen v. 1976 toimintakertomuksen ja antoi korkeakoulun sisäisen tarkastustoiminnan ohjesäännön. Lisäksi valtuusto päätti menettelystä, jota noudatettiin täydennettäessä eräiden laitosten laitosneuvostoja niiden opiskelijapaikkojen osalta, jotka joko olivat jääneet täyttämättä neuvostojen toimikauden alkaessa 1.1.1977 tai tulleet avoimiksi vuoden 1977 aikana. Valtuuston päätöksen mukaan järjestettiin opiskelijoille uusi mahdollisuus ilmoittautua kuuluviksi eri laitoksiin. Ilmoittautuneet kutsuttiin sitten laitoksittain

vaalikokouksiin, joissa esitykset laitosneuvostojen jäseniksi ja varajäseniksi tehtiin. Kokouksessaan 25.1.1978 valtuusto määräsi laitosneuvostoihin uudet jäsenet ja varajäsenet tehtyjen esitysten mukaisesti. Määrättyjen nimet mainitaan laitoshallintoa käsittelevässä kohdassa.

Kevätkauden 1978 kokouksissaan valtuusto rehtorin ja vararehtorin vaalien sekä laitosneuvostotäydennysten lisäksi mm. teki korkeakoulun esityksen valtion vuoden 1979 tulo- ja menoarviota varten, käsitteli hallituksen toimintakertomuksen vuodelta 1977 ja antoi opetusministeriölle lausunnon ministeriössä laaditusta ehdotuksesta hallintoasetukseen tehtäviksi tutkintoasetuksesta aiheutuviksi muutoksiksi. Edelleen valtuusto antoi kokouksessaan 25.1.1978 Helsingin kauppakorkeakoulun tutkintosäännön ja esitti sen tutkintoasetuksen 402/77 edellyttämällä tavalla eräiden pykäliden osalta opetusministeriön vahvistettavaksi. Kokouksessaan 22.2.1978 valtuusto vielä täsmensi 25.1.1978 tekemäänsä päätöstä tutkintosäännön 32 §:n osalta. Ministeriön pyydettyä korkeakoulua tekemään tutkintosääntöön eräitä lähinnä kauppatieteellisen alan koulutusyksikköjen valtakunnalliseen koordinointiin liittyviä tarkistuksia käsitteli valtuusto tutkintosääntöä uudelleen 11.5.1978 ja päätti tehdä hallituksen esittämät tarkistukset. Opetusministeriö vahvisti tämän jälkeen 25.5.1978 tekemälään päätöksellä tutkintosäännön kokonaisuudessaan, myös 4 §:n, 14 §:n, 15 §:n 1—3 momentit, 24—30 §§ ja 32 §:n 1—4 momentit. Tutkinnon uudistuksen toteuttamista selostetaan tarkemmin toisaalla tässä kertomuksessa.

Korkeakoulun *hallitus* on kertomusvuonna kokoontunut kaikkiaan 13 kertaa hoitaen sille hallintoasetuksen 11 §:ssä kuuluviksi luetellut tehtävät. Päätökset, joita hallituksen kokouksissa on tehty, ja toimenpiteet, joita on suoritettu, tulevat suurelta osin selostetuiksi eri asiain yhteydessä tässä kertomuksessa. Mainittakoon lisäksi, että hallitus antaa vuosittain erillisen kertomuksen toiminnastaan korkeakoulun valtuustolle. Hallitus on toiminut koko lukuvuoden ajan alkuperäisessä, tämän kertomuksen alussa mainitussa kokoonpanossa. Hallintoasetuksen mukaisesti on rehtori *Jaakko Honko* toiminut hallituksen puheenjohtajana ja vararehtori *Mika Kaskimies* varapuheenjohtajana. Hallituksen jäsenen, prof. *Oiva Laaksosen* ollessa tieteellisen tutkimustyön takia virkavapaa 1.1.—30.6.1978 on hänen varajäsenensä vt.prof. *Markku Kallio* toiminut ko. ajan hallituksen jäsenenä.

Opetus- ja tutkimusneuvosto toimii hallintoasetuksen mukaisesti korkeakoulussa annettavaa opetusta ja siellä suoritettavaa tutkimustyötä koordinoivana elimenä sekä ratkaisee tämän lisäksi tieteellisten virkojen hakijoiden sekä dosentiksi hakeneiden kelpoisuuden ja tekee ehdollepanot mainittujen virkojen täyttämiseksi sekä esitykset dosentiksi nimittämisestä. Neuvoston puheenjohtajana on vararehtori *Mika Kaskimies* ja neuvoston valitsemana varapuheenjohtajana apul. prof. *Eero Pitkänen*. Opetus- ja

tutkimusneuvosto on kokoontunut kertomusvuoden aikana 12 kertaa. Tehdyt päätökset ja suoritettut toimenpiteet tulevat selostetuiksi eri asiain yhteydessä tässä kertomuksessa.

Korkeakoulun *muutoksenhakulautakunnan* jäseniksi kolmivuotiskaudeksi 1.8.1977—31.7.1980 määräsi korkeakoulun valtuusto professorit *Jaakko Voipion* ja *Erkki Aaltion*, lehtori *Pentti Woivalinin* ja kauppat.yo *Nils Tuomisen* sekä heidän henkilökohtaisiksi varajäsenikseen vastaavassa järjestyksessä lueteltuina professori *P. J. Muukkosen*, lehtori *Erkki Lautsilan*, assistentti *Kaiju Kallion* ja kauppat.yo *Jaakko Pihlajamäen*. Lautakunnan puheenjohtajana on korkeakoulun kansleri ja sen sihteerinä kanslerin sihteeri. Lautakunta on lukuvuoden 1977—78 aikana käsitellyt oikeustieteen kuulustelujen korjaamista koskeneesta oikeus- ja sosiaalitieteiden laitoksen laitosneuvoston päätöksestä tehdyn valituksen, jonka valituksen tekijä on sittemmin peruuttanut.

Tutkintolautakunnan tehtävänä on käsitellä opintosuoritusten arvostelun johdosta tehdyt muutoksenhakemukset sen jälkeen kun asianomainen opettaja on antanut päätöksensä opiskelijan tekemään oikaisupyynnöön. Hallituksen nimeämään tutkintolautakuntaan ovat kertomusvuonna kuuluneet hallintoneuvos *Lassi Kilpi* puheenjohtajana sekä jäsenenä prof. *Arvi Leponiemi* ja kauppat.yo *Jukka-Pekka Järventausta* henkilökohtaisina varajäseninä prof. *Veikko Leivo* ja kauppat.yo *Ari Voipio*. Lautakunnalle ei kertomusvuoden aikana ole tehty yhtään arvostelun muutoksenhakemusta.

Laitoshallinto

Tutkimuksen ja opetuksen hallinnon perusyksikkönä on yhden tai useamman oppiaineen ja tutkimusalan muodostama laitos. Laitosten hallintoa hoitavat hallintoasetuksen mukaan laitosneuvostot ja laitosten johtajat.

Kertomusvuoden aikana on valtuuston päätöksin tehty laitosneuvostojen kokoonpanoihin seuraavat muutokset, jotka ovat osaksi aiheutuneet eroamisista korkeakoulun palveluksesta tai opiskelun lopettamisesta ja osaksi laitosneuvostojen opiskelijajapaikkojen täydentämisestä. Hallinnon ja päätöksentekojärjestelmien laitoksen laitosneuvostoon on määrätty ass. *Tero Ansio* apul.prof. *Timo Salmen* tilalle, myönnetty ero ekon. *Marita Erkkeikille* ja määrätty uusiksi opiskelijajäseniksi kauppat.yo *Reijo Muje* ja *Pauli Niemi-Jaskari* varajäseninä kauppat.yo *Carita Paupitz* ja *Arto Vahtokari*.

Laskentatoimen laitoksen laitosneuvostoon on määrätty tutk.ass. *Pekka Akhanen* KTL *Pauli Torkon* tilalle ja kauppat.yo *Kai Luotosen* varajäseneksi kauppat.yo *Harri Luukkonen*. Markkinoinnin ja tuotantotalouden laitoksen

laitosneuvostoon on määrätty ass. *Ritva Rautkylä* KTM *Veikko Somersalmen* tilalle ja vt.ass. *Harri Peltonen* KTK *Timo Haapkyllän* varajäseneksi, myönnetty ero kauppat.yo *Pertti Mutkalle* ja määrätty hänen tilalleen ekon. *Ilpo Uotilan* varajäseneksi ekon. *Jan Söderström*. Kansantaloustieteen laitoksen laitosneuvostoon on määrätty leht. *Asko Korpela* KTT *Timo Airaksisen* tilalle ja hänen varajäsenekseen ass. *Asko Lindqvist*. Menetelmätieteiden laitoksen laitosneuvostoon on määrätty varsinaisiksi jäseniksi kauppat.yot *Kari Konttinen* ja *Ari Luostarinen*. Kielten laitoksen laitosneuvostoon on määrätty varsinaisiksi jäseniksi kauppat.yot *Helvi Mutikainen* ja *Elina Tulonen* sekä heidän varajäsenikseen kauppat.yot *Leena Raineranta* ja *Aila Suojala*. Lisäksi kauppat.yo *Pirjo Rissanen* on määrätty ekon. *Rita Haggrenin* varajäseneksi.

Laitosneuvostojen nykyiset kokoonpanot ja laitosten johtajina toimivat ilmenevät vuosikertomuksen alusta. Laitosneuvostojen päätökset ja suorittamat toimenpiteet tulevat keskeisiltä osiltaan selostetuiksi eri asiain yhteydessä tässä kertomuksessa.

Helsingin kauppakorkeakoulun tukisäätiö

Säätiön toiminta on jatkunut lukuvuonna 1977—78 edellisinä vuosina vakiintuneita muotoja noudattaen. Talouden kehitys on tilivuonna 1977 ollut valtuuskunnan kokouksessaan 29.11.1976 vahvistaman talousarvion mukainen. Säätiön valtuuskunta on lukuvuoden 1977—78 aikana kokoonnut kaksi kertaa sekä säätiön hallitus neljä kertaa. Marraskuun 24. päivänä 1977 pitämässään kokouksessa valtuuskunta valitsi säätiön hallitukseen edelleen vuodeksi 1978 samat jäsenet kuin vuonna 1977 sekä valtuuskunnalle ja hallitukselle entiset puheenjohtajat eli valtuuskunnan puheenjohtajaksi kansliapäällikkö *Jaakko Nummisen* ja varapuheenjohtajaksi vuorineuvos *Olavi Sohlbergin* sekä hallituksen puheenjohtajaksi varatuomari, kauppat.tohtori h.c. *Matti Virkkusen* ja varapuheenjohtajaksi vuorineuvos *Eero Viiman*. Samassa kokouksessa hyväksyttiin hallituksen esitys säätiön vuoden 1978 talousarvioksi ja toimintasuunnitelmaksi. Kevätkokouksessa huhtikuun 28. päivänä 1978 valtuuskunta vahvisti säätiön vuoden 1977 tilinpäätöksen. Tilinpäätöksen mukaan säätiön korkeakoulun toimintaan vuonna 1977 apurahoina ja muuna tukena antama määrä on 303.377,15 mk eli n. 26.000 mk suurempi kuin edellisellä vuonna. Tämän lisäksi säätiö on suorittanut korkeakoulun valtiollistamissopimuksen mukaisesti erinäisiä korkeakoulun henkilökunnan eläke- ja palkanmaksumenoja 69.135 mk.

Kokouksissaan lokakuun 14. päivänä ja marraskuun 17. päivänä 1977

säätiön hallitus myönsi keväällä 1977 toimitetun apurahojen jaon täydennykseksi ja erikoisesti korkeakoulun kehittämissuunnitelman sisältämien toimenpide-ehdotusten toteuttamiseksi hakemusten perusteella tutkimusym. apurahoja sekä muuta tukea kaikkiaan 77.000 markan määrän. Kokouksessaan helmikuun 22. päivänä 1978 hallitus vahvisti korkeakoulun toiminnan hyväksi vuonna 1978 annettavan tuen yleissuunnitelman. Tähän suunnitelmaan sisältyvä apurahojen jako on pääosiltaan toteutettu hallituksen kokouksessaan huhtikuun 20. päivänä 1978 tekemin päätöksin. Edellä mainituissa kokouksissa myönnettyjen tutkimus-, matka- ym. säätiön tehtävien mukaisten apurahojen määrä on kaikkiaan 205.800 mk. Myönnettyistä apurahoista on yksityiskohtainen luettelo tämän vuosikertomuksen osassa VII.

Virat ja toimet

Professorin virat

Avoimna ollutta liiketaloustieteen, erityisesti systeemien professorin virkaa hakivat edellisessä vuosikertomuksessa selostetulla tavalla TkT *Raimo Hämäläinen*, apul.prof. Ph.D. *Markku Kallio*, apul.prof. KTT *Raimo Keloharju*, Dr.Ing. *Veikko Orpana*, apul.prof. KTT *Timo Salmi* ja KTT *Jyrki Wallenius*. Opetus- ja tutkimusneuvoston kutsumien asiantuntijoiden, prof. *Klaus Brochhoffin* (Kiel), prof. *Olli Lokin* ja prof. *Pentti Malaskan* annettua lausuntonsa hakijoiden tieteellisestä pätevydestä peruuttivat hakijat Hämäläinen ja Orpana hakemuksensa. Ennen hakijoiden kelpoisuutta ja ehdollepanoa koskenutta päätöksentekoa peruutti myös apul. prof. Keloharju hakemuksensa. Tämän jälkeen opetus- ja tutkimusneuvosto julisti 21.4.1978 pidetyssä kokouksessa jäljellä olevista hakijoista Kallion ja Salmen kelpoisiksi liiketaloustieteen, erityisesti systeemien apulaisprofessorin virkaan ja asetti siihen ehdolle ensimmäiselle sijalle apul.prof. Ph.D. *Markku Kallion* ja toiselle sijalle apul.prof. KTT *Timo Salmen*. Tasavallan Presidentti nimitti apul.prof. *Markku Juhani Kallion* liiketaloustieteen, erityisesti systeemien professorin virkaan 1.9.1978 lukien. Virkaa on hoitanut lukuvuoden 1977—78 ajan vt:nä apul.prof. *Markku Kallio*.

Avoimna olevaa liiketaloustieteen, erityisesti markkinoinnin (opetusalana vientimarkkinointi) professorin virkaa hakivat 24.2.1978 päättyneenä määräaikana KTL *Reijo Luostarinen*, Ph.D. YTK *Toivo S. Äijö* sekä lisäksi yksi hakija, joka ei halua nimeään mainittavan julkisuudessa kyseisen viran haun yhteydessä. Hakijoille myönnetyn kolmen kuukauden lisäpätevytymisajan päätyttyä päätti opetus- ja tutkimusneuvosto pyytää asiantuntijalausunnot hakijoiden tieteellisestä pätevydestä prof. *Sune Carlsonilta* ja

prof. *Gösta Mickwitziltä*. Asian jatkokäsittely on siirtynyt syyslukukaudelle 1978. Virkaa on hoitanut lukuvuoden 1977—78 ajan vt:nä Ph.D. Toivo Äijö.

Professori *Jaakko Hongon* ollessa rehtorin tehtävien takia vapautettuna professorin virkansa hoitamisesta ovat kyseistä liiketaloustieteen, erityisesti laskentatoimen professorin virkaa hoitaneet viransijaisina apul.professorit *Eero Pitkänen* (syyslukukausi 1977) ja *Eero Artto* (kevätlukukausi 1978). Professorit *Oiva Laaksonen* ja *Jaakko Voipio* ovat olleet varttuneiden tieteenharjoittajien apurahan nauttimisen takia vapautettuja virkansa hoidosta 1.1.—30.6.1978. Prof. Laaksosen virkaa (liiketaloustiede, erityisesti hallinto) on hoitanut ko. aikana yliassistentti, KTT *Kyösti Pulkkinen* ja prof. Voipion virkaa (julkisoikeus) hallintoneuvos, LaT *Lassi Kilpi* ja assistentti, OTL *Pauli K. Mattila* kumpikin puolen viran osalta.

Apulaisprofessorin virat

Avoinna ollutta liiketaloustieteen, erityisesti hallinnon apulaisprofessorin virkaa hakivat edellisessä vuosikertomuksessa selostetulla tavalla yliassistentti KTL *Leo Ahlstedt*, apulaisprofessori VTT *Raimo Nurmi*, yliassistentti KTT *Kyösti Pulkkinen* ja KTT *Risto Tainio*, joista KTL Ahlstedt peruutti hakemuksensa lisäpätevyöitymisajan päättyessä. Opetus- ja tutkimusneuvoston kutsumien asiantuntijoiden, professori *Sven E. Kockin* ja dosentti *Osmo A. Wiion* annettua lausuntonsa hakijoiden tieteellisestä pätevyydestä peruutti KTT Tainio hakemuksensa. Opetus- ja tutkimusneuvosto katsoi tämän jälkeen 2.6.1978 pidetyssä kokouksessa, että molemmilla jäljelläolevilla hakijoilla, apul.prof. Raimo Nurmella ja KTT Kyösti Pulkkisella on virkaan vaadittava tieteellinen pätevyys. Kokonaiskelpoisuuden toteamisen ja ehdollepanon osalta asian käsittely siirtyi syyslukukauden 1978 alkuun. Virkaa ovat hoitaneet lukuvuoden 1977—78 ajan virkaatekevinä KTT *Kyösti Pulkkinen* ja KTT *Risto Tainio*.

Avoinna ollutta liiketaloustieteen, erityisesti laskentatoimen apulaisprofessorin virkaa hakivat edellisessä vuosikertomuksessa selostetulla tavalla KTT *Pekka Lehtonen*, yliassistentti KTT *Aatto Prihti*, apulaisprofessori KTT *Timo Salmi* ja KTT *Jyrki Wallenius*, joista KTT Prihti peruutti hakemuksensa lisäpätevyöitymisajan päättyessä. Opetus- ja tutkimusneuvoston kutsumien asiantuntijoiden, prof. *Sven-Erik Johanssonin*, prof. *Pertti Kettusen* ja prof. *Caj-Gunnar Lindströmin* annettua lausuntonsa hakijoiden tieteellisestä pätevyydestä peruuttivat kaikki jäljellä olevat hakijat hakemuksensa. Viran uudelleen haettavaksi julistaminen siirtyi syyslukukauden 1978 alussa tapahtuvaksi.

Professori *Tapani Valkosen* tultua nimitetyksi Helsingin yliopiston sosio-

logian professorin virkaan julistettiin näin avoimeksi tullut sosiologian apulaisprofessorin virka haettavaksi 3.11.1977 päättyneenä määräaikana. Opetus- ja tutkimusneuvosto oli ennen haettavaksi julistamista täsmentänyt viran opetuslaksiksi sosiologian erityisesti niiltä osin, jotka liittyvät talouselämään ja taloudelliseen toimintaan. Virkaa hakivat VTL, FK *Markku Kiviniemi*, dosentti HT *Olli Kultalahti*, dosentti VTT *Juhani Laurinkari*, dosentti YTT *Liisa Rantalaiho*, apul.prof. VTT *Jeja-Pekka Roos*, dosentti VTT *Juhani Tauriainen*, dosentti VTT *Timo Toivonen*, apul.prof. VTT *Hannu Uusitalo*, dosentti VTT *Kirsti Vepsä* sekä lisäksi yksi henkilö, joka ei halua nimeään mainittavan julkisuudessa viran haun yhteydessä. Hakijoille myönnetyn kolmen kuukauden lisäpätevyöitymisajan päätyttyä peruutti VTL Kiviniemi hakemuksensa. Opetus- ja tutkimusneuvosto päätti pyytää lausunnot hakijoiden tieteellisestä pätevyydestä professori *Antti Eskolalta* ja professori *Kalevi Pihalta*. Kevään lopulla peruutti myös apul.prof. Roos hakemuksensa. Asian jatkokäsittely on siirtynyt syyslukukaudelle 1978.

Dosentit

TTT *Antti Tanskasen* anottua nimittämistä kansantaloustieteen dosentiksi pyysi opetus- ja tutkimusneuvosto professori *Ilari Tyrniltä* ja professori *Fedi Vaivioilta* hakijan tieteellistä pätevyyttä koskevat asiantuntijalausunnot. Lausuntojen saavuttua ja tri Tanskasen annettua kansantaloustieteen laitoksen laitosneuvostolle opetusnäytteen katsoi opetus- ja tutkimusneuvosto 16.9.1977 pidetyssä kokouksessa TTT Antti Tanskasen täyttävän dosentiksi nimittämiseksi säädetyt edellytykset ja päätti esittää korkeakoulun kanslerille tri Tanskasen nimittämistä dosentiksi. 21.9.1977 tekemälään päätöksellä kansleri nimitti TTT *Antti Tanskasen* kansantaloustieteen dosentiksi.

Apulaisprofessori KTT *Timo Salmi* anoi tultuaan nimitetyksi Vaasan kauppakorkeakouluun liiketaloustieteen (laskentatoimi) apulaisprofessorin virkaan ja saatuaan tästä syystä eron Helsingin kauppakorkeakoulun liiketaloustieteen, erityisesti systeemien lehtorin virasta, että hänet nimitettäisiin liiketaloustieteen, erityisesti systeemien dosentiksi. Opetus- ja tutkimusneuvosto katsoi kokouksessaan 16.9.1978 apul.prof. Salmen dosentiksi kiinnittämisen olevan kyseisen aineen opetuksen tutkimustyön kannalta tarkoituksenmukaista ja päätti käyttää Salmen tieteellisen pätevyyden arvioinnin perustana prof. *Olli Lokin*, prof. *Haakon M. Samuelssonin* (State University of New York) ja prof. *Richard M. Solandrin* (University of Texas) liiketaloustieteen, erityisesti systeemien apulaisprofessorin viran täyttöpörossin yhteydessä syksyllä 1975 tri Salmen tieteellisestä pätevyydestä antamia lausuntoja. Kokouksessaan 14.10.1977 opetus- ja tutkimusneu-

vosto katsoi apulaisprofessori KTT Timo Salmen täyttävän dosentiksi nimittämiseksi säädetty edellytykset ja päätti esittää kanslerille apul.prof. Salmen nimittämistä dosentiksi. 19.10.1977 tekemällään päätöksellä kansleri nimitti apulaisprofessori KTT *Timo Yrjö Salmen* liiketaloustieteen, erityisesti systeemien dosentiksi.

FT *Harri Longan* anottua nimittämistä talousmatematiikan dosentiksi pyysi opetus- ja tutkimusneuvosto prof. *Bertil Qvistiltä* ja prof. *Seppo Salolta* hakijan tieteellistä pätevyyttä koskevat asiantuntijalausunnot. Lausuntojen saavuttua ja tri Longan annettua menetelmätieteiden laitoksen laitosneuvostolle opetusnäytteen katsoi opetus- ja tutkimusneuvosto 11.11.1977 pidetyssä kokouksessa FT *Harri Longan* täyttävän dosentiksi nimittämiseksi säädetty vaatimukset ja päätti esittää kanslerille FT Longan nimittämistä dosentiksi. 16.11.1977 tekemällään päätöksellä kansleri nimitti FT *Harri Arvid Longan* talousmatematiikan dosentiksi.

KTT *Heikki Urmaksen* anottua nimittämistä liiketaloustieteen dosentiksi erikoisalana työmarkkinajärjestelmät pyysi opetus- ja tutkimusneuvosto prof. *Kalevi Pihalta* ja dos. *Osmo A. Wiioilta* hakijan tieteellistä pätevyyttä koskevat asiantuntijalausunnot. Lausuntojen saavuttua ja tri Urmaksen annettua hallinnon ja päätöksentekojärjestelmien laitoksen laitosneuvostolle opetusnäytteen katsoi opetus- ja tutkimusneuvosto 11.5.1978 pidetyssä kokouksessa KTT Urmaksen täyttävän dosentiksi nimittämiseksi säädetty edellytykset ja päätti esittää kanslerille tri Urmaksen nimittämistä dosentiksi.

Kevätlukukauden 1978 aikana ovat dosentiksi nimittämistä anoneet KTT *Timo Airaksinen* kansantaloustieteen dosentiksi ja KTT *Markku Lahdenpää* liiketaloustieteen, erityisesti markkinoinnin dosentiksi. Opetus- ja tutkimusneuvosto on pyytänyt hakijoiden tieteellistä pätevyyttä koskevat asiantuntijalausunnot KTT Airaksisen osalta prof. *Arvi Leponiemeltä* ja dos. *Pentti Vartialta* sekä tri Lahdenpään osalta prof. *Martti Särkisillalta* ja apul.prof. *Uolevi Lehtiseltä*. Näiden dosenttihakemusten jatkokäsittely on siirtynyt syyslukukaudelle 1978.

Kansleri on myöntänyt ministeri, FT *Reino Rossille* anomuksesta eron kansantaloustieteen dosentin tehtävistä 1.1.1978 lukien. Helsingin kauppakorkeakoulu esittää tässä yhteydessä lämpimän kiitoksensa ministeri *Reino Rossille* monivuotisesta, asiantuntemuksella ja antaumuksella suoritusta opetustyöstä.

Yliassistentin ja lehtorin virat

Liiketaloustieteen, erityisesti systeemien KTT Timo Salmen eron jälkeen avoimeksi tullut yp. lehtorin virka oli haettavana 3.11.1977 päättyneenä

määräaikana. Virkaa hakivat tutkimusassistentti KTK *Erkki Mattila*, vt. yliassistentti KTT *Tapio Reponen* ja vt. lehtori KTM *Yrjö Wasiljeff*, joille hallinnon ja päätöksentekojärjestelmien laitoksen laitosneuvosto myönsi kolmen kuukauden lisäajan pätevyyden täydentämiseksi. Hakijoista on sittemmin KTT Reponen antanut opetusnäytteen em. laitoksen laitosneuvostolle. Asian jatkokäsittely on siirtynyt syyslukukaudelle 1978.

Edellisessä vuosikertomuksessa selostetulla tavalla nimitti kansleri 25.5.1977 kielten laitoksen laitosneuvoston esityksestä FK *Mirjaliisa Lammen* avoinna olleeseen englannin kielen ap. lehtorin virkaan 1.8.1977 lukien. Tästä päätöksestä valitti virkaa hakenut FM *Kaarina Vaheri* valtioneuvostolle. Päätöksellään 14.12.1977 katsoi valtioneuvosto tehdyn valituksen aiheettomaksi ja nimityspäätös sai siten lainvoiman.

Kansleri on myöntänyt KTL *Pauli Torkolle* eron liiketaloustieteen, erityisesti laskentatoimen yliassistentin virasta 1.6.1977 lukien. Avoimeksi tulleen viran haettavaksi julistaminen on siirretty syyslukukaudella 1978 tapahtuvaksi. Ennen haettavaksi julistamista on tarkoitus selvittää, onko lähinnä tutkinnonuudistuksen opetusresurssitarpeiden kannalta tarkoituksenmukaista muuttaa virka yp. lehtorin viraksi tai mahdollisesti määrääkään täytettäväksi ylimääräiseksi yliassistentin toimeksi.

Kansleri on myöntänyt KTT *Jorma Pasaselle* eron liiketaloustieteen, erityisesti markkinoinnin yliassistentin virasta 8.12.1978 lukien eläkkeelle siirtymisen takia. Markkinoinnin ja tuotantotalouden laitoksen laitosneuvosto on 18.4.1978 tekemänsä päätöksen mukaisesti esittänyt, että avoimeksi tuleva virka muutettaisiin määrääkään täytettäväksi ylimääräiseksi yliassistentin toimeksi. Asian jatkokäsittely siirtyi syyslukukauden 1978 alkuun.

Korkeakoulun hallitus esitti 5.5.1978 tekemänsä päätöksen mukaisesti opetusministeriölle, että se ryhtyisi valtion virkojen ja toimien järjestelyvaltuussäädösten mukaisesti toimenpiteisiin Helsingin kauppakorkeakoulussa olevan pikakirjoituksen ap. lehtorin viran opetusalan muuttamiseksi talousmatematiikaksi. Viran nykyinen haltija FL *Leo Kaila*, jonka menetelmätieteiden laitoksen laitosneuvosto on katsonut täyttävän myös talousmatematiikan ap. lehtorin viran haltijalle asetetut kelpoisuusvaatimukset, on ilmoittanut suostuvansa virkansa opetusalan muuttamiseen. Hallituksen päätös on tehty menetelmätieteiden laitoksen laitosneuvoston esityksen mukaisesti ja sen perusteena on toisaalta pikakirjoituksen opetustarpeen väheneminen uuteen tutkintoon siirryttäessä ja toisaalta menetelmäopetuksen tarpeen jatkuva lisääntyminen.

Valtion v. 1976 tulo- ja menoarviossa muutettiin 10 eri kielten tilapäistä lehtoraattia vastaaviksi ylimääräisiksi lehtorin toimiksi. Kielten laitoksen laitosneuvosto ja hallitus käsittelivät syksyn 1977 aikana näiden ylimääräisten toimien täyttämisasiä ja totesivat tutkinnonuudistuksen toteuttamisen

vaikutusten eri kielten opetusresurssitarpeisiin ja myös ns. syntyperäislehtorien annettavaksi tulevan opetuksen määrään olevan siinä määrin vaikeasti arvioitavissa, että toimien haettavaksi julistamisen ja vakinaisesti täyttämisen lykkääminen olisi erittäin perusteltua. Tämän mukaisesti hallitus päätti 25.11.1977 siirtää kaikkien kymmenen ylimääräisen lehtorin toimen haettavaksi julistamisen tapahtuvaksi syyslukukauden 1978 alussa. Opetusministeriö vahvisti hallituksen päätöksen 8.12.1977. Toimia ovat lukuvuoden 1977—78 aikana hoitaneet virkaatekevinä FM *Marja-Leena Huhtala*, KTM *Ulla Höckerstedt*, FM *Kaarina Vaheri*, FM *Leila Mali*, Cert.ed. *Joseph Brady* ja MA. *David Miller* englannin kielessä, FM *Kirsti Honkavaara* ja Dipl. E.N.L.O.V. *Georges Alengry* ranskan kielessä sekä KTM *Helka Hartio* ja FM *Raakel Kettunen* ruotsin kielessä. Tilapäislehtoreina ovat kertomusvuoden aikana toimineet BA. *Paul Dillingham* ja FM *Marja Heinonen* (englanti), HuK *Christine Tammisto* (saksa) ja KTM *Marja Kekäläinen* (suomi).

Assistentin ja tutkimusassistentin toimet

Liiketaloustieteen (hallinto) vs. assistenteiksi on kertomusvuoden aikana määrätty ekon. *Mikko Ketonen* 1.1.—30.6.1978 ja ekon. *Laura Torvinen* 21.10.1977—30.9.1978.

Liiketaloustieteen (laskentatoimi) vs. assistenteiksi on kertomusvuoden aikana määrätty KTM *Juha Kinnunen* 1.1.—31.7.1978, ekon. *Sisko Leino* 1.8.1977—31.7.1978, ekon. *Erkki Pekkarinen* 1.6.—30.11.1977, KTK *Arja Peurala* 1.6.1977—31.7.1978 ja KTM *Asko Piekkola* 1.8.1977—31.5.1978. KTL *Jarmo Leppiniemelle* on myönnetty virkavapautta assistentin toimesta asevelvollisuuden suorittamista varten 1.7.1977—31.5.1978.

Liiketaloustieteen (markkinointi) assistenteiksi on kolmivuotiskaudeksi 1.8.1977—31.7.1980 määrätty KTM *Ritva Altonen*, MBA *Antti Haahti* ja TTK *Saara Hyvönen* sekä kolmivuotiskaudeksi 1.1.1978—31.12.1980 KTL *Kristian Möller*. Vs. assistenteiksi on määrätty akat.siht. *Riitta Ekman* 1.8.1977—28.2.1978, KTK *Harri Peltonen* 1.8.1977—31.7.1978 ja KTK *Matti-Jussi Pollari* 1.1.—31.12.1978. Edellisessä vuosikertomuksessa selostetulla tavalla esitti korkeakoulun hallitus valtiovarainministeriölle markkinoinnin ja tuotantotalouden laitoksen laitosneuvoston esityksen mukaisesti, että yksi liiketaloustieteen (markkinointi) assistentin toimista muutettaisiin markkinoinnin ja tuotantotalouden laitoksen amanuenssin toimeksi. 9.12.1977 tekemällään päätöksellä valtiovarainministeriö muutti esityksen mukaisesti yhden assistentin toimen amanuenssin toimeksi. Toimeen määrättiin 1.3.1978 lukien kolmivuotiskaudeksi ekon. *Leena Seppänen*.

Liiketaloustieteen (systeemit) assistentin toimiin on määrätty KTK *Tero Ansio* kolmivuotiskaudeksi 1.8.1977—31.7.1980 ja ekon. *Outi Hirvikangas*

vt:nä kaudeksi 1.8.1977—31.7.1978. Jälkimmäiselle myönnettiin anomuksesta ero 23.1.1978 lukien. Uudeksi vt. assistentiksi kaudeksi 23.1.—31.7.1978 määrättiin KTM *Hannu Kivijärvi*.

Kansantaloustieteen assistentiksi on määrätty KTT *Timo Airaksinen* kolmivuotiskaudeksi 1.8.1977—31.7.1980. Hän sai sittemmin anomuksesta eron 1.9.1977 lukien ja hänen tilalleen määrättiin KTM *Asko Lindqvist* ensin vt:nä 1.9.—31.12.1977 ja sittemmin kolmivuotiskaudeksi 1.1.—31.12.1980. KTM *Heidi Vanhaselle* on myönnetty vapautus talousmaantieteen assistentin toimesta 1.10.1977 lukien. Hänen tilalleen on määrätty vt.assistentiksi KTM *Tuula Ratilainen* 1.10.1977—31.7.1978.

Talousmatematiikan assistentiksi on määrätty FL, VTK *Tapani Lehtonen* kolmivuotiskaudeksi 1.8.1977—31.7.1980. LuK *Raija Heikkilä* on määrätty vs.assistentiksi 1.9.—31.10.1977. OTL *Risto Nuolimaa* on määrätty oikeustieteen assistentiksi kolmivuotiskaudeksi 1.8.1977—31.7.1980. VTK *Kyösti Kallio* on määrätty sosiologian vs.assistentiksi 1.1.—31.7.1978. Akat.siht. *Riitta Perälä* on määrätty saksan kielen vs.assistentiksi ajaksi 12.9.1977—19.4.1978. Ekon. *Pekka Melleri* on määrätty johtamiskoulutusohjelman (JOKO) vt.assistentiksi kaudeksi 1.1.—31.7.1978.

Perustutkimuksen laitoksessa kertomusvuoden aikana toimineiden tutkimusassistenttien toimikausia on jatkettu seuraavasti: KTK *Pekka Akkanen* 1.7.1977—30.6.1978, KTM *Kari Asp* 1.8.1977—31.7.1978, KTL *Mai Anttila*, KTM *Markku Koskela* ja KTL *Kristian Möller* 1.9.1977—31.8.1978, KTK *Erkki Mattila* ja KTL *Juha Nissilä* 1.1.—31.12.1978 ja KTL *Pekka Ollonqvist* 1.2.1978—31.1.1979. Perustutkimuksen laitoksen tutkijan toimi on ollut täyttämättä 1.6.1977 lukien opetusministeriön ilmoitettua korkeakoululle 21.4.1977, että ko. toimi on valtionhallinnon henkilöstömenojen säästämis-toimenpiteenä jätettävä täyttämättä 31.12.1978 asti. Tutkimusstipendiaatteina ovat perustutkimuksen laitoksella kevätlukukaudella 1978 työskennelleet KTL *Reijo Luostarinen* sekä KTM:t *Henrik Gahmberg* ja *Leif Åberg*.

Virkailijat

Kirjeenvaihtaja *Liisa Ramstedtin* saatua pyynnöstä eron tiedotussihteerin virasta 28.2.1978 lukien nimitti korkeakoulun hallitus kolmesta hakijasta tiedotussihteeriksi KTM *Pirkko Nuutisen* 7.4.1978 lukien.

KTM *Asko Lindqvistin* saatua pyynnöstä eron opintosihteerin ylimääräisestä toimesta 1.1.1978 lukien määräsi korkeakoulun hallitus opintosihteeriksi seitsemästä hakijasta ekonomi *Leena Hyvärisen* 1.3.1978 lukien.

Yo-merkonomi *Eila Rantakunnas* on nimitetty taloustoimiston kassanhoidtajaksi 1.12.1977 lukien merkonomi *Kerttu Halmeen* saatua pyynnöstä eron tehtävästään 1.7.1977 lukien.

Akateeminen sihteeri *Pirjo Alatalo* on nimitetty opintotoimiston kanslistiksi 1.3.1978 lukien kauppat.yo *Liisa Laakson* saatua pyynnöstä eron tehtävästään 1.1.1978 lukien.

Seija Ojala on määrätty korkeakoulun puhelinkeskuksenhoitajan ylimääräiseen toimeen 1.1.1978 lukien.

Merkonomi *Marja-Leena Helenius* on määrätty opintotoimiston opinto-neuvojaksi 1.11.1977 lukien.

Sirkka Väänänen on määrätty korkeakoulun siivoustyönjohtajaksi 16.1.1978 lukien.

Helena Suominen on määrätty korkeakoulun vaatteidenvartijaksi 1.1.1978 lukien.

Kauppat.yo *Osmo Soronen* on määrätty laskentakeskuksen ohjelmoijaksi 5.11.1977 lukien.

Ekonomi *Eija Airisto* on määrätty Hallinnon ja päätöksentekojärjestelmien laitoksen konekirjoittajan ylimääräiseen toimeen 1.1.1978 lukien merkonomi *Ilse Husan* saatua pyynnöstä eron tehtävästään 1.11.1977 lukien.

Helsingin kauppakorkeakoulu -päivä

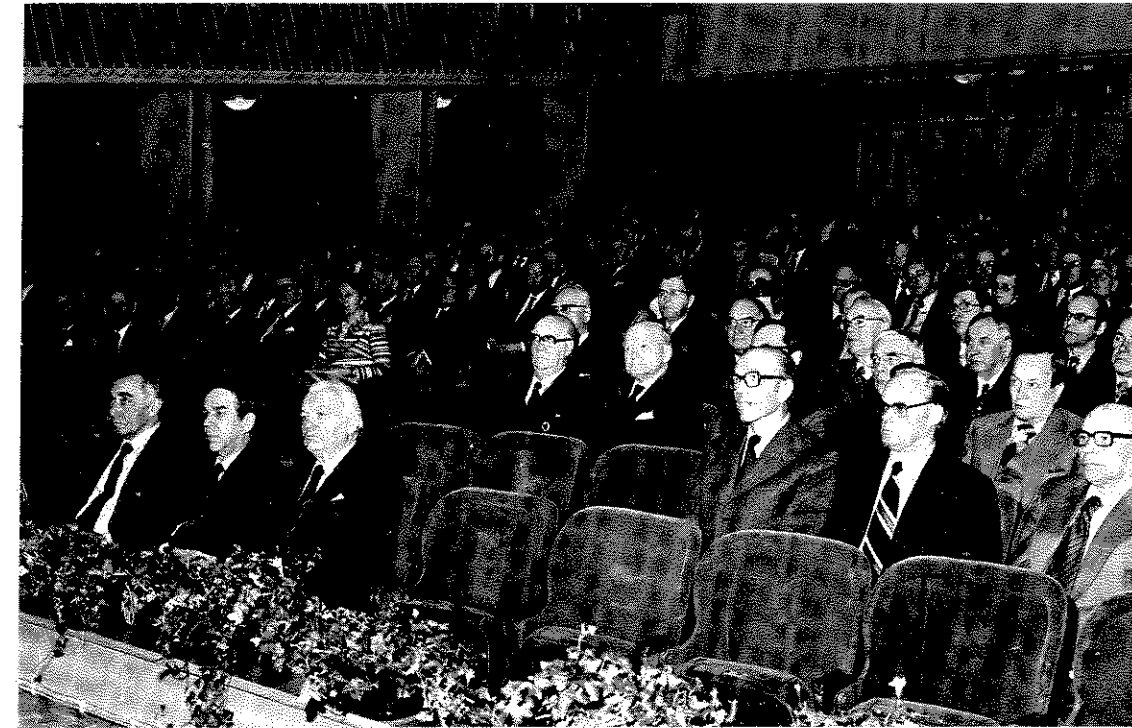
Korkeakoulun hallituksen tekemän päätöksen mukaisesti järjestettiin helmikuun 14. päivänä 1978 nk. Helsingin kauppakorkeakoulu -päivä tarkoituksena tehdä tunnetuksi korkeakoulussa suoritettavaa tutkimusta ja annettavaa opetusta sekä lisätä ja tehostaa korkeakoulun yhteyksiä ulkopuoliseen yhteiskuntaan, erityisesti talouselämään.

HKKK-päivän aamupäivää vietettiin nk. avoimien ovien päivänä, jolloin kutsuvierailta, samoin kuin korkeakoulun entisillä oppilailla, opettajilla, muulla henkilökunnalla ja opiskelijoilla omaisineen oli tilaisuus tutustua korkeakoulun eri tutkimus-, opetus- ja palvelulaitoksiin ja niiden toimintaan.

Iltapäivällä kuultiin korkeakoulun juhlasalissa lähinnä laajalle kutsuvierasjoukolle tarkoitettussa tilaisuudessa seuraavat esitelmät (lueteltu esitysjärjestyksessä): rehtori *Jaakko Honko*, Kehittyvä kauppakorkeakoulu ja uusi talousroolimme; professori *Fedi Vaivio*, Siirtolaisuuden problematiikka; tutkimusjohtaja *Timo Filpus* (Työvoimaministeriö), valmisteltu puheenvuoro edellisen alustuksen johdosta; professori *Oiva Laaksonen*, Yritysdemokratia Euroopassa, 12 maan välinen vertaileva tutkimus; pääsihteeri *Timo Kauppinen* (Työelämän suhteiden neuvottelukunta), valmisteltu puheenvuoro edellisen johdosta; vs. professori *Eero Artto*, Teollisuuden toimialojen kannattavuudesta; johtaja *Heikki Pärnänen* (Suomen

Metsäteollisuuden Keskusliitto), valmisteltu puheenvuoro edellisen johdosta; lehtori *Asko Korpela*, Ekonometrinen ennuste vuodelle 1978; kansleri *Klaus Waris*, Elvytyksen esteet.

Iltapäivän esitelmätilaisuus kiinnosti suurta määrää osanottajia, sekä korkeakoulun ulkopuolisia että omaa henkilökuntaa. Joukko aktiivisimpia jäi vielä tilaisuuden päättymisen jälkeen haastattelemaan esitelmäitsijöitä kuultujen alustusten pohjalta.

Helsingin kauppakorkeakoulu -päivän kutsuvierasyleisöä. Eturivissä vasemmalta lukien kansleri Klaus Waris, kansleri Mikko Juva ja kansleri V. J. Sukselainen.

Itsenäisyysjuhla

Helsingin kauppakorkeakoulu ja ylioppilaskunta järjestivät 6. joulukuuta korkeakoulun juhlasalissa itsenäisyysjuhlan maamme 60-vuotisen itsenäisyyden kunniaksi. Tilaisuuteen osallistui runsaasti korkeakoulun opettajia, tutkijoita, muuta henkilökuntaa ja opiskelijoita sekä omaisia, yhteensä noin 400 henkilöä.

Juhlan aluksi soittivat *Yoshiko Arai-Kimanan* (viulu) ja *Ralf Gothoni* (piano) Jean Sibeliuksen *Souvenirin* ja *Rondinon*, minkä jälkeen ylioppilaskunnan edustajiston puheenjohtaja, ekonomi *Ilpo Uotila* piti tervehdyspuheen. Puheen jälkeen esittivät *Kauppakorkeakoulun Ylioppilaskunnan Laulajat Heikki Saaren* johdolla August Engelbergin *Gaudeamus Igitur* ja Auringonnousu sekä Jean Sibeliuksen *Finlandian*.

Juhlapuheen piti rehtori *Jaakko Honko* aiheesta "Mitä itsenäisyys meiltä edellyttää?" Puheensa aluksi rehtori Honko tutkiskeli itsenäisyytemme taloudellisia edellytyksiä.

"Itsenäisyytemme kahden ensimmäisen vuosikymmenen ajan loi taloutemme selkärangan metsäteollisuus. Sotakorvauksista suoriutumisen edellytti uudenlaisen teollisuuden luomisen ja olemassaolevan voimakasta laajentamista. Tällöin syntyivät laivanrakennusteollisuus ja muut raskaat-metalliteollisuuden osat ja sähkötekninen teollisuus kehittyi."

Todettuaan, että kriisit ja sodat ovat aiheuttaneet suuria muutoksia teollisuuden rakenteessa, arveli rehtori Honko, että kansainvälisessä taloudessa esiintyvien muutosten ja nykyisen talouslaman seurauksena lienee jälleen odotettavissa muutoksia taloudessamme. "Maamme on pystyttävä luomaan entisten teollisuusalojen rinnalle uusia aloja, jotka rakentuvat maamme suhteellisten etujen: luonnonvarojen, sijainnin, kansainvälisten yhteyksien ja tieto- ja taitokomponentin varaan. Maamme on ainakin osittain saatava uusi talousrooli kansainvälisessä työnjaossa. Tämä edellyttää yritysten johdolta uutta näkemystä teollisuus- ja yleensä yritysaloihin ja ennakkoluulotonta tarkastelua oman tähänastisen alan ulkopuolelle.

Myös maamme sisäiset syyt aiheuttavat maamme talouden perusteellista uudelleenpuntaamista ja vaativat voimaperäisiä toimenpiteitä. Turvataksemme kansainvälisen kilpailukykyämme ja parantaaksemme sitä ja sitä kautta työllisyyttämme meiltä edellytetään pidättyvyyttä vaatimuksissamme ja ponnistuksia tuottavuuden kohottamiseksi ja kustannusten alentamiseksi."

Rehtori Honko kiinnitti suurta huomiota maassamme esiintyvään yrittäjyyden eli oma-aloitteisen luovan toiminnan puuttumiseen. "Yrittäjyyttä tarvitaan kaikissa yhteisöissä, järjestöissä, julkisen vallan piirissä, sairaaloissa, korkeakouluissa ja virastoissa. Yrittäjyyden rakenneosat: oma-aloitteisuus, päätösten tekeminen omista asioista ja usko selviytyä omin voimin ovat myös kansallisen itsenäisyyden kantavia rakenneosia. Tähän liittyy myös kansallisen omaleimaisuutemme hyväksyminen ja vahvistaminen, kansallisen identiteettimme luominen ja vaaliminen. Tämä on suorastaan itsenäisyytemme peruskysymys."

Rehtori Honko lainasi presidentti J. K. Paasikiven lausumaa niistä perusasioista, joista itsenäisessä maassa tulisi yksimielisyyden vallita: 'Valtakunnan itsenäisyys, suvereenisuus ja kaikki, mitä siihen ja sen lujittamiseen kuuluu, laillisen kansanvaltaisen, demokraattisen valtio- ja yhteiskuntajärjestyksen kunnioittaminen ja lainturvan ylläpitäminen ovat valtioelämän peruskiviä, joita meidän täytyy yksimielisesti suojella.'

Puheensa loppuksi rehtori Honko esitti haasteen meille suomalaisille: "Meidän on tehtävä omasta maastamme hyvä maa meille jokaiselle, hyvä maa myös verrattuna toisiin. Meidän on tässä pyrkimyksessämme suoritettava vertailuja toisiin maihin muistaen, että toisten saavutusten oikea arvostus edellyttää myös omien saavutustemme rehellistä arviointia. Tärkeäksi päämääräksi voimme asettaa tällä tiellä sen, että mahdollisimman moni meistä suomalaisista voi sisimmässään hyväksyä ajatuksen 'Oma isänmaamme Suomi on hyvä maa ja se on rakkain maa maailmassa'. Tämän päämäärän saavuttuamme on itsenäisyydellämme perusta, joka on kalliotakin lujempi: se on meidän mieleemme ja sydämemme."

Juhlapuheen jälkeen esiintyi *Trio Sibelius* (*Yoshiko Arai-Kimanan*, viulu, *Seppo Kimanen*, sello, *Ralf Gothoni*, piano) esittäen *Joonas Kokkosen* *Finale Triosta* op. 1 ja *Allegro molto e giocoso*. Tilaisuus päättyi yhteisesti laulettuun *Maamme*-lauluun.

Rehtori *Jaakko Honko* pitämässä juhlapuhetta Helsingin kauppakorkeakoulun ja ylioppilaskunnan järjestämässä itsenäisyysjuhlassa.

Ylioppilaskunnan edustajiston puheenjohtaja *Ilpo Uotila* pitämässä tervehdyspuhettaan.

Virkaanastujaisesitelmää

Professorit *Seppo Salo* ja *Jouko Lehtovuori* astuivat virkaan marraskuun 25. päivänä 1977 pitämällä julkiset virkaanastujaisesitelmät korkeakoulun juhlasalissa.

Professori Salo, joka on nimitetty talousmatematiikan professorin virkaan 1.1.1976 lukien, piti esitelmänsä aiheesta "Piirteitä operaatiotutkimuksesta". Seuraavassa lyhennelmä esitelmästä:

"Operaatiotutkimuksen lyhyttä historiaa tarkasteltaessa voidaan yhteenvedona tuloksista mainita, että matemaattisten menetelmien käyttö yritysten ja julkisen sektorin päätöksenteon apuvälineenä on saavuttanut huomattavaa menestystä. Vastapainoksi on toki todettava, että raskaitakin pettymyksiä on koettu, kun tutkimukset ovat eri syistä epäonnistuneet. Tämä on varsin luonnollista, sillä eihän ennen yrittämättömän tutkimuksen menestys voi olla etukäteen taattu.

Matemaattisten menetelmien käytössä on viime vuosina noussut esiin muutamia uusia suuntia tulevaisuutta viitoittamaan. Operaatiotutkimuksen soveltamisessa yrityksissä ja julkisella sektorilla on käynyt yhä selvemmäksi, ettei tavanmukainen optimointi olekaan sopiva

menettely, sillä yhtäaikaaisesti on pidettävä silmällä useita keskenään yhteismitattomia tavoitteita. Toisaalta julkisella sektorilla poliittinen päätöksentekojärjestelmä ei halua käsiteltäväkseen optimitulosta, vaan useita vaihtoehtoja, joista se saa itse valita mieleisensä. Operaatiotutkimuksen asemaksi näyttäisi tulevan päätösvaihtoehtojen vaikutusten analysointi eri tavoitteiden kannalta. Toisaalta tällaiset tavoitteet ovat aina eri ihmisten subjektiivisia käsityksiä ja siten enemmän tai vähemmän tulkinnanvaraisia. Operaatiotutkimuksen jatkuva käyttökelpoisuus vaatii siten paitsi siirtymistä monitavoiteoptimoinnin suuntaan myös kykyä tarkastella epätasaisesti määriteltyjä tavoitteita sellaisenaan eli ns. sumeiden joukkojen käsittelykykyä."

Professori Lehtovuori, joka on nimitetty liiketaloustieteen, erityisesti laskentatoimen professorin virkaan 1.9.1976 lukien, piti esitelmänsä aiheesta "Liiketaloustiede ja yhteiskuntatieteiden kriisi", josta lyhennelmä seuraavassa:

"Kriisistä puhuminen on tietenkin sinänsä osoitus aktiivisesta tieteellisestä keskustelusta aina periaatetasoa myöten. Systemaattiseen pohdiskeluun antavat tällä hetkellä kuitenkin aihetta toisaalta ristiriitojen jyrkkyys erilaisten tieteenperinteiden ja tiedepoliittisten elinten välillä, toisaalta jopa korkeimpien tasojen päätöksentekijöiden esittämät kriittiset arvioinnit yhteiskuntatieteiden tilasta. Liiketaloustieteen, jonka painopiste on taloudellisen päätöksentekoyk-

sikön tutkimisessa, voi kylläkin katsoa elegantisti selviytyvän tällaisesta kahakoinnista. Hälyäänistä välittämättä on kuitenkin aihetta ehdottaa uudentyyppisiä tutkimusstrategioita ja jopa uutta kyberneettistä paradigmatieteenalan perusmalleiksi perinteisen neoklassisen talousteorianäkemyksen sijaan. Kriittisiin näkökohtiin on kuitenkin tarkasti paneuduttava, varsinkin ajateltaessa koulutusjärjestelmän kehittämistä liiketaloustieteen entisten ja uusien erityistehtävien vaatimalla tavalla.”

Liiketaloustieteilijöiden konferenssi

Elokuun 22. ja 23. päivinä 1977 pidettiin Chydeniassa ensimmäinen kotimainen liiketaloustieteilijöiden konferenssi, johon osallistui yhteensä 120 liiketaloustieteiden alan edustajaa kaikista kauppakorkeakouluista, yliopistojen ao. tiedekunnista ja teknillisistä korkeakouluista. Konferenssin tilaisuuksissa piti 42 liiketaloustieteilijää tutkimustaan koskevan alustuksen. Keskeisiä aihealueita olivat mm. yrityksen perustaminen ja kasvu, rahoitusmallit, diversifioituminen, markkinointi- ja kuluttajatutkimus sekä organisaatio-ongelmat.

Kaikille yhteiseen ohjelmaan kuuluivat alustukset: Tutkimuksen järjestelyt, yleiskatsaus kotimaisiin ja kansainvälisiin näkyymiin (rehtori *Jaakko Honko*). Liiketaloustieteen ongelmanasettelut ja tutkimusstrategiat (prof. *Jouko Lehtovuori*) ja Forskning och forskningspolitisk planering (rehtori *Caj-Gunnar Lindström*, Handelshögskolan vid Åbo Akademi).

Konferenssissa käytiin keskusteluita erilaisista yhteistyömuodoista ja niiden kehittämisestä. Toimintaa kehittelemään valittiin epävirallinen yhteistyöelin puheenjohtajanaan prof. *Kalevi Piha* Turun kauppakorkeakoulusta. Yhteistyöelimen jäsenet toimivat yhteishenkilöinä omissa korkeakouluissaan. Helsingin kauppakorkeakoulun edustajana mainitussa yhteistyöelimessä on prof. *Jouko Lehtovuori*.

Tutkinnonuudistus

Asetus kauppatieteellisistä tutkinnoista (402/77) annettiin 13.5.1977. Asetus astuu voimaan 1. päivänä elokuuta 1978, mutta asetuksen 26 §:n mukaan opetusministeriö voi asianomaisen korkeakoulun anomuksesta antaa sille luvan soveltaa asetusta kokeiluluontoisesti jo 1. päivästä elokuuta 1977 lukien.

Korkeakoulun hallituksen ja valtuuston tekemien päätösten mukaan korkeakoulu anoi opetusministeriöltä lupaa siirtyä kokeiluluontoisesti uuteen perustutkintoon syyslukukauden 1977 alusta lukien. Opetusministeriö hyväksyi anomuksen 22.6.1977 ja samalla vahvisti korkeakoulun

väliaikaisen tutkintosäännön olemaan voimassa 31.7.1978 saakka.

Tutkintojen uudistamiseen tähtäävä suunnittelu jatkui korkeakoulussa koko kuluneen lukuvuoden ajan. Perustutkinnon osalta on suunnittelun johdossa ollut laajapohjainen tutkinnonuudistustoimikunta (LATU), jonka puheenjohtajana on toiminut rehtori *Jaakko Honko* ja muina jäseninä vararehtori *Mika Kaskimies*, lehtori *Pentti Woivalin*, vt. apul.prof. *Kalevi Kyläkoski* 21.1.1978 saakka, minkä jälkeen hänen tilalleen nimitettiin yliass. *Leo Ahlstedt*, lehtori *Erkki Vierikko* 27.1.1978 saakka, minkä jälkeen hänen tilalleen nimitettiin lehtori *Sirkka-Liisa Kareoja* sekä opiskelijajäsenenä ekonomi *Heikki Lenkkeri*, KTK *Matti-Jussi Pollari*, ekonomi *Raimo Rönkkö*, kauppat.yo *Ari Voipio* ja kauppat.yo *Eeva Palojärvi* 1.10.1977 saakka, minkä jälkeen hänen tilalleen nimitettiin kauppat.yo *Kustaa Poutiainen*. Toimikunnan sihteerinä on toiminut toimistopäällikkö *Kalevi Sarvikivi* ja tutkinnonuudistussuunnittelija *Saara Kehusmaa-Pekonen* sekä asiantuntijajäsenenä opintosihteerinä *Leena Hyvärinen*.

Koulutusohjelmien rakenteen ja sisällön suunnittelusta on vastannut seitsemän koulutusohjelmakohtaista ja kolme laitospohjaista suunnitteluryhmää. Yleisopintojen jatkosuunnittelusta ja koordinoinnista on vastannut yleisopintojen suunnitteluryhmä. Suunnitteluryhmät on kokoonpanttu siten, että niissä on opettajien ja opiskelijoiden tasaveroinen edustus.

Jatkotutkintojen tutkintosääntöjen ja pysyväsuhjeiden valmistelua varten perustettiin erillinen työryhmä syyskuussa 1977. Työryhmän puheenjohtajana on toiminut professori *Arvi Leponiemi*, muina jäseninä toimistopäällikkö *Kalevi Sarvikivi*, tutk.ass. *Kari Asp* ja KTM *Pertti Hakala*. Työryhmän sihteerinä on toiminut tutk.siht. *Maini Mannerkoski* ja asiantuntijajäsenenä hallintojohtaja *Olli Tarpila* sekä tutk.uudistussuunnittelija *Saara Kehusmaa-Pekonen*.

LATU on johtanut koulutus- ja runko-ohjelmien suunnittelun koordinoitua, osallistunut tutkintosääntöjen valmisteluun ja järjestänyt useita informaatiotilaisuuksia sekä opiskelijoille että suunnitteluryhmien ja laistosten johtajille.

Suunnittelyryhmien keskeisenä tehtävänä on kuluneen lukuvuoden aikana ollut koulutus- ja runko-ohjelmien aine- ja syventävien opintojen sisällön ja ajoituksen suunnittelu sekä opintojaksojen koordinoitua eri koulutusohjelmien kesken.

Yleisopintojen suunnitteluryhmä on yleisopintojen seurantalutkimuksesta ja ylioppilaskunnalta saatujen palautteiden pohjalta muokannut uudelleen sekä yleisopintojen rakennetta että ajoitusta.

Jatkotutkintoja suunnitteleva työryhmä on valmistellut tutkintosääntöä varten jatkotutkintoja koskevat pykälät ja ao. pykälää täydentävät pysyväsuhjeet.

Kuluneen lukuvuoden aikana ovat kauppatieteellisen alan korkeakoulut

pyrkineet yhdenmukaistamaan koulutusohjelmien nimet. Tämän koordinaation tuloksena päätti korkeakoulun hallitus ja valtuusto muuttaa neljän koulutusohjelman nimeä. Helsingin kauppakorkeakoulun ekonomin tutkintoon sisältyvien seitsemän koulutusohjelman uudet nimet ovat seuraavat: yritys- ja laitoshallinnon, julkisyhteisöjen talouden, kansainvälisten toimintojen, kansan- ja yritystalouden, kvantitatiivisen suunnittelun, laskentatoimen sekä markkinoinnin koulutusohjelma.

Opiskelijalle voidaan myös anomuksesta myöntää lupa korvata jonkun koulutusohjelman aine- ja syventävien opintojen opintojaksoja runko-ohjelmaksi (tieteenalaohjelmaksi) muodostetulla opintokokonaisuudella. Runko-ohjelman voivat muodostaa seuraavat oppiaineet: oikeustiede, sosiologia, taloushistoria, talousmaantiede, talousmatematiikka, tilastotiede tai kotimainen (suomi, ruotsi) tai vieras kieli (englanti, saksa). Tavarateknologia voi muodostaa tuotantotalouden runko-ohjelman.

Kauppätieteellisten tutkintojen rakennetta ja sisältöä, asetusta yksityiskohtaisemmin säätelevä tutkintosääntö hyväksyttiin korkeakoulun hallituksessa 5.5.1978 ja valtuustossa 11.5.1978.

Opetusministeriö vahvisti 25.5.1978 korkeakoulun tutkintosäännön niiden pykälien osalta, jotka asetuksen 24 §:n mukaisesti säädetään opetusministeriön vahvistettaviksi.

Opiskelijavalinta

Helsingin kauppakorkeakoulussa siirryttiin syyslukukauden 1977 alusta lukien uudistettuun perustutkintoon. Uusi ekonomin tutkinto on noin nelivuotinen, ylemmän kandidaatin tutkinnon tasoinen korkeakoulun perustutkinto.

Helsingin kauppakorkeakoulu ja Vaasan kauppakorkeakoulu olivat tänä vuonna valintayhteistyössä, ja yhteinen pääsykoe järjestettiin samoilla paikkakunnilla (Helsingissä, Oulussa, Jyväskylässä ja Vaasassa) yhteisissä tiloissa.

Korkeakoulun hallitus teki kokouksessaan 16.12.1977 päätöksen opiskelijavalinnassa noudatettavasta menettelystä. Kaikki opiskelijat valittiin sen mukaisesti pääsykokeisiin osallistuneista. Ylioppilastutkinnon suorittaneiden osalta valinta suoritettiin koulu- ja ylioppilastutkinnosta, harjoittelusta ja pääsykokeesta saatavien pisteiden osoittamassa järjestyksessä. Korkeakoulututkinnon suorittaneille tai muussa korkeakoulussa opiskeleville asetettiin kiintiöksi enintään 25 opiskelijaa. Valinta suoritettiin pääsykokeesta saatavien pisteiden perusteella.

Opetusministeriö määräsi 10.3.1978 ylioppilastutkintoa suorittamattomien valintaperusteet. Niiden mukaan tuli korkeakouluun valita vähintään

10 % valittavista 400:sta merkonomin tutkinnon suorittaneita sekä enintään 5 % muun alan vähintään ylemmän keskiasteen ammatillisen tutkinnon suorittaneita. Valinta suoritettiin näiden hakijoiden osalta opiston päästötodistuksen vieraan kielen ja matematiikan arvosanoista ja pääsykokeesta saatavien pisteiden osoittamassa järjestyksessä.

Opiskelijavalinnan käytännön toteutuksesta vastasi edelleen valintatoimikunta, jonka puheenjohtajana toimi professori *Reijo Helle* ja varapuheenjohtajana ekonomi *Anna-Maija Rautto* sekä muina jäseninä lehtori *Pentti Woivalin*, lehtori *Liisa Uusitalo*, kauppat.yo *Veli-Matti Kupiainen* ja ekonomi *Maija Tervinen*. Toimikunnan sihteerinä on toiminut osastosihteerinä *Riitta Peltonen*.

Hakuaika korkeakouluun päättyi 9.6.1978, johon mennessä hakemuksensa jätti yhteensä 3 078 henkilöä. Näistä 2 541 haki ylioppilastutkinnon suorittaneiden ryhmässä, 265 opistotasoisesta tutkinnon suorittaneiden ja 272 toisessa korkeakoulussa samanaikaisesti opiskelevien tai jo korkeakoulututkinnon suorittaneiden ryhmässä. Pääsykokeeseen osallistui 2 439 hakijaa.

Kesäopetus

Kesäopetuskokeilu toteutettiin Helsingin kauppakorkeakoulussa ensimmäisen kerran vuonna 1972. Vuosina 1972—74 kesäopetuksesta saadut kokemukset olivat hyvin myönteisiä. Kurssuja järjestettiin runsaasti eri aineissa, ja osanotto kursseille oli erittäin vilkasta. Vuonna 1975 ei kesäopetusta saatu toteutetuksi lainkaan työmarkkina- ja palkkiokysymysten vuoksi ja vuosina 1976 ja 1977 kesäopetus toteutui varsin suppeana käsittäen vain muutamia kursseja.

20.01.1978 pitämässään kokouksessa korkeakoulun hallitus päätti, että korkeakoulussamme pyritään toteuttamaan kesäopetusta kesällä 1978 pääpiirteissään aiemman käytännön mukaisesti. Kesäopetusta annettiin 15.05.—22.06.1978 välisenä aikana. Erilaisia kursseja voitiin järjestää yhteensä 10. Ilahduttavaa oli, että opetukseen saatiin mukaan useita aktiivista osallistumista edellyttäviä pienryhmäkursseja, joiden suorittaminen varsinaisten lukukausien aikana tuottaa vaikeuksia erityisesti työssäkäyville opiskelijoille. Opiskelijoiden kiinnostus tarjottuun opetukseen olikin erittäin suuri ja ennakoilmoittautuneiden määrä oli yli 900. Koska joillekin kursseille voitiin ottaa osallistujia vain rajoitetusti, saattoi opetukseen osallistua noin 600 ilmoittautunutta. Kurssien yhteydessä pidettyihin kuulusteluihin osallistui lähes 600 opiskelijaa.

Kesäopetuksen järjestäminen perustuu opettajien vapaaehtoisuuteen ja halukkuuteen antaa opetusta varsinaisten luentokausien ulkopuolella.

Tehtävästä maksetaan normaali tuntiopetuspalkkio. Opiskelijoille osallistuminen on maksutonta.

Ulkomaisia luennoitsijoita

Seuraavat luennoitsijat vierailivat lukuvuoden 1977—78 aikana Helsingin kauppakorkeakoulussa ja pitivät luentoja allamainituista aiheista:

Professori *Philip Kotler*, the Harold T. Martin Professor of Marketing, Graduate Management, Northwestern University, Illinois, 25.8.1977, "Markkinoinnin tutkimisen — sekä perustutkimuksen että soveltavan — tulevat kehityssuunnat"

Schleswig-Holsteinin osavaltion pääministeri, tohtori *Gerhard Stoltenberg*, Saksan Liittotasavalta, 8.9.1977, "Die Bundesrepublik Deutschland und die Europäischen Gemeinschaften als Partner der Nordischen Länder".

Osastonjohtaja, prof., Dr. sc. *Wolfgang Motsch*, DDR:n tiedeakatemia, 19.9.—11.11.1977, antaen opetusta saksan kielessä luennoimalla saksan kieliopin pääkohdista 16 tuntia, pitäen 16 tuntia seminaareja saksan sananmuodostuksesta sekä ohjaten laudaturtöitä 8 tuntia.

Professori *Jerzy Dielt*, Uniwersytet Lodzki, Instytut Obrotu Towarowego, Puola, 15.9.1977, "Markkinoinnin tutkimustyön tekeminen Puolassa".

Professori *Milan Zelny*, Graduate School of Business, Columbia University, alustus tutkijaseminaarissa 17.10.1977, luento 18.10.1977, "Multiple Criteria Decision Making — State and Future of the Arts".

Professori *Peter Strevens*, Cambridgen yliopisto, 21.10.1977, "Varieties of English".

Professori *F. B. Singleton*, University of Bradford, Chairman of the Post-Graduate School of Yugoslav Studies, 3.11.1977, "Industrialization in Eastern Europe".

Professori *Bo Persson*, Linköpingin yliopisto, 22.11.1977, "Begränsningar i den teknologiska valfriheten".

Dosentti *Wieslaw Piaskowski*, Łódźin yliopisto, Puola, "Puolan teollisuuden organisaatio".

Professori *Lee Thayer*, University of Massachusetts, 13.12.1977, "Organization Design and Communication Research".

Professori *Pål E. Korsvold*, Bedriftsøkonomisk institutt, Oslo, 14.12.1977, "The Social Impact of International Transfer Prices in Multinational Companies".

Professori *Tadashi Hanami*, Sofia University, Tokio, 16.12.1977, "Industrial Relations in Japan".

Dr. Dr.habil. *Helmut Schmalen*, Institut für Betriebswirtschaftslehre Christian-Albrechts-Universität, Kiel, 19.12.1977, "The Marketing-Mix

Decisions of the New Product Introduction", 20.12.1977, "Mainonnan rajoitukset".

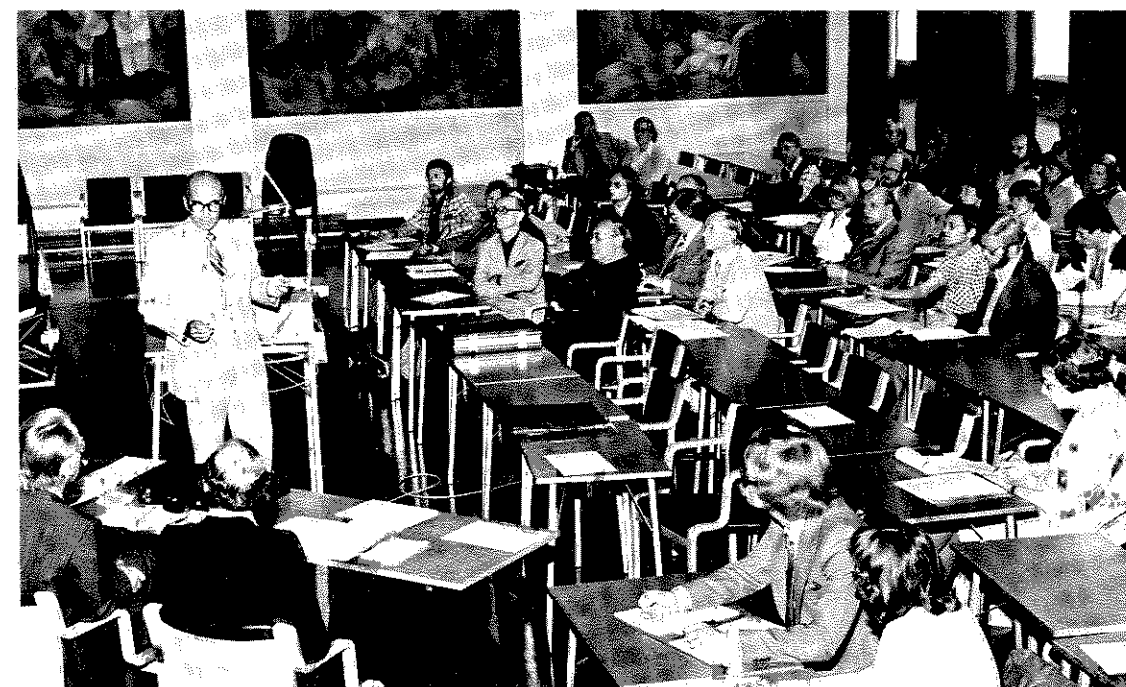
Dr. *Vincent Nolan*, Abraxas Management Research Institute, Lontoo, 24.1.1978, "Creative Activity and Organisational Development".

Rehtori, professori *Boris Motshalov*, Plehanovin Instituutti, Moskova, 8.3.1978, "Plehanovin Instituutin viimeaikaisia tapahtumia".

Dosentti *Hans Karlgren*, Handelshögskolan i Stockholm, 5.4.1978, "Avstämning av den finska och svenska juridiska terminologin".

Professori *Anthony Santomero*, Wharton School, University of Pennsylvania, 25.4.1978, "Financial Regulation and Economic Stability".

Professori *Arch Woodside*, College of Business Administration, University of South Carolina, 22.5.1978, "Effect of Attitudes and Previous Behavior on Consumer Choice".

Professori *Philip Kotler* (Northwestern University, Illinois) vieraili maassamme elokuussa 1977 Suomen Ekonomiliiton ja Suomen Myynti- ja Mainosyhdistyksen kutsumana vierailijaluennoitsijana. Helsingin kauppakorkeakoulussa professori *Kotler* johti elokuun 25. päivänä markkinoinnin tutkimusseminaaritilaisuuden, jonka aiheena oli "Markkinoinnin tutkimuksen tulevat kehityssuunnat". Seminaaritilaisuuteen (kuva yllä) osallistui runsaasti edustajia maamme kaikista kauppakorkeakouluista.

Suunnittelu- ja laskentajärjestelmän kehittämistyöryhmä

Vuodesta 1975 alkaen uudistetussa kokoonpanossa toiminut suunnittelu- ja laskentajärjestelmän kehittämistyöryhmä sai työnsä päätökseen helmikuussa 1978, jolloin se esitti korkeakoulun hallitukselle yhteenvetona toiminnastaan Helsingin kauppakorkeakoulun suunnittelu- ja laskentajärjestelmän käsikirjan. Käsikirja sisältää kuvauksen eri hallintoelinten suunnittelu- ja laskentajärjestelmään liittyvistä tehtävistä, suunnitteluprosesseista sekä rekisteröinti- ja raportointijärjestelmistä.

Työryhmän lakkauttamisen jälkeen suunnittelun ja laskentatoimen kehittäminen tapahtuu pääosin virkatyönä hallintoviraston ja korkeakoulun pysyvien hallintoelinten toimesta.

Kertomusvuoden aikana on työryhmän puheenjohtajana toiminut apul.prof. *Eero Pihänen* ja muina jäseninä hallintojohtaja *Olli Tarpila*, toimistopäälliköt *Matti Sarakontu* ja *Kalevi Sarvikivi*, ATK-päällikkö *Heikki J. Huttunen*, KTM *Kari Asp* sekä sihteerinä suunnittelusihteeri *Esa Ahonen*.

Julkaisusarja

Julkaisusarjan toimittamisesta huolehtii julkaisutoimikunta, jonka kokoonpano on seuraava: puheenjohtajana professori *Mika Kaskimies*, jäseninä professori *Fedi Vaivio* ja toimistopäällikkö *Kalevi Sarvikivi*. Toimikunnan sihteerinä on toiminut kirjastonjohtaja *Henri Broms*.

Lukuvuoden 1977—78 aikana ovat korkeakoulun kustantamina ilmestyneet seuraavat teokset:

- A-sarja: 20 *Timo Airaksinen*: A Dynamic Model of Interrelated Demand for Capital and Labour. A Theoretical Model with an Application to Timo-series Gross-section Data of Finnish Breweries in 1954—1972. Helsinki 1977.
- 21 *Risto Tainio*: Determinants of Labour Turnover in a Firm. Helsinki 1977.
- 22 *Markku Lahdenpää*: Multiple Criteria Decision Making. With Empirical Study on Choice of Marketing Strategies. Helsinki 1977.
- 23 *Antti Korhonen*: Stock Prices, Information and the Efficiency of the Finnish Stock Market: Empirical Tests. Helsinki 1977.
- 24 *Veijo Riistama*: Inflaatiovaraus. Tutkimus inflaation vaikutuksesta ansaintataloudellisen yrityksen jakokelpoiseen voittoon. Helsinki 1978.

- B-sarja: 16 *Jaakko Voipio*: Valittamisesta yliopistojen ja korkeakoulujen hallinnossa. Helsinki 1977.
- tutki- 17 *Kyösti Pulkkinen*: Staff Unit. Helsinki 1977.
- mukset 18 *Risto Tainio*: Research on the Factors Associated with the Propensity to Stay in Organization. Helsinki 1977.
- 19 *Kari Asp*: Yrityksen sisäisten suoritteiden arvostusongelma. Helsinki 1977.
- 20 *Jarmo Leppiniemi*: Pankin taloudelliset toimintaedellytykset ja sidosryhmäjoustavuus. Helsinki 1977.
- 21 *Liisa Uusitalo*: Consumer Perception and Preferences of Message Structure. Helsinki 1977.
- 22 *Kari Lilja*: Työntekijöiden osallistuminen hallintoon teollisuusyrityksissä. Helsinki 1977.
- 23 *Erkki Pihkala*: Valtion tulojen ja menojen rakenne 1800-luvun jälkipuoliskolla. Helsinki 1977.
- 24 *Arvi Leponiemi*: Taneli-talouspolitiikan neljännesvuosimalli. Helsinki 1977.
- 25 *Kristian Möller*: Brand Choice under Perceived Uncertainty Development and Testing of a Multiattribute Choice Model. Helsinki 1977.
- 26 *Mai Anttila*: Consumer Price perception. Helsinki 1977.
- 27 *Eero Voutilainen*: Hallinnon muodollinen kehittyneisyys suomalaisissa yrityksissä. Helsinki 1978.
- 28 *Juha Nissilä*: Diversifioitumisen vaikutus yrityksen kannattavuuden ja tulorahoituksen vaihteluun. Helsinki 1978.
- 29 *Matti Koironen*: Tietojenkäsittelytoiminta ja sen johtaminen. Helsinki 1978.
- 30 *Osmo A Wiio*: Contingencies of Organizational Communication. Helsinki 1978.
- 31 *Raimo Keloharju*: Elintarviketalous systeeminäkökulmasta. Helsinki 1978.
- 32 *Tapio Riikonen*: Rationalismipohjaisen suunnittelukäsityksen soveltaminen kuntasuunnittelussa. Helsinki 1978.
- C-sarja: 45 *Kalervo Virtanen* (toim.): Laskentatoimi: Talouden hallinnon artikkelikokoelma. Jyväskylä 1977.
- oppikirjat 46 *Niilo Home*: Kyläkaupasta supermarketiin. Vähittäiskaupan sopeutuminen yhteiskunnan rakennemuutokseen vuosina 1952—1972. Helsinki 1977.

- D-sarja: 14 *Raimo Keloharju*: Corporate modelling in system dynamics. Helsinki 1977.
- laitosjulkaisut ja 15 *Markku Kallio & Erkki Mattila*: On the Efficiency of Some Control Policies for Industrial Pollution. Helsinki 1977.
- tutkimusraportit 16 *Markku Kallio*: Production planning in a Paper Mill. Helsinki 1977.
- 17 *Markku Kallio*: A corporate planning model. Helsinki 1977.
- 18 *Marja Pirilä*: Kansantaloustieteellinen kirjallisuus Suomessa 1975.
- 19 *Marja Pirilä*: Liiketaloustieteellinen kirjallisuus Suomessa 1975.
- 20 *Kyllikki Ruokonen*: Taloustieteellisiä aikakauslehtiä 1977. Helsinki 1977.
- 21 *Eija Arjas & Tapani Lehtonen*: Approximating many Server Queues by means of Single Server Queues. Helsinki 1977.
- 22 *Liisa Uusitalo*: Konsumtionsstilen som en del av levnadssätet. Helsinki 1977.
- 23 *Tero Ansio & Markku Kallio*: Operaatiotutkimuksen hyväksikäyttö Suomessa. Helsinki 1977.
- 24 *Seppo Salo*: On Optimal Control in Restricted State Space, I. Helsinki 1977.
- 25 *Jouko Ylä-Liedenpohja*: On Growth, Dividends and Capital Gains in the Adjustment Cost Model of the Firm. Helsinki 1977.
- 26 *Kristian Möller*: Monidimensionoiset valintamallit kuluttajan merkinvalintakäyttäytymisen tutkimuksessa. Helsinki 1977.
- 27 *Kyllikki Ruokonen*: ATK-kirjallisuutta. Yhteisluettelo 1973—1976. Helsinki 1978.
- 28 *Marja Pirilä*: Taloustieteellinen tutkimus Suomessa 1976. Helsinki 1978.

Liikuntatoiminta

Helsingin kauppakorkeakoulun liikuntatoiminta koostui lukuvuonna 77—78 noin 60 tunnista viikossa. Näistä tunneista osa oli ohjattua, osa yleisiä, vapaita harjoitusvuoroja, ja osa kerhojen tai erilaisten laitosten ja yhteisöjen itselleen varaamia.

Toiminta oli maksutonta ja siihen saattoivat vapaasti osallistua kaikki korkeakoulun piirissä työskentelevät ja opiskelevat henkilöt. Tämän lisäksi oli niillä Helsingin seudun korkeakoulujen opiskelijoilla ja henkilökunnalla, joiden korkeakouluilla ei ole omia liikuntatiloja ja -ohjelmaa, oikeus

syksyllä 1975 alkaneen yhteistyöprojektin puitteissa osallistua Helsingin yliopiston, Teknillisen korkeakoulun ja Helsingin kauppakorkeakoulun liikuntatoimintaan. Lukuvuonna 1977—78 liikunnan kokonaiskävijämäärä oli viikoittain noin 500—600 henkilöä.

Liikuntatoiminnasta suurin osa tapahtui korkeakoulun omissa tiloissa, joskin joihinkin lajeihin käytettiin vuokratiloja. Lajeina olivat mm. jazztekniikka, judo, jytäjumppa, koripallo, kuntovoimistelu, lentopallo, musiikkijumppa, pöytätennis, seuratanssit, sulkapallo, sählypallo ja voimailu. Pienryhmien ja kerhojen puitteissa harrastettiin lisäksi mm. kaukalopalloa, keilailua, tennistä, squashia ja laskettelua.

Syksyllä järjestettiin perinteinen liikuntaviikko ja suuren suosion saavuttanut uusien opiskelijoiden muodostamien pienryhmien välinen ”Tutorlentopallotarja”. Keväällä pidettiin liikuntapäiviä opiskelijoille.

Kilpaurheilun puolella osallistuttiin korkeakoulujen maastojuoksu-, jalkapallo- ja suunnistusmestaruuskilpailuihin. Akateemiseen varttiin osallistuttiin useamman joukkueen voimin varsin hyvällä menestyksellä.

Lahjoitukset

Helsingin kauppakorkeakoulun tukisäätiö on saanut vastaanottaa seuraavat lahjoitukset lukuvuoden 1977—78 aikana:

Fennia Vakuutus Oy 3.000,—; Kymi Kymmene Oy 10.000,—; Oy Lohja Ab 5.000,—; Rautaruukki Oy 1.000,—; Oy Stockmann Ab 3.000,—; Suomen Yhdyspankki Oy 10.000,—.

Stipendivarat

Seuraavassa esitetään rahastojen pääomat 1.1.1978 siihen saakka kertyneine korkoineen. Miten korkovaroja on stipendeinä jaettu vuonna 1977, selostetaan jäljempänä luvussa VII.

Oskari Aromaan säätiön pääoma oli 142.536,81 ja korot 15.566,60, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 15.500,—.

Professori W. Bonsdorffin rahaston pääoma oli 180.047,84 ja korot 20.762,81. Rahastosta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 20.700,—.

Vakuutusyhtiö Fennian rahaston pääoma oli korkoineen 23.021,54.

Hanna ja Eino Haapalan lahjoitusrahaston pääoma oli 224.286,97 ja korot 24.399,10, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 24.300,—.

Kauppaneuvos Osk. Huttusen stipendivahaston pääoma oli 4.863,24 ja kertyneet korot 3.925,60. Rahastosta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 3.900,—.

Kansallis-Osake-Pankin 40-vuotismuistorahaston pääoma oli 68.788,36. Rahaston korkovarot olivat 7.531,90, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 7.500,—.

Kalle Kaupin muistorahaston pääoma oli 26.568,23 ja korko 2.905,90, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 2.900,—.

Kauppakorkeakoulun keräyksen Naistoimikunnan stipendirahaston pääoma oli 20.176,48. Rahaston korkovarot olivat 2.329,20, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 2.300,—.

Kauppakorkeakoulun opettajien stipendirahaston pääoma oli 2.007,36 ja korot 228,80, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 200,—.

Kilpiä Oy:n rahaston pääoma oli 18.019,61 ja korot 1.774,—. josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 1.700,—.

Aleksanteri Konkosen lahoitusrahaston pääoma oli 2.014,04 ja korot 193,21, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 190,—.

Maanviljelysneuvos Alfred Kordelinin stipendirahaston pääoma oli 6.350,18 ja korot 749,57, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 700,—.

Kauppaneuvos Juho Lallukan muistorahaston pääoma oli 1.638,30 ja korot 179,60.

Kauppaneuvos K.H. Lehtisen stipendirahaston pääoma oli 4.460,09 ja korot 785,18. Rahastosta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 780,—.

Kauppaneuvos I. Lindforsin rahaston pääoma oli 21.356,60 ja korot 2.457,80, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 2.400,—.

Kauppaneuvos P.A. Luostarisen stipendirahaston pääoma oli 7.549,19 ja korot 822,80, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 820,—.

Oy Mars Ab:n stipendirahaston pääoma oli 2.943,09. Rahaston korot olivat 340,90.

Tukkukauppias S. Mäntysen rahaston pääoma oli 19.747,35 ja korot 2.192,40, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 2.100,—.

Maija ja Lauri Niiniojan rahaston lahjoitus 2.650,— julistettiin haettavaksi ja jaettiin.

V.P. Nurmilahden muistorahaston pääoma oli 15.082,50 ja korot 1.659,—, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 1.600,—.

Gustav Pauligin stipendirahaston pääoma oli 20.174,04 ja korot 2.214,90, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 2.200,—.

Pohjolan stipendirahaston pääoma oli 3.558,78 ja korot 388,74, josta julistettiin haettavaksi 380,—.

Kauppaneuvos Juhani Santaholman rahaston pääoma oli 1.455,48 ja korot 166,37.

Elin ja Evert Sellgrenin rahaston pääoma oli 2.622,98 ja korot 339,26, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 300,—.

Kauppaneuvos A. Sergejeffin stipendirahaston pääoma oli 54.939,10 ja korot 7.767,10, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 7.700,—.

Oy G.W. Sohlberg Ab:n stipendirahaston pääoma oli 8.273,83 ja korot 922,05, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 900,—.

Suomen Yhdyspankin Riemujuhlarahaston pääoma oli 43.837,47 ja korkovarot 4.834,36. Rahastosta julistettiin matkastipendinä haettavaksi ja jaettiin 4.900,—.

Talous-Osakekaupan stipendirahaston pääoma oli 8.745,47 ja käytettävissä olevat korot 954,85. Koroista julistettiin haettavaksi ja jaettiin 950,—.

Eevi ja Eemil Tannisen Säätiön lahjoitus 10.000,— julistettiin haettavaksi ja jaettiin.

Pankinjohtaja Birger Wegeliuksen rahaston pääoma oli 2.409,72 ja korot 221,90. Rahastosta julistettiin matkastipendinä haettavaksi ja jaettiin 250,—.

Weilin+Göösin stipendirahaston pääoma oli 117.794,35 ja korot 12.927,57, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 11.620,—.

Edellä mainittujen lisäksi ovat seuraavat rahastot, joiden pääoma on noin 2.000,—:

Herman Otto Geselliuksen stipendirahasto, Rudolf Geselliuksen stipendirahasto, Helsingin yleisen Ravintoyhdistyksen rahasto, Donovan Hjelmännin stipendirahasto, Konttoritekniiikan palkintorahasto, Kauppaneuvos Otto A. Malmin stipendirahasto, Olga ja J. Nissisen stipendirahasto, Anni ja Samuli Pajarisen rahasto ja Knut Wallinin stipendirahasto.

KIRJASTO

Pääkirjasto

Kirjaston kokoelmat karttuivat vuoden kuluessa 8.511 (1976 7.223) nidoksella, joista ostamalla saatiin 4.234 (1976 4.007) ja vaihtoina tai lahjoituksina 4.277 (1976 2.737) nidosta. Näiden lisäksi vietiin hankintakirjaan 2.077 (1976 3.795) sarjan osaa tai aikakauslehteä. Vuoden lopussa oli kirjaston nidosmäärä 152.620 (1976 142.810). Mikrokortteja hankittiin seuraavasti: väitöskirjoja 1.232 kpl, aikakauslehtiä 4.495 kpl. Kotimaisten taloustieteellisten aikakauslehtien artikkeleita on luokiteltu 4.031 (1976 5.952).

Kirjasto on lisäksi solmittujen vaihtosuhteiden perusteella saanut ulkomaisista kauppakorkeakouluista ja yliopistojen taloustieteellisistä tiedekunnista väitöskirjoja ja julkaisusarjoja.

Lukuisat yksityishenkilöt, tutkimus- ja oppilaitokset, liikeyritykset, pankit ja vakuutuslaitokset sekä eräät lähetystöt ovat lahjoittaneet kirjastolle kirjallisuutta. Kirjasto esittää kaikille lahjoittajille parhaat kiitoksensa.

Vuoden kuluessa annettiin korkeakoulun pääkirjastosta 26.823 (1976 24.656) kotilainaa, mikä kurssikirjaosastosta annettujen lainojen kanssa teki yhteensä 65.000 (1976 61.677) kotilainaa. Lainoja uusittiin yhteensä 8.374 (1976 7.368) ja kirjojen tilauksia käsiteltiin 20.861 (1976 19.962). Lisäksi lainattiin 29.341 (1976 26.035) nidosta lukusaliin. Kaukolainoja annettiin 3.593 (1976 2.494) nidosta. Vuoden aikana oli päiväkirjaan merkittävä lukusalikäyntejä 14.084 (1976 16.747). Kirjastoon tuli kaikkiaan 1.299 (1976 1.229) aikakauslehteä. Kirjastossa olevalla raha-automaattilla toimivan kopiointikoneen jäljenteitä otettiin sekä omia kokoelmia että asiakkaita varten n. 402.000 (1976 384.500) aukeamaa.

Kirjaston hankinnoista ilmestyi vuoden aikana 12 uutustiedotusta, joita jaettiin 410 kappaletta korkeakoulun ulkopuolisille laitoksille ja yksityisille henkilöille.

Kirjastoa on useassa eri yhteydessä esitelty koti- ja ulkomaisille vieraille. Kortistojen, hakuteosten ja muiden tiedonlähteiden käytöstä on korkeakoulun 32 seminaariryhmälle annettu opastusta sekä pitemmälle ehtineille opiskelijoille AV-opetusta taloustieteellisten tiedonlähteiden käytössä. Uusille opiskelijoille on jaettu kirjaston käyttöä esittelevä moniste.

Kirjastossa on pitkäaikoinen suoritettu kirjallisuuspalvelua etsimällä materiaalia ja laatimalla luetteloita asiakkaille eri aiheista. Kuten aikaisemmin, tarjottiin korkeakoulun tutkijoille ja opettajille mahdollisuus jatkuvasti osallistua kirjaston selektiiviseen tiedonjakeluun ko. henkilöiden toivomusten mukaisista aiheista. Vuoden loppuun mennessä oli 20 tutkijalle toimitettu viitemateriaalia sekä kotimaisesta että ulkomaisesta kirjalli-

suudesta yhteensä 1.962 viitettä. Kirjaston muiden käyttäjien tiedusteluja neuvoijille saapui vuoden kuluessa 1.822. Vuoden kuluessa on käytetty edelleen tietokonepohjaisia tiedonhakuja amerikkalaisista tietokannoista erityisesti Lockheedista ja SDC:stä.

Kotimaisten talous- ja yhteiskuntatieteellisten aikakauslehtien luokittelua on jatkettu entiseen tapaan. Artikkelit on luokiteltu ja luetteloitu. Korttipalvelu on ollut maksullinen ja sen hinta on ollut 350mk/v. 50 asiakkaalle on lähetetty vuoden aikana yhteensä 4.031 viitekorttia. Vuoden aikana on viitetiedot viety päätteen avulla tietokoneeseen, josta ne tarpeen tullen voidaan tulostaa eri muodoissa. Kirjasto on osallistunut European Management Documentation Groupin toimintaan lähettämällä EMDOCille n. 300 viitettä varustettuna englanninkielisin abstraktein, jotka kirjasto on kirjoittanut.

Vuoden 1977 alusta alkoi HKKK:n kirjastossa toimintansa SCANP-projekti. SCANP on neljän pohjoismaisen kauppakorkeakoulun yhteishanke, jossa kerätään tiedot tärkeimmistä pohjoismaisista taloustieteellisistä julkaisuista, julkaistaan tiedot neljä kertaa vuodessa ilmestyvänä julkaisuna ja luodaan samalla tietokonepohjainen tiedosto, josta voi päätteen avulla tehdä kyselyjä. Hanketta varten saatiin Nordinolta 35.750 mk:n stipendi.

Kirjaston johtokunnan puheenjohtajana oli edelleen vs. prof. *Kyösti Pulkkinen*. Johtokunnan muut jäsenet: professorikunnan edustajana prof. *Arvi Leponiemi*, kirj.joht. *Henri Broms*, Kauppakorkeakoulun assistentit ry:n edustajana *Jouko Ylä-Liedenpohja* ja *Roy Dahlstedt*, kirjaston henkilökunnan edustajana *Pirjo Laaksonen*. Toimivuoden aikana kirjaston johtokunta on käsitellyt mm. seuraavia asioita:

- tehnyt kirjaston osalta esitykset korkeakoulun tulo- ja menoarvioehdotukseen ja kehittämissuunnitelmaan
- tehnyt korkeakoulun hallitukselle esityksen SCANP ja SCIMP projektien hyväksymiseksi
- hyväksynyt kirjastonjohtaja Bromsin tutkimustyötä varten tehdyn virkavapausanomuksen 15.1. — 15.5.1978 väliseksi ajaksi. Virkavapauden aikana toimi vt. kirjastonjohtajana *Kyllikki Ruokonen*.

Lukusalit ovat kertomusvuonna olleet avoinna klo 9—20, lauantaisin klo 9—14 sekä kesäaikana klo 14—19.30. Lainaustoimisto on ollut avoinna klo 11—18, kesäaikana klo 14—19.30.

Kurssikirjaosasto

Toimintavuoden aikana annettiin kaikkiaan 38.177 (1976 37.021) lainaa. Käsikirjastolainoja tehtiin kuluneen toimintavuoden aikana 17.099 (1976 16.137) ja lukusalikäyntejä oli 10.944 (1976 13.673). Tilauksia tehtiin

kuluneen toimintavuoden aikana 14.038 (1976 14.137). Kirjalainojen uudistuksia tehtiin toimintavuoden aikana 4.170 (1976 4.184).

Kurssikirjaosasto on ollut avoinna lukukausien aikana seuraavasti: lainaustoimisto maanantaista perjantaihin klo 11.00—18.00, lauantaisin ja aattoina klo 9.00—14.00. Lukusali on ollut avoinna lukukausien aikana maanantaista perjantaihin klo 9.00—20.00, lauantaisin ja aattoina 9.00—14.00. Kesällä kurssikirjaosasto on ollut avoinna klo 14.00—19.30. Suljettuna kurssikirjaosasto on ollut kesällä 7.7.—2.8. välisen ajan.

Laskentakeskus

Kuluneen lukuvuoden aikana laskentakeskuksen palvelujen kysyntä on kasvanut niin voimakkaasti, että huolimatta edellisen vuoden laitteistolajennuksesta kapasiteettiongelmia on jatkuvasti ilmennyt. Erityisesti näin tapahtui maaliskuussa -78, jolloin saavutettiin ennätyksellinen 182,7 keskusyksikkötunnin käyttöaste. Se merkitsi 223 % nousua edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna ja tietokoneen lähes täydellistä kolmi-vuorotyötä. Opetusministeriön korkeakoulujen yhteiskäyttöön asettamia laitteistoresursseja on käytetty aikaisempien vuosien tapaan.

HP 3000 tietokoneen käyttö 1.8.77—31.7.78

kuu	tutkim.	keskusyksikköaika (t)				muutos %
		opetus	hallinto	atk	maksull.	
elo	18.3	.1	22.8	18.6	.9	+ 47.5
syys	46.8	1.6	20.6	13.0	7.9	+ 43.0
loka	39.8	4.2	49.2	17.5	3.2	+ 32.3
marras	39.3	12.5	26.3	18.6	2.9	+ 94.1
joulu	32.4	6.4	13.2	30.0	1.0	+157.7
tammi	52.8	1.8	31.0	25.7	3.2	+ 63.1
helmi	53.9	3.0	45.8	15.2	5.0	+133.5
maalis	119.1	2.6	35.8	17.8	7.3	+223.0
huhti	70.1	4.0	20.5	14.1	2.4	+ 81.3
touko	56.5	.7	37.5	8.8	6.0	+ 84.1
kesä	42.6	.6	37.0	8.6	2.7	+ 62.1
heinä	29.8	.1	23.7	15.5	1.0	- 30.0
yht.	601.4	37.6	363.4	203.4	43.6	+ 70.9
pros.	48.1	3.0	29.1	16.3	3.5	

Lukuvuoden aikana ajettiin omalla tietokoneella 20.722 eräajotyötä. Vastaavana aikana päätteiltä otettiin yhteys laitteistoon 21.337 kertaa.

Lukuvuoden aikana rekisteröity 71 %:n lisäys edellisen vuoden käyttölu-kuihin oli ennustettavissa. Laskentakeskus ryhtyikin loka-marraskuussa -77 tutkimaan mahdollisuuksia vaihtaa HP 3000 CX tietokone suurem-paan, SERIES II versioon. Helmikuussa saatiin laitteistovaihdoksen rahoitus järjestettyä pääosin nykyiseltä pohjalta. Opetusministeriö hyväksyi heinä-kuussa suunnitelman, joka on ajoitettu toteutuvaksi syyskuussa. Vaihto merkitsee konekapasiteetin kasvamista kaksi-kolmikertaiseksi.

Systeemyön painopiste on ollut kirjaston informaatiopalvelujen edel-lyttämien tietopankkien luomisessa. Pohjoismaisena yhteistyönä koottava SCANP-tietopankki saatettiin on-line hakukelpoiseksi tuokokuussa. Se ase-tetaan pohjoismaiseen käyttöön SCANNET-tietoliikenneverkon kautta syk-syllä -78. Tähän mennessä tietopankkia on kokeiltu Pohjoismaiden ulko-puolelta mm. Ranskasta ja Englannista.

Laskentakeskus on jatkanut aikaisemmin aloitettua koulutusohjelmaa. Muutaman päivän mittaisia kurseja on järjestetty viidesti. Samoin lasken-takeskuksen henkilökunta on osallistunut muiden järjestämiin koulutusti-laisuuksiin sekä erilaisiin kokouksiin. Laskentakeskuksen julkaisusarjassa on ilmestynyt viisi monistetta.

Johtokunta on kokouksissaan käsitellyt tulo- ja menoarvioiden, varain-käyttösuunnitelmien ym. rutiiniasioiden lisäksi mm. laskentakeskuksen koulutusta sekä laitteiston vaihtoa. Lisäksi keväällä asetettiin työryhmä tutkimaan korkeakoulun tutkimuksen tarvitsemien atk-palvelujen järjestä-mistä.

Kielistudiokeskus

Kielistudiokeskus ja studiot ovat olleet avoinna luentokausien aikana maanantaista torstaihin klo 8—20, perjantaisin klo 8—18 ja lauantaisin klo 10—14, muulloin maanantaista perjantaihin klo 10—18. Heinäkuun aikana ne ovat olleet suljettuina.

Opetusta ovat antaneet portugalil, italian, espanjan, venäjän, ranskan, ruotsin, saksan ja englannin kielen opettajat yhteensä 140 viikkotuntia. Tämän opettajajohtoisen opetuksen lisäksi on järjestetty sekä pakollista että vapaaehtoista itseopiskelua.

Kielistudiokeskusta ja studioita on esitelty sekä suomalaisille että ulko-maalaisille vieraille. Syysluentokauden lopussa järjestettiin kaikille kielten opettajille ohjelmallinen kielistudiokokous. Kevätluentokauden aikana on kielten yhdysopettajilla ollut kaksi keskustelutilaisuutta, jolloin on pohdit-tu mm. hankinta- ja luettelointikysymyksiä. Korkeakoulun sisäiset ”kieli-

studio-uutiset" ovat ilmestyneet neljä kertaa. Kielistudiokeskuksen henkilökunta on jatkuvasti täydentänyt ohjelmaluetteloja, ja neuvottelukokouksia on pidetty joka viikko.

Itseopiskelupaikkojen kysynnän lisääntyessä on järjestetty kolme ylimääräistä opiskelijapaikkaa. Seminaari- ja muita töitä varten on hankittu neljä kannettavaa kasettinauhointia. Kuvanauhuri- ja monitorihankintojen jälkeen on visuaalinen opetus voitu integroida kielistudio-opetukseen.

Kielistudiokeskuksen johtajana on toiminut lukuvuoden aikana lehtori C.-A. von Willebrand, kielistudioiden laitostehtäviä ovat hoitaneet *Christine Tammisto, Hannu Kalla, Sirpa Makkonen* ja *Sirkka-Liisa Nurmi* sekä tuntiapulaisina ovat toimineet *Pirjo Sipilä* ja *Katriina Haakana*.

Kuvalaitos

Kuvalaitoksen tehtäviin kuuluu keskushallinnon sekä opetuksessa tarvittavien valokopioiden, offsetmonisteiden ja piirtoheitinkalvojen valmistaminen sekä opetustelevioliitteiden hoito.

Offsetpainossa valmistetaan kaikki korkeakoulun keskushallinnon tarvitsemat monistheet, opettajien luennoilla jakamat oheismateriaalit, opiskelijoiden seminaarityöt sekä korkeakoulun toimintaan läheisesti liittyvien ulkopuolisten monistustyöt.

Korkeakoulun B- ja D-sarjoissa ilmestyvät julkaisut painetaan kuvalaitoksen offsetpainossa, mutta jälkikäsitteily (kansipainatus ja liimasidonta) tapahtuu alihankkijoilla.

Lukuvuoden 1977—78 aikana offsetpainossa monistettiin yhteensä noin 6 milj. sivua.

"HELSINGIN KAUPPAKORKEAKOULUN OPETUSMONISTEITA" -sarjassa ilmestyivät seuraavat monistheet:

75. *Siljamäki, Aapo*: HKKK STATS
76. *Ansio, Tero*: Systeemien pitkä B, Ltd: systeemien pitkän oppijakson B-osan (2432) luennot syksyllä 1977
77. *Saarsalmi, Meeri*: Markkinoinnin tutkiminen
78. *Hahti, Antti*: Matkailun markkinointi
79. *Ansio, Tero*: Systeemidynamiikan käyttäjän opas
80. *Leivo, Veikko*: Markkinoinnin johtaminen, markkinoinnin laudaturluentosarja HKKK:ssa syyslukukaudella 1977
81. *Heikkonen, Jaakko*: Yrityksen tilintarkastus ja sisäinen tarkkailu
82. *Aaltio, Erkki*: Tuotantotekniikka ja materiaalin käsittely

83. *Haglund, Henry*: Suoraliitännäiset tietojärjestelmät On-line tekniikka
84. *Pulkkinen, Kyösti*: Yrityksen teoria, liiketaloustiede: hallinto, luentomoniste, cum laude approbatur yleisosa (2151), 2. täyd.painos, luennoitu syksyllä 1977
85. *Saarikko, Arvo*: Henkilöstöhallinnon organisointi ja suunnittelu
86. *Raunio, Timo*: HP 3000 FORTRAN, käsikirja
87. Suurkylän Teollisuus Oy — harjoitussarja. Ltt, hallinto, yleisopinnot: Yrityksen johtaminen, yksilö organisaatiossa.
88. *Saarsalmi, Meeri*: Markkinointitutkimus ja päätöksenteko
89. *Leivo, Veikko*: Liiketaloustiede: markkinointi, Tuotejohtaminen
90. *Honkavaara—Kareoja*: Ranskalais-suomalainen sanaluettelo
91. *Korpela, Asko*: Makro 1
92. *Korpela, Asko*: Makro 2
93. *Korpela, Asko*: Matemaattista taloustiedettä
94. *Haglund, Henry*: Yritysjohdon tietojärjestelmät
95. *Siljamäki, Aapo — Suni, Markku*: HKKK STATS

Korkeakoulun opetustelevioliitteistöä käytetään pienryhmien case-harjoitusten kuvanauhoittamiseen, ATK-laitteiden ja niiden käytön esittelyyn, luennoilla tapahtuvien basic-harjoitusten etäispääteseurantaan sekä kielten erikoiskursseihin.

Kuvanauhoituksia oli syyslukukaudella -77 19 viikkotuntia ja kevätlukukaudella -78 16 viikkotuntia.

Kuvanauhojen esitystä varten on päärakennuksen salissa 312 kiinteästi 6 monitoria esityslaitteineen, kielistudiossa 205 1 monitori esityslaitteineen sekä näiden lisäksi kaksi siirrettävää nauhuri-monitorilaitteistöä.

Salissa 312 on kuvanauhojen esityslaitteiston lisäksi luennoilla tapahtuvaa tietokoneen etäispäätteen esittelyä ja käyttöä varten kiinteä etäispäätteen tulostusta kuvaava kamerayksikkö, jonka kuva voidaan johtaa salin monitoreihin. Laitteistöä käytetään basic-opetuksen aikana noin 20 tuntia viikossa.

Kuvalaitoksessa ollut keskushallinnon ja opettajien yksittäiskopioita varten tarkoitettu valokopiokone RANK XEROX 7000 vaihdettiin joulukuussa -77 IBM COPIER III-laitteeseen. Kopioita lukuvuoden aikana näillä laitteilla otettiin yhteensä 265.972 kpl.

Opiskelijoiden käytössä olleilla kahdella RANK XEROX 1000-kopiokoneilla otettiin lukuvuoden aikana 232.212 kopiota.

Kuvalaitoksen hoitajana on toiminut lukuvuoden aikana *Kullervo Myllyrinne* ja AV-mekaanikkona *Pentti Hertteli*, jotka ovat myös hoitaneet televisio-opetuksen teknillisen toteutuksen. Valokuvauslaboratorioapulaisena on toiminut *Marita Laine*, sekä offsetmonistajina *Eini Vaartio, Marja-Leena Nuutilainen, Anna-Kaisa Marin* ja *Harri Lindblom*.

Rehtorien neuvosto

Suomen yliopistojen ja korkeakoulujen rehtorien neuvoston puheenjohtajana on toiminut rehtori *Markku Mannerkoski*, Oulun yliopisto, ja varapuheenjohtajana rehtori *Lars Wahlbeck*, svenska handelshögskolan. Lukuvouden aikana säännöllisesti pitämässään kokouksissa Rehtorien neuvosto on käsitellyt yliopistojen ja korkeakoulujen yhteisiä asioita.

Toukokuun 4. päivänä 1978 Rehtorien neuvoston työvaliokunta järjesti neuvottelutilaisuuden opetusministeri *Jaakko Itälän* ja ministeriön virkamiesten kanssa.

Rehtorien neuvoston kutsumana vieraili Suomessa 10.—14. tammikuuta 1978 professori, tohtori *Albert E. Sloman*, Essexin yliopiston varakansleri ja Euroopan yliopistojen rehtorien neuvoston entinen presidentti. Professori Sloman osallistui Turun yliopistossa pidettyyn Rehtorien neuvoston kokoukseen ja piti alustuksen aiheesta "British Universities — Institutional Freedom and Public Accountability".

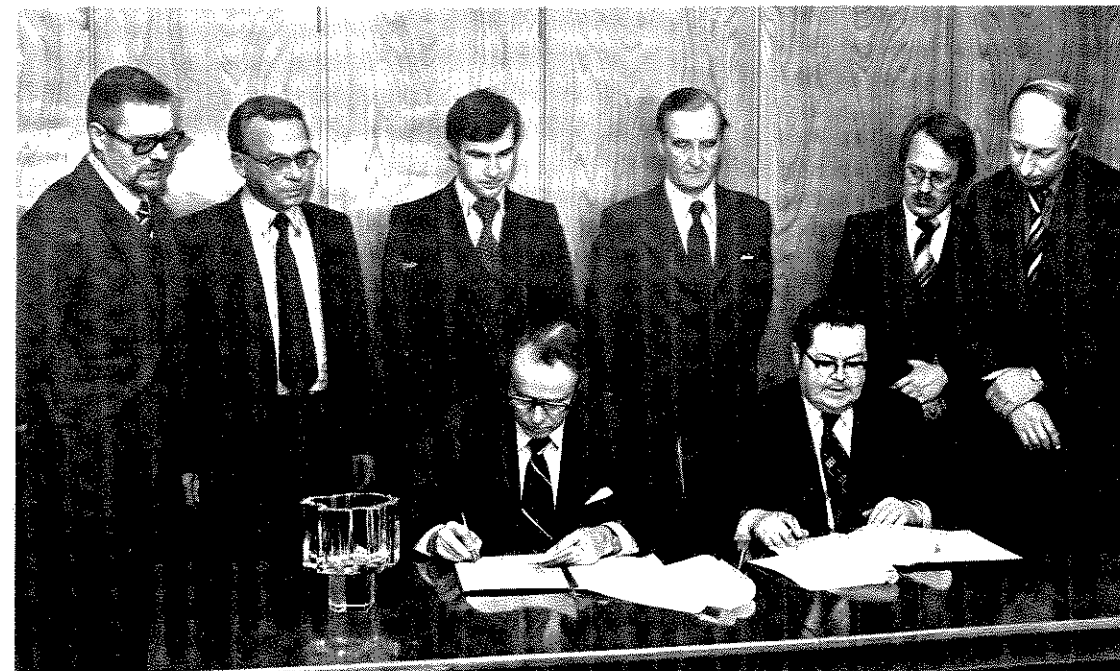
Kansainvälinen ja muu yhteistyö

Rehtori *Jaakko Honko* on edelleen toiminut Euroopan yliopistojen rehtorien neuvoston CRE:n (Conférence Permanente des Recteurs et Vice-Chanceliers des Universités Européennes) jäsenenä.

Helsingin kauppakorkeakoulun ja moskovalaisen Plehanovin Instituutin välillä helmikuussa 1977 solmittuun tieteellistä ja kulttuuriyhteistyötä koskevaan sopimukseen liittyen allekirjoitettiin Helsingin kauppakorkeakoulussa 8.3.1978 vuosien 1978—79 yksityiskohtaista vaihtotoimintaa koskeva pöytäkirja. Allekirjoittajina olivat Helsingin kauppakorkeakoulun puolesta rehtori *Jaakko Honko* ja Plehanovin Instituutin puolesta rehtori *Boris M. Motshalov*.

Maaliskuussa 1977 allekirjoittivat rehtori *Jaakko Honko* Helsingin kauppakorkeakoulun puolesta ja rehtori *Per-Jonas Eliaeson* Handelshögskolan i Stockholmin puolesta tieteellistä, pedagogista ja kulttuuriyhteistyötä mainittujen korkeakoulujen välillä koskevan yhteistyösopimuksen. Yhteistyöllä pyritään lisäämään korkeakoulujen välistä kokemusten vaihtoa sekä tutkimuksesta ja opetuksesta että korkeakoulujen muusta toiminnasta ja niiden tehtävästä yhteiskunnassa.

Lukuvouden 1977—78 aikana käynnistettiin Unkarin suurlähetystön kanssa neuvottelut pyrkimyksenä aikaansaada opettaja- ja tutkimusmateriaalivaihtoa sekä tutkimus- ja harjoitteluyhteistyötä Helsingin kauppakorkeakoulun ja budapestiläisen Karl Marx -taloustieteellisen yliopiston välillä koskeva yhteistyösopimus. Sopimusteksti hyväksyttiin korkeakoulun halli-

Pöytäkirjan allekirjoittivat Helsingin kauppakorkeakoulun puolesta rehtori Jaakko Honko ja Plehanovin Instituutin puolesta rehtori Boris M. Motshalov. Tapahtuman todistajina olivat vasemmalta lukien lehtori Asko Korpela (tulkki), vararehtori Mika Kaskimies, Neuvostoliiton kulttuuriattashea Igor A. Zamarajev, professori K. A. Telaranta, ylioppilaskunnan hallituksen puheenjohtaja Riku Joki sekä toimistopäällikkö Matti Sarakontu.

tuksen kokouksessa huhtikuussa 1978 mutta sopimuksen lopullinen allekirjoittaminen siirtyi lukuvouden 1978—79 aikana tapahtuvaksi.

Helsingin kauppakorkeakoulun edustajana Helsingin seudun korkeakoulujen yhteistyöneuvottelukunnassa on ollut hallintojohtaja *Olli Tarpila* varajäsenenään toimistopäällikkö *Kalevi Sarvikivi*.

Kauppakorkeakoulujen rehtorien kokoukset

Kauppakorkeakoulujen rehtorit kokoontuivat lukuvouden 1977—78 aikana kolme kertaa. Kokouksiin ottivat osaa kauppakorkeakoulujen rehtorit ja vararehtorit, Tampereen yliopiston taloudellishallinnollisen tiedekunnan dekaani, Jyväskylän yliopiston yhteiskuntatieteellisen tiedekunnan

edustaja, sekä kutsuttuja edustajia opetusministeriöstä.

Tampereen yliopistossa 15.9.1977 pidetyssä kokouksessa keskusteltiin tutkinnonuudistuksesta ja korkeakoulujen välisestä yhteistyöstä.

Jyväskylän yliopistossa 16.2.1978 pidetyn kokouksen pääaiheita olivat kauppakorkeakoulujen ja management-instituuttien välinen yhteistyö Euroopassa, tutkinnonuudistus ja toimeksiantotutkimusten organisointi kauppatieteellisellä alalla. Opetusministeriön edustajana kokoukseen osallistui osastopäällikkö *Mikko Niemi*.

Helsingin kauppakorkeakoulussa 4.5.1978 pidetyssä kokouksessa rehtorit ja vararehtorit käsitelivät mm. jatkotutkintoja uuden tutkintoasetuksen puitteissa, Ruotsissa kauppatieteellisen alan tutkinnon suorittaneiden asemaa, eri koulutusväyliä tulevien opiskelijoiden opetuksen eriytymistä, kauppatieteellistä koulutusyksikköä vaihtavien opiskelijoiden suoritusten hyväksilaskemista sekä tutkintosääntöihin liittyviä kysymyksiä. Opetusministeriöstä kokoukseen osallistuivat toimistopäällikkö *Anneli Mäkinen* ja opetusneuvos *Osmo Ranta*.

III Tutkimustoiminta sekä jatko- ja täydennyskoulutus

Tutkimustoiminta

Tutkimus korkeakoulun tehtävänä

Helsingin kauppakorkeakoulusta annetun lain mukaan korkeakoulun tehtävänä on "edistää ja harjoittaa vapaata kriittistä talous- ja kauppatieteellistä tutkimusta, antaa siihen perustuvaa ylintä opetusta sekä muullakin tavoin palvella yhteiskuntaa".

Tutkimustoiminnan tuotokset

Korkeakoulun keskeisillä aloilla kauan vallinneesta tieteellisen jälkikasvun tarpeesta johtuen pääpaino on ollut tutkijakoulutuksessa ja opinnäytetutkimuksissa. Opinnäytteet muodostavat jatkuvasti valtaosan tutkimuksista.

Kaikkiaan on lukuvuosina 1970—78 julkaistu 18 väitöskirjaa ja tehty 42 lisensiaatintutkimusta. Lisäksi on aikaansaatu noin 250 muuta tieteellistä julkaisua. Samana aikana on kirjoitettu noin 130 oppikirjaa tai vastaavaa, jotka nekin osaltaan voivat olla tieteellislousteisia julkaisuja. Kertomusvuonna 1977—78 valmistui väitöskirjoja 2 ja lisensiaatintutkimuksia 7.

Lukuvuoden aikana oli korkeakoulussa käynnissä 11 tutkimusprojektia, joista kolmeen kuului tutkijoita myös muista korkeakouluista tai tutkimuslaitoksista. Näissä projekteissa työskenteli 42 tutkijaa, joista 39 HKKK:n piiristä. Tohtoreita heistä oli 7.

Tutkimusyhteistyö ja kansainväliset yhteydet

Erilaisia yhteistyömuotoja on edelleen kehitetty paitsi korkeakoulun piirissä aineiden ja laitosten välillä myös valtakunnallisesti kauppakorkeakoulujen sekä muiden korkeakoulujen ja yliopistojen vastaavien tiedekuntien kesken. Tästä eräs esimerkki on kotimainen liiketaloustieteilijöiden konfe-

renssi, joka pidettiin 22—23.8.1977 korkeakoulun suojissa ja jota selostetaan lähemmin toisaalla.

Vuodesta 1973 lähtien on suomalaisilla liiketaloustieteen tutkijoilla ollut tilaisuus osallistua Brysselissä sijaitsevan European Institute for Advanced Studies in Management -nimisen, lähinnä tutkijakoulutukseen erikoistuneen korkeakoulun toimintaan. Lukuvuoden 1977—78 sen opettajakuntaan kuului apul.prof. *Timo Salmi*. Kertomusvuonna Instituutin varsinaiseksi oppilaksi hyväksyttiin korkeakoulumme jatko-opiskelijoista KTM *Mai Anttila*, KTM *Henrik Gahmberg* ja KTL *Kristian Möller*. Ohjaajiksi heistä kullekin on nimetty Instituutista kaksi ja omasta korkeakoulustamme yksi professori; varsinaisesti he työskentelevät kotimaassa pitäen säännöllistä yhteyttä ohjaajiinsa ja vierailevat tarvittaessa Instituutissa. Instituutin oppilaina olleista korkeakoulumme jatko-opiskelijoista on tähän mennessä väitellyt tohtoreiksi kaksi henkilöä. Lisäksi useat tutkijat ovat tänäkin vuonna osallistuneet Instituutin järjestämiin seminaareihin ja work shoppeihin.

Korkeakoulussamme työskentelevät kertomusvuoden aikana seuraavat ulkomaiset stipendiaatit: laskentatoimen laitoksella Dr. *Günther Gebhardt*, Ruhr Universität, Bochum ja hallinnon ja päätöksentekojärjestelmien laitoksella dos. *Wieslaw Piaskovski*, Lodzin yliopisto.

Tutkimus- ja jatkokoulutushallintoa valmisteleva työryhmä

Korkeakoulun opetus- ja tutkimusneuvosto nimesi kevätlukukaudella 1977 tutkimus- ja jatkokoulutushallintoa valmistelevan työryhmän (TUJA). Sen puheenjohtajaksi tuli apul.prof. *Eero Pitkänen* ja jäseniksi professorit *Veikko Leivo* ja *Aarni Nyberg* sekä assistentti *Roy Dahlstedt*. Sen sihteerinä on toiminut KTM *Maini Mannerkoski*.

Kertomusvuoden aikana työryhmä valmisteli jatkokoulutusohjelman, joka käynnistyy lukuvuoden 1978—79 alussa. Tässä valmistelutyössä se oli kiinteässä yhteydessä prof. *Arvi Leponiemen* johdolla toimineeseen työryhmään, joka korkeakoulun hallituksen toimeksiannosta valmisteli uuteen tutkintosääntöön sisältyvät, jatkotutkintoja koskevat pykälät sekä niihin liittyvät pysyväisohjeet.

Jatko- ja täydennyskoulutus

Tohtoriohjelma

Jatkokoulutus on kertomusvuonna noudattanut tohtoriohjelmassa jo aikaisempien lukuvuosien aikana muotoutuneita suuntaviivoja. Pääainekoh-

taisilla tutkimusseminaareilla on ollut keskeinen sija.

Tohtoriohjelman puitteissa on järjestetty koko lukuvuoden kestänyt tutkimusseminaari, jota on johtanut professori *Aarni Nyberg*. Tällöin on keskitytty erityisesti lisensiaatti- ja väitöskirjatyötä aloittavien ongelmiin, kuten tutkimusaiheen valintaan, menetelmällisiin valmiuksiin, ohjaukseen yms. liittyviin kysymyksiin. Korkeakoulun omista opettajista ja tutkijoista erityisesti hiljattain väitelleet pitivät väitöskirjatyötä käsitelleitä alustuksia. Heidän lisäksi seminaareissa vierailivat professori *Seppo Mustonen* Helsingin yliopiston tilastotieteen laitokselta sekä assistentti *Ilkka Patoluoto* Helsingin yliopiston filosofian laitokselta.

Säännöllisiä tutkimusyöseminaareja järjestettiin kertomusvuonna liiketaloustieteen aineista hallinnossa laskentatoimessa ja markkinoinnissa. Muissa aineissa ko. seminaarit kokoontuivat tarvittaessa. Menetelmäkoh- taisesta opetuksesta vastasi menetelmätieteiden laitos.

Korkeakoulussa vierailleet ulkomaiset luennoitsijat (ks. ulkomaisia luennoitsijoita, luku II) antoivat vierailunsa aikana myös henkilökohtaista ohjausta tutkimustyötä suorittaville

	KTK-tutk. suorittaneet	KTL-tutk. suorittaneet	Yhteensä
Hallinto	36	3	39
Laskentatoimi	55	4	59
Markkinointi	49	4	53
Kansantaloustiede	35	4	39
Systeemit	20		20
Talousmaantiede	12		12
Tavarateknologia	5		5
Oikeustiede	6		6
Sosiologia	1		1
	219	15	234

Rekisteröidyistä jatko-opiskelijoista 42 oli Helsingin kauppakorkeakoulun palveluksessa, lähinnä assistentteina. Näistä 8 oli opinnäytetutkimusta päätoimisesti tekeviä Perustutkimuksen laitoksen tutkimusassistentteja.

Perustutkimuksen laitos

Perustutkimuksen laitos on perustettu vuonna 1965 ja sen johtajana on toiminut professori *Aarni Nyberg*. Laitoksen tehtävänä on suorittaa keskite- tysti tapahtuvaa perustutkimusta korkeakoulussa edustettuina olevien

tieteiden, nimenomaan taloustieteiden alalla ja samalla toimia väitöskirjasteelle pyrkivien tutkijoiden koulutuspaikkana. Kertomusvuoden loppuun mennessä Perustutkimuksen laitoksessa on ollut kaikkiaan 44 tutkijaa ja stipendiaattia, joista useimpien toimikausi on ollut kolmivuotinen. Laitoksessa on nykyisin johtaja-professorin viran lisäksi 1 tutkijan ja 8 tutkimusassistentin tointa. Näistä tutkijan toimi tulee olemaan opetusministeriön 21.4.1977 tekemän valtionhallinnon henkilöstömenojen säästämistoimenpiteisiin kuuluvan päätöksen perusteella täyttämättä 31.12.1978 saakka. Kahdeksan tutkimusassistentin lisäksi on laitoksessa työskennellyt kevätlukukaudella 1978 kolme apurahatutkijaa. Kertomusvuoden aikana suoritti tutkimusassistentteista kolme lisensiaatin tutkinnon ja lisäksi hyväksyttiin yksi lisensiaatin tutkimus.

Johtamiskoulutusohjelma (JOKO)

Lukuvuoden aikana toteutettiin Kauppakorkeakoulussa syksyllä 1970 aloitettu koulutusmuoto, lukuvuoden mittainen johtamistehtäviin valmistava liiketaloudellinen täydennyskoulutusohjelma kahdeksannen kerran. Johtamiskoulutusohjelman tavoitteena oli:

- tietojen ja johtamisen tekniikoiden syventäminen ja uusiminen liiketalouden eri alueilla
- liiketaloudellisten ongelmien havainnointi-, formulointi- ja analysointitaidon kehittäminen
- näkemyksien antaminen yrityksen ja sen ympäristön suhteista ja vuorovaikutukseen liittyvistä tekijöistä
- yrityksen johtamisessa tarvittavan osatoimintojen yli ulottuvan kokonaisnäkemyksen antaminen
- organisaatioiden toiminnan edellyttämän yhteistyötaidon kehittäminen
- entistä parempien lähtökohtien antaminen itsensä jatkuvaan kouluttamiseen

Tämän koulutusmuodon perusajatuksena on koulutuksen ja työkokemuksen vuorovaikutuksen mahdollisimman laajamittainen hyväksikäyttö. Siksi JOKO on toteutettu niin, että opiskelu on mahdollista työtehtävien hoitamisen ohella. Ohjelma on käsittänyt kaksitoista lukuvuoden aikana joka kolmas viikko toteutettavaa viikon opiskelujaksoa.

Johtamiskoulutusohjelman suunnittelussa on kiinnitetty huomiota ohjelman soveltuvuuteen niin talouselämän kuin julkisen hallinnonkin piirissä toimiville johtamistehtäviin valmistuville henkilöille. Koulutusohjelmaan sisältyi 500 opetustuntia ja se muodostui seitsemästä aineesta. Aineet olivat: Päätöksenteon kvantitatiiviset menetelmät, Talouden suunnittelu ja

valvonta, Henkilöstövoimavarojen johtaminen, Yrityksen rahoitus, Yrityksen ympäristö, Markkinoinnin johtaminen sekä Yritysstrategia. Opetuksen ainekohtaisesta suunnittelusta ja koordinoinnista on vastannut kuhunkin aineeseen nimitetty pääopettaja. Ohjelman osanottajilta vaadittiin koulutuksen omaksumisen edellyttämiä perustietoja sekä lyhyehkön käytännön kokemuksen kautta saavutettua johtamisen ongelmien tuntemusta.

Johtamiskoulutusohjelmaan osallistuivat lukuvuonna 1977—78 seuraavat henkilöt:

Anttila, Erkki; Appelqvist, Peter; Bäckström, Kaj; Eloranta, Heimo; Eloranta, Raimo; Ervamaa, Juhani; Fredman, Jaakko; Gerdt, Olli; Heurlin, Jouko; Hintikka, Hannu; Hyvönen, Erkki; Jansson, Bengt; Jokiniemi, Matti; Järvensivu, Jouko; Kangas, Markku; Kangasmäki, Pekka; Karjalainen, Eila; Karlsson, Raimo; Korpimäki, Pekka; Kuusisto, Kalevi; Laine, Markku; Lampén, Piki; Laukkanen, Leo; Lehtinen, Tapio; Leino, Risto; Lindell, Erkki; Londén, Juhani; Löf, Ritva; Mattila, Olavi; Muhli, Esa; Niemi, Niko; Noponen, Juhani; Noppa, Tellervo; Ovaska, Juhani; Pajunen, Pertti; Partanen, Väinö; Pennanen, Esa; Poskiparta, Risto; Ranki, Lauri; Rautiainen, Erkki; Repo, Seppo; Ristola, Arimo; Ropponen, Pirjo; Saalasvuori, Matti; Saarikoski, Matti; Seger, Erik; Simonen, Jouko; Stén, Risto; Suovaniemi, Oili; Tammenmaa, Marketta; Teppola, Kari; Tilli, Harri; Tulonen, Raimo; Vaherno, Raimo; Varkemaa, Lassi; Wendelin, Lars; Wickström, Rolf; Wilska, Kari-Pekka; Virtanen, Jouko; Vuorikallas, Stina; Ylönen, Raimo.

Johtamiskoulutusohjelman päätöstilaisuudessa 28.4.78 puhui rehtori Jaakko Honko, joka myös jakoi todistukset ohjelmaan osallistuneille.

Johtamiskoulutusohjelmasta vastaavina henkilöinä ovat toimineet: Johdoryhmä: professori *Oiva Laaksonen*, professori *Eero Artto*, professori *Veikko Leivo*, KTL *Kaj Gustafsson* johtajana, kyo *Anu Pietilä* kurssisihteerinä, ekonomi *Pekka Melleri* assistenttina sekä yo.merkonomi *Tuija Jännti* toimistosihteerinä.

Helsingin kauppakorkeakoulun kehitysyhteistyöohjelma (PRODEC)

Ulkoasiainministeriön ja Helsingin kauppakorkeakoulun välillä 26.1.1976 solmittu yhteistyösopimus kehitysyhteistyöhön liittyvien opetus-, tutkimus- ja selvitystehtävien alalla loi puitteet suunnitelmalliseen projektitoimintaan. Varat toimintaan on osoitettu valtion kehitysyhteistyövaroista.

Suunnittelussa ja toteutuksessa PRODEC toimii yhteistyössä Genevessä toimivan YK:n Kansainvälisen kauppakeskuksen (ITC UNCTAD/GATT) kanssa.

PRODEC noudattaa suunnitelmissaan ja raportoinnissaan kalenterivuosi-kautta. Selvityksestä vuoden 1977 toiminnasta on otettu seuraavat luvut:

Kurssiviikkoja vuonna 1977 oli yhteensä 17, mutta kurssipäivien määrä laski vuoteen 1976 nähden, koska siirryttiin viisipäiväiseen kurssityöviikkoon myös Afrikassa kurssiviikkojen osalta. Kurssityöpäiviä (e osanottajamäärä × kurssipäivät) oli 1676.

Ohjelmia tarjottiin useammille maille ja sen tuloksena hyväksyttiin kursseille osanottajia 25 maasta verrattuna vuoden 1976 kuuteen maahan. Vuoden 1972 jälkeen PRODEC koulutti nyt ensimmäistä kertaa myös ei-afrikkalaisia osanottajia. Luennointisopimuksia tehtiin 105 verrattuna 74:ään vuonna 1976.

Toukokuussa 1978 projektin nimi muutettiin virallisesti Helsingin kauppakorkeakoulun kehitysyhteistyöohjelmaksi.

PRODEC järjesti 24.10.—18.11.77 Helsingin kauppakorkeakoulussa ensimmäisen Tuonninohjauskurssinsa kahdellekymmenelle tuontipolitiikan suunnittelijalle tai toteuttajalle neljästätoista Afrikan maasta. Botswanasta, Gambiasta, Ghanasta, Keniasta, Malavista, Nigeriasta, Sierra Leonesta, Somaliasta ja Swasimaasta oli yksi osanottaja kustakin, Lesothosta, Mauritiuksesta, Sudanista ja Sambiasta kaksi sekä Tansaniasta kolme osanottajaa. Tällä neliviikkoisella, PRODECin kurssitarjonnassa uudella kurssilla käsiteltiin kansainvälistä kauppaa ja ostotoimintaa, mutta pääpaino oli tuontipolitiikan keskeisten alueiden kuvaamisella. Kurssilla kiinnitettiin huomiota mm. valtioiden välisiin hyödyke- ja kauppasopimuksiin, kansallisen kauppapolitiikan vaihtoehtoihin, tuonnin rahoitukseen, sen säätelykeinoihin sekä hinta- ja laatuksymyksiin. Kurssin suunnitteluun ja toteutukseen osallistui Suomen Materiaalitaloudellinen Yhdistys.

Toinen kehitysmaiden Pohjoismaihin akkreditoituille kaupallisille sihteeereille järjestetty yhteispohjoismainen seminaari pidettiin 17—19.10.77 Saltsjöbadenissa Ruotsissa. Jakso oli toinen seminaari koulutussarjassa, joka alkoi kesäkuussa 1977 Suomessa PRODECin aloitteesta. Tämän jakson toteutuksesta kantoi päävastuun Ruotsin kehitysmaatuonnin toimisto IMPOD.

Helmikuun 13. p:nä 1978 aloitettiin 11. kaupanedistämisen- ja markkinointitutkimuskurssi Mombasassa, Keniassa, neljän viikon luento- ja yritysvierailujaksolla. Jakson jälkeen osanottajat suorittivat kotimaassaan valitsemansa tuotteen tarjontatutkimuksen viikon ajan. Tulomatallaan Suomeen osanottajat suorittivat viikon pituisen kysyntätutkimuksen Englannissa, Hollannissa tai Sveitsissä. Kurssin Suomen-osuuteen 8.5.—16.6.78 kuului luentoja, case-harjoituksia, ryhmätyöskentelyä ja yritysvierailuja. Lisäksi osanottajat kartoittivat Suomen markkinoita tutkiessaan valitsemansa tuotteen maahantuontia. Botswanasta, Malavista ja Somaliasta oli yksi osanottaja, Ghanasta kaksi, Sambiasta kolme, Tansaniasta neljä ja Keniasta viisi. Yhteensä tällä 12-viikkoisella kurssilla oli 17 osanottajaa.

PRODECin kolmas seurantaseminaari vienninedistämiskurssien osanottajille pidettiin Nairobissa, Keniassa 13.—18.3.78, tällä kertaa vuosien 1975 ja 1976 vienninedistämiskurssilaisille. Seminaariin osallistui kaikkiaan 25 kenialaista, nigerialaista, sambialaista ja tansanialaista. Pääosa seminaarin

PRODECin 1. tuonninohjauskurssin osanottajia avajaispäivänä 24.10.77.

ajasta käytettiin vuosina 1975 ja 1976 osanottajien tekemien markkinointitutkimusten tulosten arviointiin.

HKKK:n puolesta PRODECin toimintaa valvoi korkeakoulun professoreista koostuva johtoryhmä, johon kuuluivat professori *Jouko Paakkanen*, vararehtori, professori *Mika Kaskimies* ja professori *Fedi Vaivio*.

Toimeenpaneva henkilökunta on seuraava: KTK *Matts Andersson*, projektin johtaja, KTM *Seppo Sipilä*, projektisihteeri, KTM *Heikki Noro*, projektisihteeri, kirj.vaiht. *Auli Hämesalo*, hallinnollinen sihteeri, kirj.vaiht. *Marja Mare*, kurssisihteeri.

Projektejaan varten PRODEC käyttää myös konsulttiapua kurssien suunnittelussa ja luennoissa.

Liikkeenjohdon Instituutti (LIFIM)

Kauppakorkeakoulu on ollut Liikkeenjohdon Instituutin kannatusyhdistyksen varsinaisena jäsenenä yhdistyksen perustamisesta lähtien vuonna 1964 samoin kuin on Liikkeenjohdon Instituutin Säätiön jäsen. Liikkeenjohdon Instituutin tehtävänä on johtamiskoulutuksen ja siihen läheisesti liittyvien toimintojen toteuttaminen ja kehittäminen maassamme sekä johtamiskysymyksiin kohdistuva tutkimus-, julkaisu- ja tiedotustoiminta.

Liikkeenjohdon Instituutin Säätiön valtuuskunnan puheenjohtajana on toiminut rehtori *Jaakko Honko*, joka on toiminut myös Liikkeenjohdon Instituutin kannatusyhdistyksen hallituksen puheenjohtajana. Säätiön hallituksen puheenjohtajana on toiminut rehtori *Lars Wahlbeck*. Instituutin johtajana on toiminut tekn.lis. *Pekka Kainulainen*.

Lukuvuoden aikana on joukolle korkeakoulumme opettajia järjestetty tilaisuus tutustua Instituutin toimintaan, samoin kuin osallistua sen erilaisiin koulutus- ja opettajien kehittämistilaisuuksiin.

Vientikoulutussäätiö

Helsingin kauppakorkeakoulu on ollut Vientikoulutussäätiön valtuuskunnassa Säätiön perustamisesta lähtien vuonna 1962. Vientikoulutussäätiö on vientikaupan jatko- ja täydennyskoulutuksen keskusorganisaatio Suomessa. Sen toiminta-ajatuksen on Suomen vientihenkilöstön kehittäminen koulutus-, tutkimus- ja julkaisutoiminnan avulla. Säätiön hallinnosta vastaavat valtiovalta, elinkeinoelämä sekä korkeakoulut. Säätiön valtuuskunnassa on Helsingin kauppakorkeakoulun edustajana toiminut professori *Mika Kaskimies* ja hänen varamiehenään professori *Fedi Vaivio*.

Vientikoulutussäätiön hallituksen puheenjohtajana on toiminut professori *Mika Kaskimies*. Säätiön toiminnanjohtajana on toiminut ekonomi *Jaakko Harjula*.

IV Opettajain ja virkailijain kirjallinen tuotanto sekä toiminta korkeakoulun ulkopuolella

Toiminnastaan korkeakoulun ulkopuolella, luottamustehtävistään, saamistaan huomion- ja kunnianosoituksista ja kirjallisesta tuotannostaan ovat opettajat ja virkailijat antaneet vuosikertomusta varten seuraavat tiedot:

AALTIO, ERKKI:

Teknillisen korkeakoulun dosentti ja erikoisopettaja.

Toiminut asiantuntijana täytettäessä Lappeenrannan teknillisen korkeakoulun materiaalitiedon professorinvirkaa. Toiminut RASTORin järjestämien materiaalitiedon kurssien ylivalvojana. Toiminut Rotarypiiri 142:n kuvernöörinä.

AHLSTEDT, LEO:

Liikkeenjohdon Instituutin Säätiön hallituksen jäsen. Talouselämän johtamiskoulutuksen neuvottelukunnan sihteeri. Liiketaloudellisen Aikakauskirjan toimituskunnan jäsen. Karjalan Yhteiskoulun ja eräiden muiden yhteisöjen hallituksen jäsen.

Toiminut luennoitsijana LIFIM:in ja muiden täydennyskoulutuslaitosten sekä yritysten järjestämissä koulutustilaisuuksissa.

Julkaissut:

Organisaation rakennemallit vai ohjaussuuntatarkastelu?, Liiketaloudellinen Aikakauskirja 2/1977.

ALALUUSUA, SEPPO:

Esitelmöinyt budjetointiin liittyvistä aiheista Ekonomisäätiön koulutuskeskuksen ja Insinööri-järjestöjen koulutuskeskuksen järjestämällä koulutuspäivillä sekä toiminut tilintarkastajana ja konsulttina joissakin yrityksissä.

ANSIO, TERO:

Toiminut päätöksentekomenetelmien etäisopettajana Markkinointi-instituutissa sekä tilintarkastajana ja konsulttina eräissä yrityksissä.

Pitänyt Pohjoismaiden operaatiotutkijoiden konferenssissa NOAK'77:ssa Turussa 24.10.1977 alustuksen aiheesta "Dynamics of Long Term Profit Planning".

Julkaissut:

Systemidynamiikan käyttäjän opas, Helsingin kauppakorkeakoulu 1977, Systemien pitkä B, Helsingin kauppakorkeakoulun opetusmonisteita n:o 76, Hki 1977.

ANTTILA, MAI:

Osallistunut Brysselissä EIASM'issa 24.02.—25.02.1978 pidettyyn seminaariin Workshop in Consumer Behavior ja liiketaloustieteilijöiden konferenssiin 22.08.—23.08.1977 HKKK:ssa. Esitelmöinyt aiheesta "Kuluttaja eilen, tänään ja huomenna" Teva-alan tiedotuspäivillä 15.11.1977 ja 30.03.1978 sekä Tukon tekstiiliseminaarissa 31.01.1978 sekä aiheesta "Laatu markkinointikeinona" Laatutekniikan seminaarissa, Insko, 10.02.1978 ja Suomen laadunvalvontayhdistys r.y.:n Laatupäivät 78-tilaisuudessa 12.04.1978.

Julkaissut:

Consumer Price Perception: A multi-dimensional analysis of perceived quality and adaptation-level price as determinants of price perception. Liiketaloustiede: markkinoinnin lisensiaattityö. HKKK:n julkaisusarja B-26. 211 s. Hki 1977.

Lääkkeiden hinnat Suomen terveydenhuoltojärjestelmän kannalta tarkasteltuina. Kansantaloustieteen sivulaudaturtyö HKKK:ssa. 155 s. Hki 1978.

Working paper "Consumer Price Perception". 44 s. Consumer Behavior Workshop. Brysseli 1978.

Kuluttajan hinta-laatu-käsitysten tutkimus hintastrategiselta kannalta katsoen. Alustus liiketaloustieteilijöiden konferenssissa. 18 s. Hki 1977.

Kumpi myy kenkäkaupassa — hinta vai laatu? Osa 1. Kenkälusikka 3/1977 ja Osa 2 Kenkälusikka 4/1977.

Laatu markkinointikeinona. Monisteessa "Laatu markkinoinnin kilpailukeinona". 12 s. Tampere 1978.

ARTTO, EERO:

Helsingin Suomalaisen Säästöpankin hallituksen varapuheenjohtaja. Eläketurvakeskuksen luottovakuutuksen johtokunnan asiantuntijajäsen. Osakesäästäjät r.y.:n valtuuskunnan puheenjohtaja.

Vastaväittäjä Svenska handelshögskolan'issa Bo-Göran Ekholmin väitöskirjaan "Determinanter för transaktionsbeteendet på aktiemarknaden".

Julkaissut:

Kirjanpito ja kassavirta-analyysit VI, Liiketaloudellinen Aikakauskirja 3/1977, 63 s.

Kirjanpito ja kassavirta-analyysit VII, Liiketaloudellinen Aikakauskirja 2/1978, 30 s.

Money Flow Analyses, Journal of Business Finance & Accounting 5.1.(1978) 11 s.

Metallin vararikkoja osasi odottaa, Talouselämä 14/1978, 3 s.

Tulos ei ole mairitteleva, Uusi Suomi (alakerta) 15.02.1978

ASP, KARI:

Suomen case-kirjastoa johtavan työryhmän jäsen. Luennoinut Ekonomisäätiön koulutuskeskuksen seminaareissa tuloksikköorganisaation laskentatoimen ja yrityksen rahoitussuunnittelun kysymyksistä ja osallistunut näiden seminaarien suunnitteluun. Esitelmöinyt Kirjanpito-toimistojen liiton tili- ja veropäivillä aiheesta "Rahoitussuunnittelu järjestelmänä". Toiminut Liikkeenjohdon Instituutin (LIFIM) kurssivetäjänä.

Julkaissut:

(& Pauli Torkko) Yrityksen rahoitussuunnittelu. 233 s. Ekonomia-sarja 52. Espoo 1977

BINHAM, PHILIP:

Toiminut englannin kielen opettajana Vientikoulutussäätiön vientimarkkinointikoulutuksen kursseilla 1977—78.

Helsingin kauppakorkeakoulun lehtorit r.y.:n rahastonhoitaja.

Julkaissut:

Joukko kirja-arvosteluja World Literature Today'ssa.

(käännös) Jussi Kylätaskun Runar and Kyllikki. 87 s. Budapest 1978.

BROMS, HENRI:

Svenska Litteratursällskapet i Finland'in kirjastonhoitaja, Suomen Itämaisen Seuran hallituksen jäsen, julkaisu- ja toimikunnan jäsen ja kirjastonhoitaja. Tieteellisten seurain valtuuskunnan varajäsen. Helsingin yliopiston persian kielen ja kirjallisuuden dosentti.

Osallistunut pohjoismaisten kauppakorkeakoulujen kirjastonjohtajien kokoukseen Kööpenhaminassa (lokakuu) ja European Business School Librarians -kokoukseen Coventryssä (kesäkuu).

Julkaissut:

Kulttuuri on kiehtova merkkien järjestelmä, HS, 8.5.1977.

GRANLUND, ÅKE:

Ylioppilastutkintolautakunnan jäsen. Valtion kielitutkintolautakunnan jäsen. Helsingin kaupungin nimilautakunnan jäsen. Kieli-instituuttien valvontalautakunnan jäsen. Helsingin yliopiston pohjoismaisen filologian dosentti, Helsingin kauppakorkeakoulun ruotsin kielen dosentti, Kouvolan kieli-instituutin ruotsin kielen asiantuntija.

Språkvetenskapliga kommitténin puheenjohtaja, Finska Vetenskaps-Societetenin jäsen.

Avustajana Kulturhistoriskt lexikon för nordisk medeltid'issa.

HAAHTI, ANTTI:

Hangon Matkailu Oy:n toimitusjohtaja, perustajajäsen. Toiminut tutkijajäsenenä Erfarenhetsgrupp 1 — Marknadsföring av tjänster, Marknadstekniskt Centrum, Tukholman kauppakorkeakoulu.

Auskultoinut Liikemiesten Kauppaoppilaitoksessa, antanut opetusnäytteen.

Osallistunut seminaareihin Case kirjoittamisen seminaari (Lifim), Case opettamisen seminaari (Lifim), Tuotantohyödykkeiden markkinoinnin kehittäminen (Lifim), Markkinoinnin taloudellinen ohjaus (KTM), Tuotannon taloudellinen ohjaus (KTM), Myyntityö tehokkaaksi (KTM).

Julkaissut:

Matkailun markkinointi, Helsingin kauppakorkeakoulun opetusmonisteita n:o 78.

Kolme case'a.

HAKKARAINEN, HEIKKI J.:

Helsingin yliopiston yleisen kielitieteen vt. prof. ja yleisen kielitieteen laitoksen esimies 1.8.1977 alkaen. Helsingin yliopiston germanistisen lingvistiikan dosentti, Vaasan kauppakorkeakoulun saksan kielen dosentti, Turun yliopiston germaanisen filologian dosentti. Turun kauppakorkeakoulun ylempien arvosanasuoritusten vastaanottaja saksan kielessä.

Aikakauslehtien Zeitschrift für Literaturwissenschaft und Linguistik (Göttingen) tieteellisen neuvottelukunnan (Beirat) jäsen. WSOY:n Spectrum Tietokeskuksen kielitieteen asiantuntija ja tietosanakirja-artikkelien kirjoittaja. Professoriliitto-Professorsförbundet r.y.:n hallituksen jäsenen (Sven Kock) henkilökohtainen varajäsen.

Etelä-Afrikan tasavallan opetusministerin kutsumana tutustunut 7.7.—7.8.1977 seuraavien yliopistojen hallintoon, fyysiseen suunnitteluun ja kieli- sekä taloustieteiden laitoksiin, tutkimustyöhön ja opetukseen: University of the Western Cape, University of Cape Town, University of Port Elizabeth, Rhodes University (Grahamstown), Fort Hare University, University of Durban, University of Natal (Durban), University of the Witwatersrand (Johannesburg), Randse Afrikaanse Universiteit (Johannesburg), Universiteit van Pretoria, University of the North (Pietersburg), University of South Africa (Pretoria) sekä Universiteit van Potchefstroom.

Osallistunut kongresseihin: 7th World Congress of Jewish Studies, Jerusalem, Israel, 07.—14.08.1977, jossa pitänyt esitelmän "The Linguistic Situation about the Cambridge Manuscript T-S. 10.K.22"; 12th International Congress of Linguists, Vienna, 29.08.—02.09.1977, jossa HKKK:n virallinen edustaja.

Esitelmöinyt lisäksi aiheesta "Afrikaans — eurooppalainen kieli Afrikassa" Uusfilologisessa yhdistyksessä Helsingissä 26.01.1978 ja aiheesta "Jiddiisin kieli" Suomen Oppihistoriallisessa Seurassa Helsingissä 30.03.1978 sekä osallistunut Suomen Akatemian kutsumana paneelikeskusteluun "Autonomian ajan oppihistoriantutkimus" akatemian järjestämässä seminaarissa "Tiede ja kulttuuri Suomessa autonomian ajalta itsenäisyyden alkuun" Oulussa 01.12.1977.

Julkaissut:

Spectrum Tietokeskus, kielitieteellisiä artikkeleja.

Produktnamen im integrierten Europa. Onoma 21, Leuven 1977. 5 s.

HEIKKONEN, JAAKKO:

Ammattitilintarkastajana lukuisissa yhteisöissä. Esitelmää.

Julkaissut:

Tilintarkastus, tilinpäätös ja konsernitilinpäätös osakeyhtiölakiesityksen mukaan, Tilintarkastus Laskentatoimi 2/1977, 75 s.

Audit of Administration, LA 2/1977, 14 s.

Sisäinen tarkastus, Tilintarkastus Laskentatoimi 4/1977, 9 s.

Hallintoelinten valvonta ja sen tilintarkastus, Tilintarkastus Laskentatoimi 6/1977, 9 s.

Förvaltningsrevision, Balans 3/1978, Tidskrift för Föreningen Auktoriserade Revisorer FAR, Stockholm, 6 s.

Hallinnon tarkastus osakeyhtiölakiesityksen valossa, Tilintarkastus Laskentatoimi 2/1988, 10 s.

(& Auvo Nieminen, Raimo Pallonen) Liikeverotus 1977, Porvoo 1978, 298 s.

HELLE, REIJO:

Oulun yliopiston talousmaantieteen dosentti. Kansainvälisen maantieteilijäunionin kansalliskomitean The Commission of Industrial Systems and the Working Group of Tourism and Recreation of the International Geographical Union'in jäsen, Yhdyskuntasuunnittelun jatkokoulutuskeskuksen neuvottelukunnan, Suomen Maantieteellisen Seuran, Pohjois-Suomen Maantieteilijäin Seuran ja Kauppatieteellisen Yhdistyksen jäsen.

Eräitä elinkeinoelämän asiantuntijatehtäviä.

Julkaissut:

A Method of Approaching the Planning of Regional Organization of Finnish Tourism. Skriftserie av Handelshögskolan vid Åbo Akademi 50 år i företagens och samhällets tjänst. Åbo 1977.

Yrityksen sijaintitutkimuksen uudet tuulet. Terra 89:3, 1977.

Future of Rail Container Transport in Eurasia. GeoJournal 1.3., 55—60 (1977).

(& Kai-Veikko Vuoristo) Suomen matkailun aluerakenne. Matkailun edistämiskeskus A:12, 1978.

HONKO, JAAKKO:

European Foundation for Management Development'in (Bryssel) hallituksen jäsen. European Institute for Advanced Studies in Management'in (Bryssel) hallituksen jäsen 1977 loppuun. Nordic Management Board'in hallituksen puheenjohtaja. Aikakauskirja Journal of Banking and Finance (Amsterdam) Associate Editor. Talouselämän johtamiskoulutuksen neuvottelukunnan puheenjohtaja. Valtionhallinnon henkilökuntakoulutuksen neuvottelukunnan jäsen.

Puheenjohtaja yleiseurooppalaisessa komiteassa, jonka tehtävänä on mm. laatia suunnitelma liikkeenjohdon opettajien ja tutkijoiden kehittämiseksi eurooppalaisissa puitteissa.

Liiketaloustieteellisen Tutkimuslaitoksen tutkimuslautakunnan jäsen. Liikkeenjohdon Instituutin säätiön valtuuskunnan puheenjohtaja ja Liikkeenjohdon Instituutin Kannatusyhdistys ry:n hallituksen puheenjohtaja. Liiketaloudellisen Aikakauskirjan toimituskunnan jäsen. Yrjö Jahnssonin Säätiön hallituksen jäsen. Vuorineuvos, tekn. ja kauppat.tri h.c. Marcus Wallenbergin Liiketaloudellisen Tutkimussäätiön hallituksen jäsen. Suomalaisen Tiedekatemian varsinainen jäsen vuodesta 1966. Suomen Tiedeseuran varsinainen jäsen vuodesta 1972. Suomen Ekonomiliiton kunniajäsen. Kutsuttu International Institute for Applied Systems Analysis (Laxenburg) tieteellisen neuvottelukunnan jäseneksi 1.7.1978 alkaen.

Suomen Yhdyspankki Oy:n ja Rautaruukki Oy:n hallintoneuvoston jäsen. Eräiden yhteisöjen hallituksen jäsen ja tilintarkastaja.

Esittänyt em. yleiseurooppalaisen komitean raportin European Foundation for Management Development'in kokouksessa Pariisissa 17.5.1977. Luennoin Institutet för Företagsledning-nimisen instituutin kursseilla Hook'issa 24.8.—25.8.1977 aihepiiristä "Investeringsplanering och dess samordning med finansiell planering". Pitänyt alustuksen Suomen ja Neuvostoliiton management- ja systeemitutkimuksen seminaarissa Helsingissä 4.1.1978 mainittujen alojen tutkimuksen kehittämistä. Esitelmöinyt lukuisissa muissa tilaisuuksissa, mm. Liikkeenjohdon Instituutin kursseilla.

Osallistunut eräisiin kansainvälisiin konferensseihin ja seminaareihin, joissa toiminut yleis- tuntojen puheenjohtajana, mm. eurooppalaisten johtamiskoulutuslaitosten johtajakokouksessa Sannäsissa 5.1.—6.1.1978.

Julkaissut:

Zum Investitionsverhalten Finnischer Industrie-Unternehmen. Zeitschrift für Betriebswirtschaftliche Forschung. Heft 8/1977. 12 s.

Suomalaisten teollisuusyritysten investointikäyttäytymisestä. Laskentatoimi: Talouden hallinnon artikkelikokoelma. Helsinki 1977. 20 s.

Recent Developments of Business Planning. Liiketaloudellinen Aikakauskirja 2—1977. 11 s. Yrittäjyys ja kauppatieteelliset tutkimukset. Helsingin kauppakorkeakoulun avajaisissa 5.9.1977 pidetty puhe. Eripainos. Espoo 1977. 13 s.

Tutkinnohdistuksen toteutuminen kauppatieteissä. Korkeakoulu ja tutkinnohdistus, Rauma 1977. 7 s.

Uuden talousroolimme rakentaminen. Helsinki 1978. Eripainos. 12 s.

Taloutemme uudet haasteet. Yritys suomalaisessa yhteiskunnassa 1980. Helsinki 1978. 13 s.

HUTTUNEN, HEIKKI:

Toiminut atk-menetelmien opettajana Merkonomien jatkokoulutuskeskuksessa lukuvuoden 1977—78 sekä luennoin Kaupunkiliiton opistossa atk-perusteista.

Esitelmöinyt HP European Users' Groupin kokouksessa Lontoossa 78-06-29 aiheena A User

Oriented On-line Information Searching System' sekä pohjoismaisten käyttäjien kokouksessa Espoossa 77-08-25 aiheena 'STATS-tilastotieteellinen ohjelmisto'
Osallistunut kansainväliseen on-line kongressiin Lontoossa 77-12-12. .15
Osallistunut tarkkailijana pohjoismaisten kirjastojohtajien kokoukseen Kööpenhaminassa 77-10-24. .25 sekä European Business Librarians' Groupin kokoukseen ESSEC/Cergyssä 78-06-28.

INGMAN, LILIAN:

Pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskunnan työmarkkinalautakunnan varajäsen. Ylioppilastutkintolautakunnan varajäsen.
Handels- och industritjänstemannaföreningen r.f.:n puheenjohtaja 1973—. Tjänstemännens Studieförbund'in hallituksen varapuheenjohtaja. Merkantila Aftonskolan'in johtokunnan jäsen.
Suunnitellut ja pitänyt Oy Esso Ab:n henkilökunnalle 30 t käsittävän kurssin "Affärlivets svenska".

KALLIO, MARKKU:

Affiliated Professor, European Institute for Advanced Studies in Management. Sovelletun matematiikan dosentti, Teknillinen korkeakoulu. Tutkija, International Institute for Applied Systems Analysis, 1.7.1978 alkaen. Suomen Operaatiotutkimusseuran johtokunnan jäsen. Standing Representative, International Federation of Operational Research Societies. Tietojenkäsittelyliitto ry:n tieteellisen neuvottelukunnan jäsen. Toiminut referoijana, European Journal for Operational Research.
Osallistunut seuraaviin konferensseihin: The Institute of Management Sciences, Ateena, 25.—27.7.1977. Deutsche Gesellschaft für Operations Research, Kiel, 21.—23.9.1977. NOAK'77, Turku, 24.—25.9.1977. OtaDATA-78, Espoo, 24.4.1978. European Institute for Advanced Studies in Management, Bryssel, 24.—26.5.1978. International Federation of Operational Research Societies, Toronto, 19.—23.6.1978.

Julkaissut:

(& E. Porteus) Decomposition of Arborescent Linear Programs, Mathematical Programming, Vol. 13, ss. 348—356, 1977.
(& E. Porteus) A Class of Methods for Linear Programming, Mathematical Programming, Vol. 14, ss. 161—169, 1978.
On Hierarchical Decomposition, Helsingin kauppakorkeakoulu, 1977.
Production Planning in a Paper Mill, Proceedings der DGOR Tagung' 77, Physica-Verlag, 1978.
(& M. Soismaa) The GUB-Technique for the Transportation Problem, Helsingin kauppakorkeakoulu, 1978.

KELOHARJU, RAIMO:

Osallistunut "Interactive Modelling and Models" -nimiseen työkokoukseen Hollannissa (Katholieke Universiteit, Nijmegen) 27.9.—30.9.1977.

Julkaissut:

System Dynamics or Super Dynamics?, Dynamica, Vol. 4 Part 1.
Jakelun tie alkutuotannosta kuluttajalle, Insinööriutiset, erikoissivut 10.3.1978.
Elintarviketalous systeeminäkökulmasta, Helsingin kauppakorkeakoulun julkaisuja B-31, Helsinki 1978.
New Perspectives for System Dynamics, Liiketaloudellinen Aikakauskirja no. 1/1978.

KILPI, LASSI:

Hallintoneuvos Korkeimmassa Hallinto-oikeudessa. Werner Söderström Osakeyhtiön hallintoneuvoston jäsen.

Julkaissut:

Lakimieslehdessä oikeustapausselostuksia.
Synpunkter på högsta förvaltningsdomstolen i Finland. Nordisk administrativ tidskrift 1977. 8 s.

LAAKSONEN, OIVA:

Valtion keskushallintokomitean ja valtion henkilökuntakoulutuksen neuvottelukunnan jäsen lokakuuhun 1977 saakka.
Kymenlaakson kesäyliopiston rehtori, svenska handelshögskolanin organisaatioteorian ja henkilöstöhallinnon dosentti.
Kauppateieteellisen Yhdistyksen varapuheenjohtaja, Liiketaloustieteellisen Tutkimuslaitoksen Säätiön hallintoneuvoston jäsen, Helsingin kauppakorkeakoulun hallituksen jäsen, Helsingin kauppakorkeakoulun johtamiskoulutusohjelman (JOKO) johtoryhmän puheenjohtaja.
Kutsuttu Koulutuspäälliköt ry:n kunniajäseneksi.
Ottanut osaa toiseen kansainväliseen osallistumista, työntekijöiden valvontaa sekä itsehallintoa käsittelevään konferenssiin Pariisissa 7.—10.9.1977, jossa esittänyt tutkimusraportin: "Participation down the line". Osallistunut 19.—21.10.1977 Euroopan organisaatiotutkimusryhmän (EGOS) sekä Hochschule für Verwaltungswissenschaftenin järjestämään kollokviumiin "organisaatiotutkimusten myötävaikutus teollisten yhteiskuntien käyttäytymisen ymmärtämiselle" Speyerissä. Pitänyt kollokviumissa esityksen: "value and power systems in managing organizations". Ottanut osaa Tukholman kauppakorkeakoulun Taloudellisen tutkimuslaitoksen järjestämään symposiumiin "yrityksen sosiaalinen vastuu ja sosiaalinen kirjanpito" Lidingössä 29.—31.3.1978.
Esitelmöinyt Helsingin kauppakorkeakoulun päivänä 14.2.1978 yritysdemokratian kansainvälisestä tutkimuksesta sekä Suomen pankkitoimihenkilöliiton edustajain kokouksessa Aulangolla 19.5.1978 pankkitoimihenkilöiden osallistumisesta päätöksentekoon. Pitänyt esitelmää myös Kymenlaakson kesäyliopiston tilaisuuksissa.

Julkaissut:

The power structure of Chinese and Polish enterprises, Industrial Democracy: International News, Industrial Relations Research Unit, University of Warwick, 1978.
Finnish industrial relations system, Kansainvälisen osallistumistutkimuksen (IDE) Suomen tutkimusryhmän raporttina (tammikuu 1978) yhdessä Juhani Kauhasen kanssa. 37 s.
Yritysdemokratia tutkimuskohteena, Aamulehti 15.2.1978.
Lama muuttaa opiskelijoiden ja koko yhteiskunnan arvoja, Kouvola Sanomat 2.6.1978.
Mitä aikaa elämme, Kymenlaakson kesäyliopisto 1978.

LAAKSONEN, PIRJO:

Tieteellisten kirjastojen virkailijat ry:n tilintarkastaja. Osallistunut 14.—15.3.78 Lappeenrannassa pidetyille kaukopalvelupäiville.
Luennoinut Helsingin työväenopiston kirjastoapulaiskursilla.

LARMOLA, EERO:

Helsingin kauppakorkeakoulun Lehtorit ry:n puheenjohtaja 1975—. Kauppateiden kandidaattiyhdistyksen ja Helsingin Ekonomit ry:n jäsen. Ekonomiliiton ja Yliopistojen ja

Korkeakoulujen Lehtorit ry:n tilintarkastaja. Helsingin kauppakorkeakoulun valtuuston varapuheenjohtaja. Asunto Oy Melkonkatu 2:n hallituksen puheenjohtaja 1974—. Osallistunut Lehtoriapäiville ja Korkeakoulujen ATK-päiville tammikuussa 1978.

LAULAJAINEN, RISTO:

Svenska handelshögskolanin markkinoinnin apulaisprofessori, virkavapaa ajan syyskuu 1977—kesäkuu 1978. Vieraileva apulaisprofessori Virginia Polytechnic Institute and State University'n Liiketaloustieteen ja Maantieteen laitoksilla.

Osallistunut The Association of American Geographers -vuosikokoukseen New Orleansissa (LA) 9.—13.4.1978, joissa pitänyt esitelmän aiheesta "Spatial dynamics in the United States sulphur industry" ja The Canadian Association of Geographers -vuosikokoukseen Lontoossa (Ont.) 23.—27.5.1978, jossa pitänyt esitelmän aiheesta "A dynamic three-region 'world' production and trade model for sulphur".

Julkaissut:

The U.S. Frasch (sulphur) industry in 1955—1975, a study in system dynamics, Sulphur 129/1977, s. 7.

LAUTSILA, ERKKI:

Määrätty edelleen Ylioppilastutkintolautakunnan jäseneksi vuodeksi 1978. Laatinut työryhmien jäsenenä erityyppisiä testejä. Osallistunut 1.—5.8.1977 Dresdenissä V. Internationale Deutschlehrertagung des IDV -päiville.

Julkaissut:

(& Kultalahti & Kultalahti, Kääntee, Liukko) Lesen und Verstehen, Technische Wissenschaften 1, 102 s., 2, 84 s., Korkeakoulujen kielikeskus, Jyväskylä 1978.

LEHTOVUORI, JOUKO:

Turun kauppakorkeakoulun liiketaloustiede, laskentatoimen dosentti.

Toiminut virallisena vastaväittäjänä Turun kauppakorkeakoulussa 16.5.1978 (KTL Pekka Pihlanto: Yritys ja rahoittajat — yrityksen vieraan pääoman rahoituskäyttäytymisen kuvaus) sekä Helsingin kauppakorkeakoulussa 23.5.1978 (KTL Veijo Riistama: Inflaatiovaraus — tutkimus inflaation vaikutuksesta ansaintataloudellisen yrityksen jakokelpoiseen voittoon). Asiantuntijalausunnat Turun kauppakorkeakoulun liiketaloustieteen (laskentatoimi) professorin ja yp. lehtorin viran sekä Tampereen yliopiston yrityksen taloustieteen (laskentatoimi) apulaisprofessorin viran hakijoiden kelpoisuudesta.

Pohjoismaisen verotieteellisen tutkimusneuvoston jäsen. Kirjanpitolautakunnan varajäsen. Osallistunut suomalaisen liiketaloustieteen konferenssiin Helsingissä (yleisalustus: "Liiketaloustieteen kysymyksenasettelut ja tutkimusstrategiat"), seminaariin "Skatteproblem vid generationsskifte i familjeföretag" Vedbaeckissä (Tanska), verotutkijaseminaariin Oslolla (valmisteltu puheenvuoro teemasta "Skatteteoretiska metodfrågor") sekä suomalaisten taloustieteilijöiden delegaatioon Moskovassa.

Pitänyt virkaanastujaisesityksen 25.11.1977 aiheesta "Liiketaloustiede ja yhteiskuntatieteiden kriisi".

Esitelmää eri yhteisöjen koulutustilaisuuksissa.

LEIVO, VEIKKO:

Helsingin teknillisessä korkeakoulussa markkinoinnin dosentti. Rastor-instituutin tieteellinen neuvonantaja 31.5.1978 saakka. Kirjeoppilaitos Tietomiehen rehtori 31.5.1978 asti. Mec-Rastorin Y-jaoksen tukiryhmän jäsen.

Keksintösäätiön valtuuskunnan jäsen. Kemira Oy:n säätiön hallituksen jäsen. Suomen kuljetustaloudellisen yhdistyksen kuljetustaloudellisen asiantuntijalautakunnan jäsen. Markkinointijohdon ryhmän, European Academy for Advanced Research in Marketing'in, ESOMAR'in, EVAF'in ja American Marketing Association'in jäsen ja European Institute for Advanced Studies in Management'in research fellow 21.12.1977 lähtien.

Julkaissut:

Factors affecting the successfulness of product innovations. 14 s. Liiketaloudellinen Aikakauskirja 2/1978. Helsinki 1978.

LEPONIEMI, ARVI:

Julkaissut:

TANELI — Talouspolitiikan neljännesvuosimalli. Mallin rakenne — simulointi — kerroin-analyysi (avustaja Juha Kähkönen), Helsingin kauppakorkeakoulun julkaisuja B-24.

Makrotalous ja talouspolitiikka, *Ekonomia* 54, Weilin+Göös.

Osuustoiminnan koko kuva, Suomen osuustoimintalehti 1977:2.

LILJA, KARI:

Helsingin kauppakorkeakoulun toimihenkilöt ja työntekijät ry:n varapuheenjohtaja ja 22.2.1978 lähtien puheenjohtaja.

Korkeakouluneuvoston kauppatieteellisen korkeakouluopetuksen jaoston jäsen 29.12.1977 lähtien.

Osallistunut luennoitsijana Joensuun korkeakoulun kansantaloustieteen oppiaineen järjestämään luentosarjaan aiheesta "Tulopolitiikan taloustieteestä" sekä pitänyt Helsingin yliopiston sosiaalipsykologian laitoksella luennon "Yritysdemokratiaaudistuksen kehitysvaiheista Suomessa". Osallistunut pohjoismaista työelämän tutkimusta käsitteleviin seminaareihin Oslolla 28.—29.1.1978 ja Tukholmassa 7.4.1978 sekä esittänyt yhdessä Risto Tainion kanssa paperit "Research in the Area of Working Life in Finland (47 s.)" ja "Sociological Research in the Area of Working Life in Finland" (51 s.).

Julkaissut:

Yksityisen sektorin henkilöstöhallinto Suomessa. Teoksessa Luokkaoikeuspäivät II. Helsinki 1977, ss. 70—91.

(& Kari Vähätalo) Ammattiosasto ja luottamusmiehet työpaikalla. Helsingin yliopisto. Sosiaalipolitiikan laitos. Tutkimuksia 4/1977, 217 s.

LINDGREN, KAJ B.:

Helsingin yliopiston germaanisen filologian professori. Asiantuntijana Tampereen yliopiston germaanisen filologian apulaisprofessorin virkaa täytettäessä. Saksan kielen tutkintolautakunnan puheenjohtaja, Ylioppilastutkintolautakunnan varapuheenjohtaja, Humanististen alojen tutkinnonuudistuksen seurantarhmän jäsen, Institut für deutsche Sprache (Mannheim) tieteellisen neuvoston jäsen, Wissenschaftliche Arbeitsgemeinschaft Norden-Deutschland puheenjohtaja.

Julkaissut:

Prinzipien einer deutschen Ausländergrammatik. *Sprache der Gegenwart* 44, Grammatik und Deutschunterricht, ss. 175—187. Düsseldorf 1978.

LUOSTARINEN, REIJO:

FIBO (Finland's International Business Operations) -tutkimusprojektin johtaja, Academy for International Business Scandinavian alueen puheenjohtaja, European International Business Association'in Suomen maaedustaja, Inskon Markkinointi VAT:n jäsen. Osallistunut EIBA:n vuosikonferenssiin Uppsalassa 14.—17.12.1977, jossa toiminut yhden istunnon puheenjohtajana. Luennoinut PRODECin Vienninedistämiseminaarissa, tuonnin-ohjaukskurssilla ja kaupallisten sihteereiden yhteispohjoismaisessa kaupanedistämiseminaarissa kansainvälisten markkinoiden tutkimisesta, viennin suunnittelusta, kansainvälisen markkinoinnin saurannasta ja kansainvälisten toimintojen eduista ja haitoista vastaanottajamaiden kannalta tarkasteltuna. Toiminut kansainvälistymisstrategioiden asiantuntijana yrityksissä.

Julkaisut:

Suomalaisten yritysten kansainväliset operaatiot, Helsinki 1978, 280 s.

Lateral Rigidity in International Business Decision Making, FIBO Working Paper 1977/1, 24 s.

Internationalization Process of the Firm, Different research approaches, FIBO Working Paper 1978/1, 32 s.

Kansainvälisen markkinoinnin strategiamuutokset, Talouselämä 1978/11, 2 s.

The Impact of Physical, Cultural and Economic Distance on the Geographical Structure of the Internationalization Pattern of the Firm, An introductory analysis for an empirical study of Finnish firms, FIBO Working Paper 1978/2, 51 s.

MATTLILA, SAKARI:

Antanut asiantuntijalausannon Joensuun korkeakoulun tilastotieteen apulaisprofessorin viran hakijain tieteellisestä pätevydestä.

MAURANEN, TIMO:

M-tietokeskus Oy, Helsinki, toimitusjohtaja. Karjalan Sivistysseura ry, sihteeri.

Osallistunut EVAF-vuosikonferenssiin Helsingissä 24.—26.5.1977: "New patterns of international trade and their impact on marketing research". Osallistunut ESOMAR-seminaariin Cranfieldissa 16.—17.6.1977: "Educating the effective marketing decision makers".

Markkinointi-Instituutti, opettaja; Ekonomisäätiön koulutuskeskus, luennoitsija.

MÖLLER, KRISTIAN:

Valittu vuodeksi 1978 European Institute for Advanced Research in Management'in (EIASM) Program of Scholars -ohjelman jäseneksi. Osallistunut mainitun instituutin Research Tutorial -tilaisuuteen Brysselissä 16.—18.11.1977. Esitelmöinyt EIASM'in Consumer Behavior Workshopissa Brysselissä 24.—25.02.1978 aiheesta "The Nature of Attribute Estimation and Evaluation in Multiattribute Choice Models". Esitelmöinyt suomalaisten liiketaloustieteilijöiden konferenssissa Helsingin kauppakorkeakoulussa 22.—23.08.1977 aiheesta "Monidimensioiset valintamallit kuluttajan merkinvalintakäyttäytymisen tutkimuksessa". Osallistunut Elinkeinohallituksen kuluttajapoliittiseen tutkimusseminaariin Helsingissä 10.—11.11.1977, jossa pitänyt esityksen "Kuluttajakäyttäytymisen teoriasta ja tutkimuksesta". Luennoinut Posti- ja lennätinhallituksen jatkokoulutuskursseilla 25.01.1978.

Julkaisut:

Brand Choice under Perceived Uncertainty: Development and Testing of a Multiattribute Brand Choice Model. 154 s. Helsingin kauppakorkeakoulun julkaisuja B-25, Hki 1977 (liseniaattitutkimus).

Monimuuttujaiset valintamallit kuluttajan merkinvalintakäyttäytymisen tutkimuksessa. 33 s. Helsingin kauppakorkeakoulun julkaisuja D-26, Hki 1977.

Tuotetyyppikohtainen riskiprofiilitutkimus. 13 s. Liiketaloudellinen Aikakauskirja 4/1977. Kuluttajakäyttäytymisen teoriasta ja tutkimuksesta. 17 s. Teoksessa: Kuluttajapoliittinen tutkimusseminaari. Elinkeinohallituksen kuluttaja-asiainosaston julkaisuja, SARJA B 1/1977.

NENONEN, A.V.:

Suomen Pankin kirjeenvaihto-osaston päällikkö 31.5.1977 saakka.

NISSILÄ, JUHA:

Pitänyt European Institute for Advanced Studies in Management-instituutissa Brysselissä 10.5.1978 alustuksen aiheesta "Effect of Diversification on Stability of Operating Income and Cash Flow in a Multicompany". Osallistunut em. instituutissa 12.5.1978 järjestettyyn tilaisuuteen "Workshop in International Finance". Luennoinut Ekonomisäätiön koulutuskeskuksen sekä eri järjestöjen koulutustilaisuuksissa. Toiminut tilintarkastajana eräissä yrityksissä.

Julkaisut:

Diversifioitumisen vaikutus yrityksen kannattavuuden ja tulo-rahoituksen vaihteluun. Helsingin kauppakorkeakoulun julkaisuja B-28, Helsinki 1978.

PAAKKANEN, JOUKO:

Suomen kulttuurirahaston hallintoneuvoston jäsen. Jenny & Antti Wihurin rahaston hallituksen jäsen. Instrumentariumin tiedesäätiön hallituksen puheenjohtaja. KOP:n hallintoneuvoston jäsen. Instrumentarium Oy:n hallintoneuvoston jäsen. Suomi-Salaman hallintoneuvoston jäsen. Orion-Yhtymä Oy:n hallintoneuvoston jäsen. Aspo Oy:n johtokunnan jäsen.

PASANEN, JORMA:

Forssan kaupunginvaltuuston puheenjohtaja. Forssan seurakunnan seurakuntaneuvoston jäsen.

Käsi- ja Pienteollisuusliiton tarkastusmestari. Forssan Seudun Kiinteistöyhdistys ry:n hallituksen jäsen. Forssan Seudun Puhelin Oy:n hallintoneuvoston puheenjohtaja.

PEITSO, JUKKA:

SYP:n ulkomaansihteeristön kamreeri. Suomalais-amerikkalaisen stipenditiomikunnan jäsen. Ylioppilastutkintolautakunnan apujäsen.

Toiminut opetusministeriön määräyksestä valantehneistä kielenkääntäjistä annetun asetuksen edellyttämän portugalilaisen kielen tutkintolautakunnan puheenjohtajana.

Suomalais-Portugalilaisen Kauppayhdistyksen, Suomalais-Espanjalaisen Kauppayhdistyksen ja Suomalais-Brasilialaisen Kauppayhdistyksen johtokuntien jäsen.

PIHKALA, ERKKI:

Määrätty Suomen Akatemian valtion yhteiskuntatieteellisen toimikunnan jäseneksi vuosiksi 1977—79. Kehitysyhteistyökomitean jäsen 1977—78. SOK:n ja MTK:n historiatoimikunnan jäsen.

Helsingin yliopiston talous- ja sosiaalhistorian dosentti sekä Turun kauppakorkeakoulun kansantaloustieteen, erityisesti historiallisen taloustieteen dosentti.

Taloushistoriallinen Yhdistys ry:n sihteeri. Tieteen keskustoimikunnan asettaman Suomi 2. maailmansodassa tutkimusprojektin jäsen.

Esitelmänyt Suomen V. Liikearkistopäivillä 23.11.1977 aiheesta "Tieteelliset näkökohdat arkistoinneiston seulonassa" sekä UNESCO:n Man and Biosphere (MAB) -ohjelman Suomen toimikunnan/Suomen Akatemia seminaareissa Jyväskylässä ja Turussa aiheesta "MAB-ohjelma ja yhteiskuntatieteet".

Julkaisut:

Valtion tulojen ja menojen rakenne 1800-luvun jälkipuoliskolla. 154+14 s. Helsingin kauppakorkeakoulun julkaisuja B-23. Helsinki 1977.

Suunnittelumaantiede ja yhteiskuntatieteet. 10 s. Suunnittelumaantieteellisen tutkimuksen seminaari. Valtion luonnontieteellinen toimikunta, Suomen Akatemian julkaisuja 14/1977. Suomen talouselämä 1917—77. 3 s. Mitä-Missä-Milloin, Kansalaisen vuosikirja 1978. Keuruu 1977.

Suhdannevaihtelut Suomessa 1900-luvulla. 4 s. Mitä-Missä-Milloin, kansalaisen vuosikirja 1978. Keuruu 1977.

(& Riitta Hjerppe) Bruttokansantuote Suomessa 1860—1913. Alustava arvio. 11 s. Kansantaloudellinen aikakauskirja 3/1977.

(& Riitta Hjerppe) The Gross Domestic Product of Finland in 1860—1913. A preliminary estimate. 10 s. Economy and History Vol. XX:2 1977. Lund 1977.

Arvosteluja Historisk Tidskrift för Finland'issa.

PITKÄNEN, EERO:

Kauppätieteellisten tutkintojen uudistamistoimikunnan jäsen 21.10.1978 alkaen.

Esitelmänyt Suomen Kemian Seuran järjestämällä Kemian Päivillä 9.11.1977 aiheesta "Mitä taloudellinen ajattelu on", Ekonomisäätiön koulutuskeskuksen, Insinöörijärjestöjen koulutuskeskuksen ja Liikkeenjohdon Instituutin järjestämällä valtakunnallisilla Pienyrityksen johtaminen -koulutuspäivillä aiheesta "Pienyrityksen merkitys yhteiskunnassa". Luennoinut mm. SEFEKin ja Rationalisointiliiton järjestämässä koulutustilaisuuksissa. Osallistunut valtion koulutuskeskuksen järjestämään TV-paneelikeskusteluun aiheesta "Päätöksenteon edellytysten parantaminen ja edullisuusvertailu".

Julkaisut:

Kustannus-hyötyanalyysin perusteet ja soveltamismuodot, 12 s. Valtion koulutuskeskuksen julkaisussa Koulutuksen kustannukset ja vaikutukset, julkaisusarja B n:o 2. Helsinki 1978. Nollapohjabudjetoinnin perusteet ja sovellettavuus, 29 s. Liiketaloudellinen Aikakauskirja 4/1977.

PREPULA, EERO:

Luennoinut Helsingin yliopiston farmasian laitoksella liiketalouden kurssin ja Mikkelin kesäkauppakorkeakoulussa liiketaloustiede: laskentatoimen approbatur-erikoisluentosarjan yritysverotuksen perusteista.

Yliopiston Farmasiakunta ry:n tilintarkastaja. Liiketaloustieteellisen Tutkimuslaitoksen projektijohtaja 1.1.1978 alkaen.

Osallistunut 17.—18.4.1978 pohjoismaisen verotieteellisen tutkimusneuvoston verotutkijaseminaariin Osllossa.

Luennoinut eri yhteisöjen koulutustilaisuuksissa yleisen ja operatiivisen laskentatoimen perusteista sekä yrityksen tuloksen, rahoituksen, verotuksen ja investointien suunnittelusta.

PULKKINEN, KYÖSTI:

Liikearkistoyhdistys r.y:n koulustoiminnan puheenjohtaja ja hallituksen jäsen, Kauppätieteellisen Yhdistyksen johtokunnan varajäsen. Eräiden yhteisöjen tilintarkastaja.

Luennoinut Liikearkistoyhdistys r.y:n, Merkonomiliitto r.y:n, Suomen Kirjallisuuspalvelun Seuran ym. yhteisöjen koulutustilaisuuksissa.

Osallistunut Liiketaloustieteilijöiden Konferenssiin Helsingin kauppakorkeakoulussa 22.—23.8.1977, jossa esittänyt tutkimussuunnitelman "Study of Relations between Structural and Communicative Factors of an Organization", sekä European Group for Organizational Studies -nimisen järjestön konferenssiin 19.—21.10.1977 Speyer'issä Saksan Liittotasavallassa.

Julkaisut:

Johtajuus, artikkeli Otavan Suuressa Ensyklopediassa, III/1977, 1 s.

Yrityksen teoria, luentomoniste, Cum laude approbatur, yleisosa, toinen täydennetty painos, Helsingin kauppakorkeakoulun opetusmonisteita No. 84/1977.

Suomalaisen yrityksen arkisto-organisaatio, Liikearkisto 1/1978.

RUOKONEN, KYLLIKKI:

International Federation of Library Associations, Section of Social Science Libraries sihteeri. Tietojenkäsittelyliitto ry:n ATK-tietopalveluryhmän puheenjohtaja. International Committee for Social Science Information and Documentation associate member. Osallistunut IFLA:n 50-vuotisjuhlakokoukseen Brysselissä ja siellä panelikeskusteluun ryhmässä Commerce, business and industry 1.—10.9.1977.

Luennoinut ja esitelmänyt eri tilaisuuksissa.

Julkaisut:

ATK-kirjallisuutta 1975. ATK:n tietosanomat 1977:6—7, s. 15—19.

Taloustieteellisiä aikakauslehtiä 1977. Hki 1977. 245 s.

Kotimaista ATK-kirjallisuutta 1976. ATK:n tietosanomat 1977:11, s. 15, 17, 20, 22—23.

Luettavaa riittää: 30.000 atk-julkaisua kirjastoissamme. ATK:n tietosanomat 1977:11, s. 6—7.

Survey of economic and business libraries in Scandinavia. UNESCO bulletin for libraries 1977:5, s. 277—285.

RUUHELA, REIJO:

Vaasan kauppakorkeakoulun liiketaloustiede I:n professori. Asiantuntijana Tampereen yliopiston yrityksen laskentatoimen apulaisprofessorin virkaa ja Jyväskylän yliopiston taloustieteen apulaisprofessorin virkaa täytettäessä.

Osallistunut European Accounting Associationin ensimmäiseen kongressiin Pariisissa 13.—15.03.78. Osallistunut European Institute for Advanced Studies in Management'in järjestämään seminaariin aihepiiristä "Financial Economics, Investments and Corporate Finance" Brysselissä 17.03.78, jossa esittänyt alustuksen aiheesta "Growth-Profitability Behavior of the Firm and Capital Allocation Mechanism in Finland".

Julkaisut:

Lainan suosiminen virhe hidaskasvuiselle yritykselle. Talouselämä 36/1977.

Artikkeleita Vasabladetissa ja Vaasassa.

SAARIO, HILKKA:

Cambridgen Yliopiston kesäkurseilla 3 viikkoa heinäkuussa 1977.

SAARSALMI, MEERI:

Opetusministeriön asettaman valantehneiden kielenkääntäjien tutkintolautakunnan (englannin kieli) talouselämän asiantuntijajäsen. Korkeakoulun edustaja Keskuskauppakamarin kauppaoetuslautakunnassa, jonka korkeakoulujaoston varapuheenjohtaja.

Väestöntutkimuslaitoksen tutkimustoimikunnan jäsen. Kansaneläkelaitoksen lääkekorvauslautakunnan varajäsen.

Suomen Akateemisten Naisten Liiton jäsenistö- ja lakiasian komitean jäsen, Helsingin Akateemiset Naiset ry:n neuvottelukunnan jäsen. Professoriliiton liittovaltuuston varajäsen. As. Oy. Munkkiluodontie 43:n hallituksen varapuheenjohtaja.

Julkaissut:

Markkinoinnin tutkiminen. HKKK:n opetusmoniste n:o 77. Hki 1977.

Miten laadin laudatur-tutkielman? HKKK:n julk. D-6. 2. painos Hki 1977.

Markkinointitutkimus ja päätöksenteko. HKKK:n opetusmoniste n:o 88. Hki 1978.

Yrityksen markkinointipolitiikka epävarmuuden aikaan. Aktiiva 4/1977, s. 7—9.

SALMI, TIMO:

Vaasan kauppakorkeakoulun liiketaloustieteen, erityisesti laskentatoimen apulaisprofessori (virkavapaa 77/78). European Institute for Advanced Studies in Management vierailleva tutkija erityisalueina accounting ja management science, 1.8.77—31.7.78.

Osallistunut European Finance Associationin vuosikonferenssiin Bad Homburg 6.—8.10.77. EIASM-seminaariin "Workshop on Financial Economics and Corporate Finance", Bryssel 9.12.77, EIASM-seminaariin "Workshop on Money and Banking Theory", Bryssel 3.2.78 esitelmöiden pankin optimaalisen luotonlaajennusstrategian suunnittelusta, EIASM-seminaariin "Workshop on Comparative European Accounting", Bryssel 6.—7.2.78 esitelmöiden kirjanpidon meno-tulo-teorin rakenteesta USA:n GAAP:hen verrattuna. European Accounting Associationin vuosikonferenssiin, Pariisi 13.—15.3.78 esitelmöiden vähemmistöosuusprosentin määrittämisestä konsernilaskennassa, EIASM-seminaariin "Workshop on Financial Economics, Investments and Corporate Finance", Bryssel 17.3.78.

Julkaissut:

(Veikko Jääskeläinen & Matti Heikkilä) Näin käännetään markkoiksi ulkomaisen tytäryhtiön tase. 4 s. Talouselämä 29/1977. Hki 1977.

(& Matti Heikkilä) Determination of Majority and Minority Interest Percentages for Consolidated Financial Statements. 30 s. EIASM sarja 77—27. Brussels, November 1977; ja Liiketaloudellinen Aikakauskirja 1/1978. Hki 1978.

Joint Determination of Trade, Production, and Financial Flows in the Multinational Firm, (abstract). 1 s. Dissertation Abstracts International Section C: European Abstracts. No. 4/Summer 1977. London 1977.

(Veikko Jääskeläinen & Matti Heikkilä) Ulkomaan rahan määräisten tilinpäätöstietojen kääntämisestä. 20 s. Liiketaloudellinen Aikakauskirja 4/1977. Hki 1977.

A Comparative Review of the Finnish Expenditure-Revenue Accounting. 30 s. EIASM sarja 78-2. Brussels, January 1978.

Translation Gain and Loss Computations in Financial Accounting. 34 s. EIASM sarja 78-13. Brussels, April 1978.

SALO, EIJA:

Toiminut englannin kielen opettajana Vientikoulutussäätiön kursseilla 1977—78. Luennoinut liike- ja talouselämän kielestä Ekonomisäätiön koulutuskeskuksen järjestämässä englannin kielen sihteeriseminaareissa 1977.

Opintomatka Englantiin kesällä 1977.

Helsingin kauppakorkeakoulun hallituksen ja kielten laitoksen laitosneuvoston jäsen vuoden 1977 alusta. Helsingin kauppakorkeakoulun lehtorit r.y.:n hallituksen jäsen, varapuheenjohtaja lokakuuhun 1977.

SALO, SEPPO:

Helsingin teknillisen korkeakoulun ja Turun yliopiston operaatioanalyysin dosentti.

Osallistunut NOAK-77 konferenssiin Turussa lokakuussa 1977 ja suomalais-venäläisen operaatioanalyysialan työryhmän kokoukseen Moskovassa ja Alma-Atassa huhtikuussa 1978.

Julkaissut:

On Optimal Control in Restricted State Space I, 50s., HKKK:n julkaisuja D-24, 1977.

SÄÄKSJÄRVI, MARKKU:

Helsingin Teknillisen Korkeakoulun tietojenkäsittelyopin dosentti, Lappeenrannan Teknillisen Korkeakoulun tuotantotalouden laitoksen dosentti (aihealueena liikkeenjohton atk-systeemit ja operaatiotutkimus).

Suomen Operaatiotutkimusseura ry:n johtokunnan puheenjohtaja 1975—1977, Suomen Operaatiotutkimusseuran Säätiön hallituksen jäsen, Suomen Teknillisen Seuran jäsen, Tietojenkäsittelyliitto ry:n jäsen. The Association of European Operational Research Societies within IFORS (EURO) -järjestön virallinen Suomen edustaja.

Erikoisasiantuntijatehtäviä Tietotehdas Oy:ssä ja Finnsystems Oy:ssä.

Kuudennen yhteispohjoismaisen Operaatiotutkimuskonferenssin NOAK-77:n konferenssi-toimikunnan puheenjohtaja, esitelmöinyt ko. konferenssissa 25.10.1977 aiheesta "The Strength of Coalition and the O-Core in Cooperative Games with Coalition Structures". Esitelmöinyt Liiketaloustieteilijöiden konferenssissa Helsingissä 23.8.1977 aiheesta "Sisäinen siirtohinnoittelu peliteoreettisena ongelmana". Osallistunut kansainväliseen sovelletun peliteorian konferenssiin Wienissä 13.—16.6.1978.

Esitelmöinyt ja luennoinut atk:n kannattavuudesta, tehokkuudesta, liikkeenjohton tietosysteemeistä ja tietojenkäsittelyn kehittämisen metodologiasta mm. Tietojenkäsittelyliiton menetelmäkehityspäivillä, Rationalisointi ja atk-päivillä, Tietojenkäsittelyneuvonta Oy:n Systemiseminaareissa, Systemisuunnittelun jatkokursseilla, JOKO:ssa, Posti- ja lennätinhallituksen johdon seminaarissa, Oy Teboil Ab:n johdon atk-seminaarissa, Valtion Koulutuskeskuksen OR-seminaarissa, Johdon OR-seminaarissa ja systeemisuunnittelukurssilla.

Julkaissut:

Kokemuksen vaikutus systeemityön työmääräarvioihin. Lappeenrannan TKK, 1977. 50 s. Sisäinen siirtohinnoittelu peliteoreettisena ongelmana, Lappeenrannan TKK, 1977. 21 s. (& Kari Kallio) Matemaattisten suunnittelumallien hyväksikäyttö helpottuu, OtaDATA 2/1977, s. 18—19.

Valmishjelmistojen vaikutukset systeemityön tehokkuuteen. Tietojenkäsittelyliitto ry, Atk-suunnittelun menetelmäkehitys, Helsinki 1977, 10 s.

TAINIO, RISTO:

Toiminut asiantuntijana Vaasan kauppakorkeakoulun liiketaloustieteen (hallinto ja organisaatio) lehtorin virkaa täytettäessä. Osallistunut pohjoismaista työelämän tutkimusta käsitteleviin seminaareihin Oslossa 28.—29.1.78 ja Tukholmassa 7.4.78 ja esittänyt niissä yhdessä Kari Liljan kanssa työpäpaperit "Research in the Area of Working Life in Finland" (47 s.) ja "Sociological Research in the Area of Working Life in Finland" (52 s.).

Julkaissut:

Työvoiman vaihtuvuudesta ja sen tutkimisesta, Kansantaloudellinen aikakauskirja 4/1977. Hki 1977.

Henkilöstöhallinnon tutkimusstrategiat vaihtuvuustutkimusten valossa, Liiketaloudellinen Aikakauskirja 1/1978. Hki 1978.

TELARANTA, K. A.:

Siviilioikeuden dosentti Helsingin yliopistossa. Valantehneistä kielenkääntäjistä annetussa asetuksessa tarkoitetun ranskan kielen tutkintolautakunnan jäsen.

Suomen vakuutusyhtiöiden keskusliiton ja Elinkeinohallituksen yhteisesti asettaman vakuutuslautakunnan puheenjohtaja. Teknokemian liiketapavaltokunnan puheenjohtaja. Vakuutusalan liiketapaneuvoston varapuheenjohtaja. KOP:n Erottajan konttorin valvoja. Eräiden yhtiöiden hallituksen jäsen.

Suomen vakuutuslakimiesten yhdistyksen hallituksen jäsen. Pelastakaa Lapset r.y.:n hallintoneuvoston puheenjohtaja. Mannerheimin lastensuojeluliiton liittoneuvoston jäsen. Lasten Päivän säätiön valtuuskunnan jäsen.

TÖRNUDD-JALOVAARA, ELISABET:

Ylioppilastutkintolautakunnan ruotsin kielen sensori ja tehtävänlaatija.

Pitänyt Suomen ruotsinopettajat ry:n kevätluentopäivillä 04.02.1978 kaksoisluennon aiheesta "Kirjoitelman harjoittamisesta".

Julkaissut:

Verbivirheistä ja vähän muustakin viime kevään ruotsin kirjoitelmissa. Tempus 8/1977. 4 s. (& Rauni Paakkunainen) Korjausohjeita ruotsin opettajille. Kokoelma aineita kommentein ja korjauksin. Moniste 15 s.

UUSITALO, LIISA:

Valtion yhteiskuntatieteellisen toimikunnan nuorempi tutkija.

Esitelmät seuraavissa tilaisuuksissa: Suomalaisten liiketaloustieteilijöiden konferenssi, Helsinki 22.—23.8.1977, Kuluttajapoliittinen tutkimusseminaari, Helsinki 10.—11.11.1977, Workshop Marketing Consumer Behavior, Bryssel 24.—25.2.1978, Sosiologipäivät, Helsinki 25.—26.2.1978.

Julkaissut:

Kulutus elämäntavan osana — kuluttajatutkimuksen näkökulmia ja sovellutusmahdollisuuksia. Elinkeinohallitus, kuluttaja-asiajn osaston julkaisu B:1/1977, ss. 33—40.

Kulutuksen eriytyemisestä eri sosio-ekonomisissa ryhmissä. Tutkimusraportti, Helsingin kauppakorkeakoulu 1977, 56 s.

Konsumentinformation som förutsättning för och formare av behovstillfredsställelsen. Teoksessa Konsumenten i samhället. Raben & Sjögren. Stockholm 1978, ss. 90—97 ja 330—331.

A new approach to the qualitative differences in consumption — a study on consumption styles. Proceedings of Workshop Marketing Consumer Behavior, EIASM 1978.

Kulutuksen laadullisten piirteiden tutkimisesta. Sosiologia no 2/1978, ss. 93—102.

VAISTO, ERKKI:

Luotsikirjaston kirjastonhoitaja, Suomen kirjastoseuran ja Suomen kirjastovirkailijat ry:n tilintarkastaja.

Osallistunut IFLA:n (International Federation of Library Associations) kokoukseen Brysselissä 2.—11.9.1977 sekä kirjastonhoitajapäiville Helsingissä 23.—24.9.1977.

Esitelmöinyt bibliografioista Suomen kirjallisuuspalvelun seuran X informaatiopalvelun kurssilla 20.10.1977 sekä Helsingin yliopiston maataloustieteen opiskelijoille 16.11.1977.

VAIVIO, FEDI:

Svenska handelshögskolanin dosentti.

Pohjoismaiden Ministerineuvoston työvoiman ja resurssien liikkuvuutta tutkivan projektin (Nordarb-projekti) johtaja.

Useita matkoja mm. Pohjoismaiden kauppakorkeakouluihin.

WASILJEFF, YRJÖ GEORGIJ:

Ay Agentuuri Wasiljeff & Co., toim.joht.

Julkaissut:

Kokonaislukuoptimointi — harjoitustehtäviä ratkaisuneen. 70 s. HKKK 1978.

VIERIKKO ERKKI:

Toiminut edelleen valantehneistä kielenkääntäjistä annetun lain edellyttämän espanjankielen tutkintolautakunnan varapuheenjohtajana sekä Keskuskauppakamarin kielenkääntäjälautakunnan jäsenenä.

Toiminut edelleen Euroopan Espanjankielen Opettajien Liiton varapuheenjohtajana. Järjestänyt liiton kansainvälisen kollokvion Espoon Otaniemessä elok. 1977 sekä pitänyt sen yhteydessä esitelmän aiheesta "Angel Ganivet y García suomalaisen näkemänä".

Antanut espanjankielen opetusta Vientikoulutussäätiön järjestämällä vientimarkkinöijakursseilla.

v. WILLEBRAND, CARL-AUGUST:

Valtakunnallisen kielikeskuksen johtokunnan varajäsen 1.9.1976—. Suomalais-saksalaisten yhdistysten katto-organisaation pj. 1.5.1973—. Helsingin Suomalais-Saksalaisen Yhdistyksen toiminnanjohtaja 1.3.1975—.

Antanut Vientikoulutussäätiön vientimarkkinöijakoulutuksessa saksan kielen opetusta 5 vt. syys- ja 9 vt. kevätlukukaudella. Toiminut opettajana Suomen Ekonomiliiton järjestämässä saksan kielen seminaarissa 7.—10.12.1977.

Järjestänyt Erlangen-Nürnbergin yliopiston taloustieteellisessä tiedekunnassa seminaarin "Finnen-seminar zur deutschen Sprache und Wirtschaft" 3.6.—12.6.1978 sekä toiminut sen opettajana. Tutustunut Didacta-näyttelyyn Brysselissä 10.—14.4.1978.

Saksan Liittotasavallan ansioristi I lk.

Julkaissut:

Joukko taloudellisia ja muita käännöksiä.

v. VOLBORTH, DOROTHEA:

Keskuskauppakamarin kielenkääntäjälautakunnan jäsen. Esitelmöinyt aiheesta "Kauppakorkeakoulujen venäjän opetuksessa esiintyviä ongelmia" Neuvostoliittoinstituutin järjestämässä venäjän kielen opetuksen ajankohtaisia kysymyksiä koskeneessa seminaarissa.

VOUTILAINEN, EERO:

Luennoinut henkilöstöhallintoon ja organisaation kehittämiseen liittyvistä asioista Ekonomisäätiön Koulutuskeskuksen, Valtion koulutuskeskuksen, Kaupunkiliiton ym. yhteisöjen järjestämissä koulutustilaisuuksissa.

Aineen "Henkilöstövoimavarojen johtaminen" pääopettaja HKKK:n Johtamiskoulutusohjelmassa. Toiminut Liikkeenjohdon konsulttina.

VUORINIEMI, JORMA:

Korkeakoulujen kielikeskuksen johtokunnan jäsen 1.9.1976—. XXI varsinaisen kirkolliskokouksen kutsusta raamatunkäännöskomitean palauteryhmän jäsen, erikoisalana äidinkielen ja tyyliopin tuntemus 5.5.1977—. Svenska handelshögskolanin suomen kielen lehtorin viran asiantuntija huhtikuussa 1978. Rastor-instituutin Kielitieteen päivillä 8.12.1978 luento aiheesta "Liikekirjeen ilmaisun taloudellisuudesta" (yhdessä Riitta Hautakorven kanssa). Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen opintopäivillä 16.3.1978 luento aiheesta "Koheesiokeinojen valinta kahdessa raamatunsuomenmoksessa". Osallistunut 6.—11.6.1977 Jyväskylän yliopistossa järjestettyyn lingvistiikan kesäseminaariin.

Julkaisut:

Lausunto raamatunkäännöskomitean suorittamasta Aamoksen kirjan suomennoksesta (33 s.) ja 1 Samuelin kirjan suomennoksesta (10 s.) v. 1977—78.

"Onko Haavikon kieli vaikeaa?" (25 s.) teoksessa "Haavikkosymposiumi 21.—22.6.1976 Joensuun korkeakoulussa" (toim. Harri Huhtamäki). Joensuu 1977.

VUORISTO, KAI-VEIKKO:

Helsingin yliopiston kulttuurimaantieteen dosentti. International Geographical Unionin (IGU) Suomen kansalliskomitean jäsen. Aikakauskirjan "Terra" toimitusneuvoston jäsen. Teossarjan "Suomenmaa" (WSOY) neuvottelukunnan jäsen. Suomen Matkailuliiton Tietopankin johtoryhmän jäsen. Suomen Kartaston liikenne- ja matkailutyöryhmän jäsen. Toiminut FL Jorma Hemmin väitöskirjan esitarkastajana. Esitelmöinyt Matkailun edistämiskeskuksesta 23.8.1977 ja 8.5.1978 Suomen matkailukeskusten järjestelmässä sekä Suomen Matkailuliiton järjestämässä seminaarissa Helsingin messukeskuksessa 8.3.1978 matkailuelinkeinon kehitysnäkymistä.

Julkaisut:

Maantieteen dia-sarjoja teksteineen (WSOY).

(& H. Artman & R. Helle) Suomen matkailun aluerakenne. Matkailun edistämiskeskusten sarja A:12. Helsinki 1978. 75 s.

Artikkeleita Encyclopedia Fenniassa (Otava), 1978.

Kirja-arvostelu Terrassa 4/1977.

ÅBERG, LEIF:

Helsingin Yliopiston maatalous-metsätieteellisen tiedekunnan liiketaloustieteen opettaja. Tiedotusmiehet ry:n toiminnanjohtaja (virkavapaa 1978). International Communication Association'in, Kauppätieteellinen Yhdistys ry:n, Tiedotusmiehet ry:n ja Tiedotusopillinen Yhdistys ry:n jäsen.

Alustanut noin kahdessakymmenessä koulutusorganisaatioiden ja yritysten järjestämässä koulutustilaisuudessa, pääasiassa organisaatio- ja joukkoviestinnästä.

Osallistunut Liiketaloustieteilijöiden seminaariin 22.—23.8.1977 sekä Tiedotusmiehet ry:n Informationsforskning och informatör-tutkimusseminaariin 9.—10.11.1977.

Julkaisut:

Yritys toimivana kokonaisuutena. 118 s. Helsingin Yliopisto 1977.

OCD-tutkimus. 32 s. Viestintäinstituutti Oy, Helsinki 1977.

Kevään 1977 teknisten lakot sanomalehdissä. 42 s. Taloudellinen Tiedotustoimisto, Helsinki 1977.

Reini days. 1 s. Talouselämä 5/1978.

Organisaatioviestintä. 13 s. Turun Yliopistojen Yhteiskunnallistaloudellinen Tutkimusyhdystys ry, Turku 1978.

Viestinnän virtauksia (Erja Erholm ja Leif Åberg). 368 s. Otava Oy, Keuruu 1978.

Organisaatioviestintä (toim.) 27 s. Helsingin Kauppakorkeakoulu, Lt: hallinto (moniste), 1978.

Kirja-arvostelu Suomen Lehdistö-lehdessä.

ÄIJÖ, TOIVO:

Vientikillan johtokunnan puheenjohtaja. Tutkimusmatkat Yhdysvaltoihin touko—kesäkuussa 1977 ja tammikuussa 1978. Toiminut luennoitsijana mm. LIFIMissä, PRODECin kursseilla, svenska handelshögskolanissa, Vaasan kauppakorkeakoulussa, Vientikoulutussäätiössä sekä suomalaisissa vientiyrityksissä.

Julkaisut:

The Internationalization Process of Business Enterprise, artikkeli, Liiketaloudellinen Aikakauskirja n:o 4, 1977.

Uusi teoria laman syistä, artikkeli, Helsingin Sanomat, 24.1.1978.

Feonova-Postolenko-Nikitin: Neuvostoliiton ulkomaankaupan organisaatio ja tekniikka (käännös), Vientikoulutussäätiön julkaisuja No. 15, Helsinki 1977.

V Tilastollisia tietoja

Korkeakoulun varsinaisia oppilaita ovat:

1. ne, jotka ovat korkeakoulun oppilaita kirjoitettuina opiskellakseen uusimuotoista ekonomin tutkintoa, vanhamuotoista ekonomin tutkintoa tai akateemista sihteerin tutkintoa varten;

2. ne, jotka ovat korkeakoulussa opiskeleviksi kirjoitettuina harjoittaakseen opintoja kauppatieteiden kandidaatin, lisensiaatin tai tohtorin tutkinnon suorittamista varten.

Ylimääräinen oppilas saa seurata luentoja ja harjoituksia sekä suorittaa arvosanoja, joista hän voi myös saada todistuksen.

Kertomusvuonna on korkeakoulussa syyslukukauden alussa ollut yhteensä 4 658 opiskelijaa, joista

	V. 1977 al.	V. 1976 al.	V. 1975 al.	Aikaisemmin aloittaneita	Kaikkiaan
Uusimuot. ekon. tutk. suor.	404	—	—	—	404
Vanhamuot. ekon. tutk. suor.	—	556	525	1 042	2 123
Akat. siht. tutk. suor.	—	—	9	52	61
Yhteensä	404	556	534	1 094	2 588
Kand. tutk. suor.					1 861
Lis. tutk. suor.					200
Toht. tutk. suor.					9
Kaikkiaan					4 658

Uusimuotoista ekonomin tutkintoa, vanhamuotoista ekonomin tutkintoa ja akateemista sihteerin tutkintoa suorittavien opiskelijoiden lukumäärä

	V. 1977 al.	V. 1976 al.	V. 1975 al.		Aikaisemmin aloittaneet		Yhteensä			Kaikkiaan
	uud.m. ek	ek	ek	as	ek	as	uud.m. ek	ek	as	
Syyslukuk. 1977 alussa	404	556	525	9	1 042	52	404	2 123	61	2 588
Uudelleen kirj. hyväksytyt	—	+1	+2	—	+28	+3	—	+31	+3	+34
*	—	—	—	—	+3	-3	—	+3	-3	—
**	—	—	—	—	-1	+1	—	-1	+1	—
***	+12	-10	-1	—	-1	—	+12	-12	—	—
****	—	—	—	—	+1	—	—	+1	—	+1
*****	—	—	—	—	+2	—	—	+2	—	+2
*****	—	—	—	—	—	+1	—	—	+1	+1
Valmistuneet ./.	—	-4	-99	-3	-310	-24	—	-413	-27	-440
Keskeyttäneet ./.	—	-9	-14	—	-83	-6	—	-106	-6	-112
Lukuvuoden lopussa	416	534	413	6	681	24	416	1 628	30	2 074

* akat. siht. tutkintoa suorittavat siirtyneet suorittamaan ekonomin tutkintoa

** ekonomin tutkintoa suorittava siirtynyt suorittamaan akat. sihteerin tutkintoa

*** ekonomin tutkintoa suorittavat siirtyneet suorittamaan uusimuotoista ekonomin tutkintoa

**** KTK-tutkintoa suorittava siirtynyt suorittamaan ekonomin tutkintoa

***** valmis akat. siht. alkanut suorittaa ekonomin tutkintoa

***** valmis ekonomi, alkanut suorittaa akat. sihteerin tutkintoa

Uusimuotoista ekonomin tutkintoa suorittavat

V. 1977 al.	Miehiä	%	Naisia	%	Yht.
Syyslukuk. 1977 alussa	242	59.9	162	40.1	404
Kevätlukuk. 1978 lopussa	248	59.6	168	40.4	416

Vanhamuotoista ekonomin tutkintoa suorittavat

	V. 1976 al.					V. 1975 al.					Aikaisemmin aloittaneet					Kaikkiaan				
	M	%	N	%	Yht.	M	%	N	%	Yht.	M	%	N	%	Yht.	M	%	N	%	Yht.
Syyslukuk. 1977 alussa	325	58.5	231	41.5	556	291	55.4	234	44.6	525	633	60.7	409	39.3	1 042	1 249	58.8	874	41.2	2 123
Kevätlukuk. 1978 lopussa	310	58.1	224	41.9	534	225	54.5	188	45.5	413	458	67.3	223	32.7	681	993	61.0	635	39.0	1 628

Akateemista sihteerin tutkintoa suorittavat

	V. 1975 al.					Aikaisemmin aloittaneet					Kaikkiaan				
	M	%	N	%	Yht.	M	%	N	%	Yht.	M	%	N	%	Yht.
Syyslukuk. 1977 alussa	—	—	9	100	9	1	1.9	51	98.1	52	1	1.6	60	98.4	61
Kevätlukuk. 1978 lopussa	—	—	6	100	6	1	4.2	23	95.8	24	1	3.5	29	96.7	30

Kauppatieteiden kandidaatin tutkintoa suorittavat

	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Kirjoissa syyslukukauden 1977 alussa	926	935	1 861
Uusia hyväksytyt	188	226	414
Uudelleen kirjoihin hyväksytyt	58	35	93
Uudelleen KTK-tutkintoon hyväksytyt	—	1	1
	1 172	1 197	2 369
Valmistunut ./.	76	49	125
Keskeyttänyt ./.	190	175	365
Siirtynyt KTK-tutkinnosta ekon.tutkintoon ./.	—	1	1
Kirjoissa kevätlukukauden 1978 lopussa	906	972	1 878

Syksyllä -69 tai sen jälkeen aloittaneiden
ekonomin ja akat. sihteerin tutkintoa suorittavien opiskelijoiden kotipaikka

	I vsk 1977		II vsk 1976		III vsk 1975		Yhteensä	
	Lukum.	Pros.	Lukum.	Pros.	Lukum.	Pros.	Lukum.	Pros.
Ulkomaat	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0
Helsinki	175	43.3	236	43.2	217	41.6	628	42.7
Muu Uudenmaan lääni	109	27.0	156	28.5	144	27.6	409	27.8
Turun ja Porin lääni	6	1.5	11	2.0	23	4.4	40	2.7
Ahvenanmaan lääni	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0
Hämeen lääni	32	7.9	38	6.9	41	7.9	111	7.5
Kymen lääni	27	6.7	33	6.0	23	4.4	83	5.6
Mikkelin lääni	12	3.0	20	3.7	14	2.7	46	3.1
Pohjois-Karjalan lääni	8	2.0	6	1.1	7	1.3	21	1.4
Kuopion lääni	12	2.9	10	1.8	10	1.9	32	2.2
Keski-Suomen lääni	9	2.2	7	1.3	8	1.5	24	1.6
Vaasan lääni	2	0.5	9	1.6	7	1.3	18	1.2
Oulun lääni	6	1.5	19	3.5	16	3.1	41	2.8
Lapin lääni	6	1.5	2	0.4	12	2.3	20	1.4
Yhteensä	404	100.0	547	100.0	522	100.0	1 473	100.0

Opiskelijoiden lukumäärä

Kesäkuun 10. päivänä 1977 päättyneen hakujan kuluessa korkeakoulun varsinaisiksi oppilaisiksi uusimuotoista ekonomin tutkintoa varten pyrki 3 974 henkilöä, joista ylioppilastutkinnon suorittaneiden ryhmässä 3 263, ylioppilastutkintoa suorittamattomien ryhmässä 375 ja korkeakoulututkinnon suorittaneiden tai muussa korkeakoulussa opiskelevien ryhmässä 334 henkilöä sekä 1 ulkomailla ylioppilastutkinnon suorittanut ja 1 ulkomaalainen henkilö.

Pääsykokeeseen osallistui ensimmäisessä ryhmässä 2 598 hakijaa, toisessa ryhmässä 282 hakijaa, kolmannessa ryhmässä 224 hakijaa sekä lisäksi 1 ulkomailla ylioppilastutkinnon suorittanut hakija.

Hyväksytyistä aloitti opinnot 404 opiskelijaa. Kertomusvuoden päättyessä oli korkeakoulussa ensimmäistä loppututkintoa varten opintoja harjoittavia oppilaita yhteensä 2 074 edellisen vuoden vastaavan luvun oltua 2 184.

Kauppatieteiden kandidaatin tutkinnon suorittajiksi on kertomusvuoden aikana hyväksytty 508 henkilöä, joista ekonomeja 385, akateemisen sihteerin tutkinnon suorittaneita 26 ja kirjeenvaihtajan tutkinnon suorittaneita 2 sekä ulkomailla perustutkinnon suorittaneita 1. Lukuun sisältyy lisäksi 93 opiskelijaa, jotka keskeytyksen jälkeen ovat ilmoittautuneet uudelleen korkeakoulun kirjoihin sekä 1 opiskelija, joka suoritettuaan välillä toisen perustutkinnon on ilmoittautunut uudelleen kauppatieteiden kandidaatin tutkintoa suorittamaan. Uusimuotoista ekonomin, vanhamuotoista ekonomin, akateemista sihteerin ja kauppatieteiden kandidaatin tutkintoa varten opiskelevia oli lukuvuoden lopussa yhteensä 4 449. Lukuvuoden päättyessä kauppatieteiden kandidaatin tutkintoa varten opiskelevia oli 1 878. Edellisen lukuvuoden päättyessä vastaava luku oli 1 861.

Ylimääräiseksi oppilaisiksi on hyväksytty 58 henkilöä.

Kertomusvuoden aikana on ekonomin tutkinnon suorittanut 413 ja akateemisen sihteerin tutkinnon 27 opiskelijaa. Heistä yhdelle on myöhemmin anomuksesta myönnetty ekonomin todistus akateemisen sihteerin todistuksen sijaan. Kauppatieteiden kandidaatin tutkinnon on suorittanut 125 opiskelijaa.

Opetushenkilökunta, viran- ja toimenhaltijat 31.5.1978

Professorit	18		
Ylim. professori	1		
Apulaisprofessorit	13		
Yliassistentit	8		
Yp. lehtorit	23		
Ap. lehtorit	18	Keskushallinto	29
Tp. lehtorit	5	Kirjasto	31
Assistentit	36	Laitokset	20
Tutkijat	9	Johtamiskoulutus	3
Dosentit ja tuntiopettajat	73	Huolto- ja käyttöhenkilökunta	17
(kokopäiväisiksi muutettuna		Siivoojat	24
19)	—		—
Opetushenkilökunta yht.	204	Viran- ja toimenhaltijat yht.	124

VI Oppiarvot ja tutkinnot**Kauppätieteiden tohtorin opinnäytteet**

KTM *Antti Korhosen* väitöskirja "Stock Prices, Information and the Efficiency of the Finnish Stock Market: Empirical Tests" tarkastettiin julkisesti joulukuun 13. päivänä 1977. Opetus- ja tutkimusneuvoston määräämänä vastaväittäjänä toimi professori *Pål E. Korsvold*, Bedrifts-økonomisk institutt, Oslo, ja kustoksena professori *Jouko Lehtovuori*. KTM Korhonen on saanut todistuksen tohtorin arvoon oikeuttavien opinnäytteiden suorittamisesta huhtikuun 7. päivänä 1978.

KTL *Veijo Riistaman* väitöskirja "Inflaatiovaraus — tutkimus inflaation vaikutuksesta ansaintataloudellisen yrityksen jakokelpoiseen voittoon" tarkastettiin julkisesti toukokuun 23. päivänä 1978. Opetus- ja tutkimusneuvoston määräämänä vastaväittäjänä toimi professori *Jouko Lehtovuori* ja kustoksena rehtori, professori *Jaakko Honko*.

Kauppätieteiden lisensiaatin tutkinto

Kauppätieteiden lisensiaatin tutkinnon ovat suorittaneet:

Anttila, Mai, s. 29.01.46, KTL 27.06.78, liiketaloustiede: markkinointi: "Consumer Price Perception"; KTK 1970, lt:markkinointi; ekonomi 1967.

Leppiniemi, Jarmo Tapani Albert, s. 16.02.48, KTL 16.09.77, liiketaloustiede: laskentatoimi: "Pankin taloudelliset toimintaedellytykset ja sidosryhmäjoustavuus"; KTK 1972, oikeustiede; ekonomi 1971.

Lilja, Kari Tapio, s. 31.08.45, KTL 16.09.77, liiketaloustiede:hallinto: "Työntekijöiden osallistuminen hallintoon teollisuusyrityksissä"; KTK 1971, lt:hallinto; ekonomi 1968.

Möller, Karl Edvard Kristian, s. 03.06.48, KTL 26.10.77, liiketaloustiede:markkinointi: "Brand Choice under Perceived Uncertainty:Development and Testing of a Multiattribute Choice Model"; KTK 1971, lt:markkinointi; ekonomi 1970.

Nissilä, Juha Eero, s. 06.06.49, KTL 11.05.78, liiketaloustiede:laskentatoimi: "Diversifioitumisen vaikutus yrityksen kannattavuuden ja tulorahoituksen vaihteluun"; KTK 1972, lt:laskentatoimi; ekonomi 1970.

Kauppätieteiden kandidaatin tutkinto

Kauppätieteiden kandidaatin tutkinnon ovat kuluneen lukuvuoden aikana suorittaneet:

Ahonen Esa Matti Tapio, *12.11.52, KTK 30.03.78, lt laskentatoimi; ekonomi 1974

Ahonen Kari Kaarlo Olavi, *20.09.46, KTK 11.05.78, lt laskentatoimi; valt.kand. 1970

Aittomäki Risto Olavi, *04.09.47, KTK 03.05.78, ltt laskentatoimi; ekonomi 1970
 Antikainen Ritva Sinikka, *14.09.33, KTK 21.06.77, ltt hallinto; kirjeenvaihtaja 1956
 Borisoff Ritva-Leena, *18.09.50, KTK 28.11.77, talousmaantiede; ekonomi 1974
 Ekman Riitta Liisa, *07.12.51, KTK 10.11.77, ltt markkinointi; akat.siht. 1973
 Ekroos Vesa Juhani, *03.09.50, KTK 01.02.78, oikeustiede; ekonomi 1975
 Elfvig Pirjosisko Kyllikki, *11.12.42, KTK 01.09.77, oikeustiede; ekonomi 1972
 Grönberg Eija Annikki, *12.08.51, KTK 13.01.78, tilastotiede; ekonomi 1974
 Haakana Tuula Helena, *09.12.53, KTK 06.07.77, ltt hallinto; ekonomi 1975
 Haavisto Lauri Tapani, *17.08.52, KTK 19.09.77, ltt markkinointi; ekonomi 1976
 Hakala Kirsti Anneli, *25.08.52, KTK 09.05.78, ltt markkinointi; kirjeenv. VKKK 1974
 Halinen Juho Eerik, *28.03.49, KTK 08.03.78, tavarateknologia; ekonomi 1976
 Hallipelto Aatos Ensio, *27.09.49, KTK 06.02.78, ltt laskentatoimi; ekonomi 1976
 Harjunkoski Heikki Harri Juhani, *25.09.45, KTK 07.12.77, kansantaloustiede; ekonomi 1968
 Harmiala Leila Maarit, *20.11.50, KTK 20.06.77, ltt hallinto; ekonomi 1973
 Hatsala Väinö Tapio, *16.04.48, KTK 31.05.77, ltt hallinto; ekonomi 1972
 Hiltunen Väinö Juhani, *01.08.44, KTK 11.05.78, ltt laskentatoimi; ekonomi 1973
 Hironkangas Arja Outi Tellervo, *30.03.54, KTK 18.01.78, ltt systeemit; ekonomi 1976
 Holopainen Kaisu Marjatta, *27.12.49, KTK 10.11.77, ltt markkinointi; akat.siht. 1972
 Holopainen Liisa Tuulikki, *17.09.44, KTK 15.03.78, englantia; kirjeenvaihtaja 1966
 Honkala Marjo Hellevi, *21.02.53, KTK 23.05.78, ltt markkinointi; ekonomi 1975
 Honkapohja Sirkku Anna-Maija, *21.06.51, KTK 06.03.78, kansantaloustiede; ekonomi 1974
 Hoyer Tarja Tellervo, *18.02.45, KTK 08.05.78, englantia; akat.siht. 1969
 Huhtala Ari Juhani, *28.11.54, KTK 16.04.78, talousmaantiede; ekonomi 1976
 Hutri-Oksanen Tuula Annikki, *21.03.50, KTK 20.02.78, ltt markkinointi; ekonomi 1972
 Huuhka Heimo Heikki Juhani, *19.07.43, KTK 20.10.77, ltt laskentatoimi; ekonomi 1968
 Hyppönen Keritu Kaija, *17.03.32, KTK 05.01.78, taloushistoria; fil.kand. 1958
 Hänninen Esa Ensio, *07.10.39, KTK 15.03.77, ltt markkinointi; ekonomi 1976
 Hänninen Pekka Ilari, *04.07.47, KTK 02.05.77, oikeustiede; fil.kand. 1969
 Jarma Jukka Jaakko, *17.08.43, KTK 23.05.78, ltt markkinointi; ekonomi 1972
 Junka Teuvo Esko Aaprami, *27.05.46, KTK 04.05.78, ltt laskentatoimi; ekonomi 1971
 Jäppinen Tuula Sanelma, *26.03.50, KTK 13.04.78, ltt laskentatoimi; ekonomi 1973
 Jääskeläinen Pirjo Raili Anneli, *20.06.51, KTK 20.06.77, ltt hallinto; ekonomi Tampereen yliop. 1973
 Kaario Hilka Irmeli Kristina, *11.02.34, KTK 15.02.78, englantia; kirjeenvaihtaja 1956
 Kannio Erkki Antero, *10.01.42, KTK 29.11.77, ltt systeemit; ekonomi 1973
 Kansikas Laura Mirjam, *27.01.54, KTK 11.05.78, talousmaantiede; ekonomi 1976
 Kantele Kimmo Lauri, *18.03.55, KTK 11.05.78, ltt laskentatoimi; ekonomi 1977
 Karhu Pentti Pellervo, *28.08.41, KTK 24.11.77, oikeustiede; ekonomi 1977
 Karkiainen Linnea Sisko, *08.09.50, KTK 11.05.78, englantia; akat.siht. 1974
 Karppanen Matti Tapio, *09.01.48, KTK 20.10.77, ltt laskentatoimi; ekonomi 1970
 Katko Ilkka Armas, *05.09.51, KTK 12.05.77, ltt laskentatoimi; ekonomi 1974
 Keistinen Erkki Juhani, *30.07.51, KTK 06.03.78, ltt markkinointi; ekonomi 1976
 Ketola Heikki Antero, *08.04.48, KTK 11.05.78, ltt systeemit; ekonomi 1976
 Kiiskinen Arto Auvo, *26.01.53, KTK 27.01.78, ltt laskentatoimi; ekonomi 1975
 Kippilä Ritva Tuulikki, *25.02.54, KTK 15.05.78, ltt laskentatoimi; ekonomi 1976
 Koivisto Risto Armas Artturi, *01.11.43, KTK 13.04.78, ltt laskentatoimi; ekonomi Tampereen yliop. 1968
 Koivistoinen Terho Kalervo, *20.04.51, KTK 11.10.77, ltt markkinointi; ekonomi 1976
 Koivukoski Juha Heikki, *27.01.52, KTK 23.02.77, ltt laskentatoimi; ekonomi 1974
 Kolehmainen Aarno Olavi, *10.11.46, KTK 23.05.78, ltt markkinointi; ekonomi 1975

Koski Kai Veikko, *05.06.50, KTK 16.09.77, ltt markkinointi; ekonomi 1972
 Kotiranta Keijo Juhani, *30.05.41, KTK 08.12.77, ltt laskentatoimi; ekonomi 1966
 Kotonen Anneli Marketta, *25.10.47, KTK 15.03.78, englantia; akat.siht. 1970
 Kyytsönen Matti Joel, *28.12.49, KTK 20.10.77, ltt laskentatoimi; ekonomi 1973
 Kähkönen Juha Sakari, *09.06.55, KTK 23.09.77, kansantaloustiede; ekonomi 1976
 Laakso Risto Sakari, *16.09.52, KTK 19.06.78, ltt laskentatoimi; ekonomi 1975
 Lahti Arto Henrikki, *03.05.49, KTK 07.05.77, ltt systeemit; ekonomi 1976
 Laiho Liisa Marketta, *20.12.52, KTK 20.02.78, ltt markkinointi; ekonomi 1975
 Lehtinen Risto Juhani, *08.06.44, KTK 26.01.78, kansantaloustiede; ekonomi 1973
 Lehtivuori Irja-Riitta Ursula, *21.03.49, KTK 10.05.78, englantia; akat.siht. 1974
 Lempinen Urho Veijo Kullervo, *02.07.51, KTK 31.05.77, ltt laskentatoimi; ekonomi 1976
 Lilja Reija Hannele, *20.10.54, KTK 27.04.78, kansantaloustiede; ekonomi 1976
 Luoma Pekka Juhani, *07.12.56, KTK 05.04.78, kansantaloustiede; ekonomi 1977
 Luukkainen Arno Jukka, *01.04.53, KTK 13.01.78, tavarateknologia; ekonomi 1977
 Lyly Kaj Johan, *12.09.48, KTK 23.02.78, ltt markkinointi; ekonomi 1973
 Lähteenkorva Heikki Untero, *28.06.50, KTK 15.12.77, oikeustiede; ekonomi 1976
 Mankki Säde Marjaana, *14.04.49, KTK 09.12.77, ltt laskentatoimi; ekonomi 1973
 Mannisenmäki Esa Eero, *19.09.50, KTK 05.10.77, ltt hallinto; ekonomi 1974
 Marttila Hannu Kalle Antero, *11.11.52, KTK 18.10.77, oikeustiede; ekonomi 1975
 Melamies Jaana Kaarina, *16.12.52, KTK 11.05.78, ltt laskentatoimi; ekonomi 1976
 Mikola-Lahnalampi Tuula Helinä, *06.12.49, KTK 29.05.78, sosiologia; akat.siht. 1971
 Mild Pirkko-Liisa, *28.03.51, KTK 08.02.78, ltt systeemit; ekonomi 1974
 Mynntinen Jukka Olavi, *28.09.53, KTK 20.03.78, ltt laskentatoimi; ekonomi 1975
 Mäkilä Kari Konrad, *01.05.48, KTK 10.05.78, oikeustiede; ekonomi VKKK 1973
 Näilekselä Anssi Hannu Kalevi, *31.01.52, KTK 12.05.78, ltt systeemit; ekonomi 1976
 Niskahangas Heikki Matti, *19.02.48, KTK 11.05.78, kansantaloustiede; ekonomi 1976
 Noro Heikki Leo Aukusti, *18.02.52, KTK 31.01.78, kansantaloustiede; ekonomi 1974
 Nuortila Raili Kaarina, *12.04.29, KTK 27.05.77, kansantaloustiede; dipl.ins. 1953
 Nurmimäki Kari Valtter, *09.07.47, KTK 05.04.78, kansantaloustiede; ekonomi 1973
 Näätänen Terttu Hannele, *09.03.50, KTK 16.09.77, kansantaloustiede; ekonomi 1972
 Odelma Eero Juhani, *22.09.51, KTK 26.09.77, ltt laskentatoimi; ekonomi 1973
 Ojala Marja-Liisa Kaarina, *08.08.49, KTK 25.05.77, saksa; akat.siht. 1973
 Oksman Ulla Riitta, *26.04.47, KTK 02.05.78, ltt hallinto; ekonomi 1970
 Pekkala Juhani Kaarle Rafael, *12.05.53, KTK 20.03.78, ltt hallinto; ekonomi 1976
 Peltonen Harri Johannes, *12.11.41, KTK 23.09.77, ltt markkinointi; ekonomi 1974
 Peltonen Toivo Olavi, *13.09.46, KTK 15.06.78, ltt laskentatoimi; ekonomi 1971
 Pesonen Margit Anita, *15.10.45, KTK 30.09.77, talousmaantiede; kirjeenvaihtaja 1967
 Peurala Arja Irmeli, *28.10.53, KTK 20.10.77, ltt laskentatoimi; ekonomi 1975
 Piili Mikko Juhani, *05.04.50, KTK 01.03.78, ltt hallinto; ekonomi 1975
 Pollari Matti-Jussi, *12.09.50, KTK 14.03.78, ltt markkinointi; ekonomi 1974
 Puiisto Raili Inkeri, *01.07.49, KTK 31.05.77, ltt markkinointi; ekonomi 1971
 Purho Elina Outi Maria, *30.03.50, KTK 10.10.77, ltt markkinointi; ekonomi 1972
 Pöllänen Kari Juhani, *21.09.38, KTK 20.10.77, ltt laskentatoimi; ekonomi 1976
 Pöyhönen Leena Marjatta, *08.09.51, KTK 20.06.77, ltt hallinto; ekonomi 1974
 Rantanen Juha Ilari, *25.01.52, KTK 01.11.77, ltt laskentatoimi; ekonomi 1975
 Remes Heikki Juhani, *09.09.52, KTK 22.03.78, ltt systeemit; ekonomi 1976
 Resla Jouko Juhani, *13.10.49, KTK 30.05.77, ltt markkinointi; ekonomi 1974
 Ruuskanen Osmo, *28.06.50, KTK 30.12.77, oikeustiede; ekonomi 1974
 Ruusunen Aimo Antero, *26.11.41, KTK 10.05.78, oikeustiede; ekonomi 1970
 Rähkä Kaija Anneli, *27.06.51, KTK 12.05.78, ltt markkinointi; ekonomi 1975

Saarikoski Sisko Katariina, *11.12.32, KTK 27.01.78, ltt laskentatoimi; ekonomi 1970
Salmi Mikko Kalervo, *07.07.44, KTK 20.12.77, ltt laskentatoimi; valt.kand. 1969
Salmivuori Matti Olavi, *12.09.50, KTK 08.12.77, ltt laskentatoimi; ekonomi 1972
Salmivuori Pekka Into Kalevi, *28.04.49, KTK 20.10.77, ltt laskentatoimi; ekonomi 1973
Salonvaara Seppo Juhani, *15.10.43, KTK 12.05.78, ltt markkinointi; ekonomi 1966
Salovaara Heikki Juhani, *23.12.45, KTK 21.06.77, ltt laskentatoimi; oik.kand. 1969
Santanen Aila Anita, *10.03.51, KTK 15.06.78, ltt laskentatoimi; ekonomi 1975
Savaja Pertti Juhani, *07.10.42, KTK 20.03.78, ltt laskentatoimi; ekonomi 1976
Seppä Else Lyylikki, *31.05.24, KTK 25.04.78, oikeustiede; ekonomi 1963
Serola Antti Nestor, *12.07.27, KTK 15.06.78, ltt laskentatoimi; ekonomi TKKK 1951
Siljamäki Aapo Timo Sakari, *15.11.49, KTK 28.02.78, ltt systeemit; ekonomi 1977
Suomalainen Martti Olavi, *04.12.35, KTK 31.05.77, oikeustiede; ekonomi 1976
Suviranta Leena Marjatta, *13.04.54, KTK 12.04.78, ltt hallinto; ekonomi 1975
Taipalinen Kari-Pekka, *31.05.51, KTK 18.05.77, tavarateknologia; ekonomi 1976
Tapaninen Erkki Antero, *02.02.52, KTK 15.06.78, ltt laskentatoimi; ekonomi 1974
Tarmo Heljä-Riitta Hannele, *11.11.52, KTK 21.09.77, ltt hallinto; ekonomi 1975
Tolvanen Jarmo Väinö Juhani, *22.09.52, KTK 08.02.78, ltt systeemit; ekonomi 1974
Tuomola Sirkka Marjatta, *09.10.47, KTK 27.01.78, ltt laskentatoimi; ekonomi 1974
Turunen Seija Kaarina, *23.06.53, KTK 15.06.78, ltt laskentatoimi; ekonomi 1976
Utriainen Elsa Eila Marjatta, *02.09.31, KTK 21.02.78, sosiologia; ekonomi 1955
Uusivirta Harri Pentti Lauri, *20.09.52, KTK 02.11.77, oikeustiede; ekonomi 1975
Vahtera Pauli Juhani, *28.08.49, KTK 15.06.77, ltt laskentatoimi; ekonomi 1975
Vuorensola Jorma Kalervo, *17.03.48, KTK 16.05.77, kansantaloustiede; ekonomi 1970
Zetterlund Tytti Maarit, *19.06.49, KTK 30.11.77, ltt hallinto; ekonomi 1971
Öman Pertti Juhani, *23.08.53, KTK 25.04.78, kansantaloustiede; ekonomi 1976

Pro gradu-kokeen

ovat lukuvuonna 1977—78 suorittaneet seuraavat kauppatieteiden kandidaatin tutkintoa varten opiskelevat, jotka ovat tutkimuksissaan käsitelleet alla mainittuja aiheita:

Liiketaloustiede: hallinto

Lilja Himanen: Kouluneuvosto oppilaiden osallistumis- ja vaikuttamiskeinona; *Esa Mannisenmäki*: Arvot ja organisaatioilmasto; *Heikki Mielonen*: Yritysten koulutustoiminta laman aikana; *Juhani Pekkala*: Organisaation päämäärä rakenne ongelmana strategisessa suunnittelussa ja budjetoinnissa; *Mikko Piili*: Henkilöstön osallistuminen päätöksentekoon yrityksissä; *Seppo Somppi*: Ulkomaisten ei-teollisten yritysten työllisyysvaikutukset sekä niiden henkilöstöpolitiikan sisältö ja taso; *Leena Suviranta*: Työvoiman vaihtoalitiudesta Lapin läänissä; *Mirja Vikström*: Henkilöstöhallinnon suunnittelu ja hankinta sekä haastattelut hankinnan apuvälineenä; *Päivi-Inkeri Väänänen*: Kansaneläkelaitoksen vuoden 1975 organisaatiouudistuksen vaikutus laitoksen toimintaan; *Maarit Zetterlund*: Oy Mallasjuoman ulkoinen työpaikkakuva.

Liiketaloustiede: laskentatoimi

Esa Ahonen: Korkeakoulun tuotosten mittaaminen; *Kari Ahonen*: Vertailu Suomen ja Ruotsin verolainsäädännön tuloksentasausmahdollisuuksista ja niiden liiketaloudellisista seurauksista; *Pertti Ahonen*: Kuntien maksuvalmiuden talouden ja toimintaympäristön suhteet; *Risto*

Aittomäki: Tulosityksiköihin hajautetun yrityksen ohjausprosessi ja tavoitejohtaminen; *Aatos Hallipelto*: Pääomakustannuslaskennan yleisperiaatteet ja niiden toteutuminen kaupungeissa; *Väinö Hiltunen*: Investoinnit ja rahoitus konsernityyppisen monitoimialayrityksen strategisessa suunnittelussa; *Heimo Huuhka*: Osakkeiden hinnanmuodostuksen tekijöistä kehittyneillä pääomamarkkinoilla; *Teuvo Junka*: Yrityksen pääomakustannusten käyttäytyminen; sovellutus Suomen teollisuusyritysten vieraan pääoman kustannuksiin; *Tuula Jäppinen*: Kunnan likviditeettisuunnittelu; *Kimmo Kantele*: Graafisen teollisuuden ja konepajateollisuuden taloudellisten toimintaedellytysten vertailu; *Matti Karppanen*: Sisäinen laskenta ja budjetointi sähköasennusliikkeessä; *Arto Kiiskinen*: Kuuden pienehkön muoviteollisuusyrityksen kasvu, kasvun tekijät ja kannattavuus vuosina 1966—1976; *Ritva Kippilä*: Merenkuluelinkeinomme kannattavuus ja kansainvälinen kilpailukyky; *Risto Koivisto*: Yrityssuunnittelujärjestelmä monitoimialayritykseen sovellettuna; *Keijo Kotiranta*: Konsernin investointisuunnittelu; *Matti Kyytsönen*: Rakennusyrityksen pitkän tähtäimen suunnittelu; *Risto Laakso*: Eräiden julkisen vallan tukitoimenpiteiden vaikutuksista eteläsuomalaisissa pienteollisuusyrityksissä; *Anna Lemmetyinen*: Suoritteet kunnan toimintojen ja talouden suunnittelussa; *Eero Odelma*: Tuoteryhmien kannattavuusanalyysit konepajateollisuuden päätöksenteossa; *Olavi Peltonen*: Vaihtoarvoon perustuva poistomenetelmä tarkasteltuna varustamotoiminnan ja laivapoistojen kannalta; *Arja Peurala*: Matemaattinen optimointi siirtohintaongelman ratkaisemisessa; *Kari Pöllänen*: Myyntimäärään perustuva hintadifferointi; *Kirsti Rissanen*: Posti- ja lennätinlaitoksen laskentajärjestelmän kehittäminen; *Jaana Melamies*: Konkurssitutkimus majoitus- ja ravitsemisalalla; *Jukka Mynttinen*: Optimaalisen investointipäätöksen tekeminen riskitekijä huomioonottaen erityisesti portfolioanalyysin avulla; *Jaakko Nyman*: Vakuutustekniset erät ja erityisesti korvausvastuuseen sisältyvä tasoitusmäärä vahinkovakuutusyhtiön tilinpäätöksessä; *Sisko Saarikoski*: Myyntiyhtiön kustannustarkkailu, jakelukustannus- ja kannattavuusanalyysi; *Kalervo Salmi*: Vientiyhtiön lyhyen ajan rahoituspäätökset: toimintaympäristö, mukautuskeinot ja sopeutusajat sekä näiden kustannukset; *Matti Salmivuori*: Investointirahastojärjestelmän liiketaloudellinen ja kokonaistaloudellinen merkitys; *Pekka Salmivuori*: Matkailuyrityksen yritystutkimus; *Aila Santanen*: Aatteellisen yhteisön laskentajärjestelmän kehittäminen; *Pertti Savaja*: Yleisradion toiminnallisen tason suunnittelumalli; *Antti Serola*: Satamayhtiöiden kustannuskäyttäytyminen; *Esko Tainio*: Sosiaali- ja terveydenhuollon valtionapujärjestelmän uudistaminen; *Antero Tapaninen*: Varastonvalvonnan tietokonesovellutuksen kehittäminen; *Sirkka Tuomola*: Teollisuusyrityksen taloudellisuustarkkailu budjettivalvonnan osana; *Seija Turunen*: Ulkomaisen lainarahoituksen saatavuus ja sen edullisuus kotimaiseen verrattuna; *Miha Voipio*: Investoinnin sisäinen korkokanta ja inflaationsieto.

Liiketaloustiede: markkinointi

Eeva-Liisa Aro: Markkinointitutkimus lentoyhtiössä, sovellutuksena Finnair; *Riitta Ekman*: Tavaratalon myyntiosastopäälliköiden markkinoinnin täydennyskoulutuksen suunnittelu — sovellutuksena Oy Stockmann Ab:n Helsingin tavaratalo; *Lauri Haavisto*: Rakennusprojektien tuontikysyntä Itä-Euroopan SEV-maissa 1972—1976 ja kysyntänäkymät vuoteen 1980; *Kirsti Hakala*: Minäkuva ja kuluttajan käyttäytyminen; *Kaisu Holopainen*: Uusia tuotteita koskevan päätöksenteon kehittäminen Orion-Yhtymä Oy Noirossa; *Marjo Honkala*: Kaupan rakenne ja siihen vaikuttavat tekijät Kotkassa 1952—1974; *Tuula Hutri-Oksanen*: Saimaan alueen matkailutuotteiden markkinointi- ja jakelukysymyksiä; *Jukka Jarma*: Huonekalumyymälöiden käyttämien markkinointiparametrien merkitys eri asiakasryhmissä Suomessa; *Pirkko Johansson*: Markkinointiparametrien käyttö kuluttajapoliittiselta kannalta; *Juhani Keistinen*: Markkinointiajattelun soveltaminen julkishallintoon; *Terho Koivisto*: Markkinointikeskeinen yrityskuva. Malli myymäläkuvan muodostumisesta kuluttajassa ja sen todentaminen yrityskuvatekijöiden osalta empiirisellä tutkimuksella; *Aarno Kolehmainen*: Liitän-

näispalveluiden merkitys haja-asutusalueiden sekatavaramyymälöiden elinehtoihin; *Kai Koski*: Markkinoinnin tuottoasteen markkinoinnin kannattavuuden mittarina; *Liisa Laiho*: Markkinointiaikeiden koulutustilaisuuden ohjelman suunnittelu maataloustraktoreita valmistavan yrityksen pürimyyjille; *Ihka Lopenen*: Hedelmä- ja kasvismyynnin päätöksenteon kehittäjä; *Kaj Lyly*: Metsätraktoreiden kysynnän ennustaminen lyhyellä aikavälillä; *Seppo Nurmi*: Henkilökohtainen myyntityö konttorikonealan yrityksen, työanalyysin ja työhönoton kannalta tarkasteltuna; *Harri Peltonen*: Markkinoinnin johtamisongelmien lähestyminen mallisovellutusten, erityisesti simulointimallisovellutusten avulla; *Matti-Jussi Pollari*: Tuoteohjelma markkinoinnin kilpailukeinona — parametrin sovellusmahdollisuudet käyttöalialalla; *Jorma Sairanen*: Kuluttajapsykologiset markkinatutkimusmenetelmät ja niiden luotettavuus; esimerkkinä Finn-Monitor-tutkimuksen analyysi; *Seppo Salonvaara*: Rakennusprojektien markkinointiprosessi Itä-Euroopan SEV-maihin ja niiden tuontipäätöksiin vaikuttavat kilpailutekijät; *Tuija Vainio*: Kotitaloudet päivittäistavaroiden jakelujärjestelmän osana; *Antti Wallenberg*: G.A. Serlachius Oy:n yrityskuva.

Liiketaloustiede: systeemit

Outi Hirvikangas: Inflaation vaikutusten tutkiminen käyttäen pitkän tähtäyksen suunnittelumallia; *Heikki Ketola*: Metsäteollisuuden vientikuljetukset Suomi — UK; *Pirkko-Liisa Mild*: Postipankin maksuvalmiuden suunnittelu optimointiongelmalla; *Hannu Niilekselä*: Pankin optimaalinen luotonlajennusstrategia stokastisen otto-anto-lainaussuhteen vallitessa; useampikautinen kaksivaiheinen lineaarinen optimointimalli; *Veli-Matti Niinioja*: Monituoteongelmaan liittyvän simulointimallin validisointi SDR-dynamon avulla; *Heikki Remes*: Tulosityksikön likviditeettitilanteen tarkastelu systeemidynamiikan avulla; *Hannu Sokura*: Tietojenkäsittelykapasiteetin suunnittelu käyttäen kokonaislukuoptimointia; *Jarmo Tolvanen*: Simuloinnin käyttö päätösmallien pohjana yrityksen likviditeettisuunnittelussa.

Kansantaloustiede

Sirkku Honkapohja: Kustannus-hyötyanalyysin soveltaminen kaupunkiliikenteen investointeihin; *Juha Kähkönen*: Työmarkkinat ekonometrisessa kokonaismallissa; *Risto Lehtinen*: Empiirinen tutkimus elintarvike- sekä tekstiili- ja vaatetusteollisuuden taloudelliseen asemaan vaikuttaneista tekijöistä Suomessa; *Pekka Luoma*: Imports to Finland from developing countries 1970—75; *Heikki Nishakangas*: Tukiyhtiöiden vaikutus yritystoiminnan kansainvälistymiseen; *Hannele Näätänen*: Talouspolitiikka ja kuntien menotalous; *Pertti Öman*: Hintasäännöstely ja musta pörssi.

Oikeustiede

Vesa Ekroos: Osakeyhtiön hallintoneuvoston toimivalta; *Pekka Käyhkö*: Kauppaedustajan del credere-vastuu; *Marja-Leena Laivo*: Rakennusliikkeen vaihto-omaisuus tuloverotuksessa; *Hannu Marttila*: Rahastojen muodostaminen ja niiden käyttö osakepääoman korotukseen osakeyhtiölain mukaan; *Kari Mäkilä*: Myyjän ilmoitusten vaikutus ostajan oikeuksiin auto-kaupassa; *Osmo Ruuskanen*: Kulutusosuuskuntien voitto ja verotus; *Else Seppä*: Työsopimuksen lakkaaminen erityisesti työsopimuksen irtisanomisen ja purkamisen kannalta; *Harri Uusivirta*: Hyväksyvän vastauksen puhtausvaatimus erityisesti yleisiä sopimusehtoja käytettäessä.

Talousmaantiede

Ari Huhtala: Suomen matkailun aluerakenne; *Laura Kansikas*: Alikehityksen aste ja kehitysapu — faktoriekologinen tarkastelu; *Timo Koponen*: Neuvostoliiton koneenrakennusteollisuus ja ulkomaankauppa: kasvavien etäisyyksien vaikutukset yhteisprojekteissa; *Anita Pesonen*: Coffee industry in East-Africa with special reference to marketing prospects.

Tavarateknologia

Juha Halinen: Laadunvarmistus metalliteollisuuden pienyrityksessä.

Tilastotiede

Eija Grönberg: Boxin ja Jenkinsin arima-mallit ja niillä ennustaminen.

Sosiologia

Tuula Mikola-Lahnalampi: Asumistilanne ja kodin soveltuvuus vapaa-ajan viettoon elinvaiheittain.

Englannin kieli

Tuulikki Holopainen: Slang and Colloquial Expressions for the Human Body with Notes on Finnish Equivalents;

Tarja Hoyer: Interjections and Interjectional Phrases in Present British and American English;

Jorma Irkkala: Marine Hull Insurance Terms in English;

Irmeli Kaario: On Urban Planning Specialized Terminology;

Linnea Karkiaainen: Verbal Idioms in the English Translation of Aleksis Kivi's Seitsemän Veljestä;

Anneli Kotonen: On Noun Attributes in English Business Reports: a Comparative Study of the Uses in 1955, 1965 and 1975;

Ursula Lehtivuori: Semantic Changes in English Business Terminology;

Eva-Pia Virkkunen: Nouns and Adjectives Related to Illnesses in Patent Medicine Advertising.

Hyväksytyt laudaturtutkimukset sivuaineessa

Liiketaloustiede: laskentatoimi, *Hannu Kivijärvi*: Suunnittelu-, informaatio- ja mallijärjestelmien samanaikainen kehittäminen; *Pekka Ylä-Anttila*: Suomen ja Ruotsin metsäteollisuuden kannattavuus- ja rahoitusasema 1971—1976.

Liiketaloustiede: markkinointi, *Liisa Henttonen*: Vientihenkilöstön hankintapolitiikasta eräissä suomalaisissa kantainvälistä markkinointia harjoittavissa yrityksissä; *Arto Lahti*: Markkinoinnin taloudellisen ohjauksen ja yrityksen taloudellisen kokonaisohjauksen välinen kytkentä; *Kirsti Pääkkönen*: Ammattialan messut elektroniikkateollisuuden mainoskampanjana; *Synnöve Vuori*: Toimialarationalisointi ja sen merkitys markkinoinnin kannalta suomalaisissa teollisuusyrityksissä vuosina 1961—74.

Kansantaloustiede, *Mai Anttila*: Lääkkeiden hinnat Suomen terveydenhuoltojärjestelmän kannalta tarkasteltuna; *Tuire Santamäki*: Epävarmuuden vaikutuksesta talouspolitiikan optimaaliseen valintaan; *Juha Kähkönen*: Työpäpöri: On the Finnish Inflation in 1970's: An Aggregate Model Building Approach.

Talousmatematiikka, *Mika Voipio*: Utiilitteoria päätöksenteon kannalta.

Kauppatieteiden maisterin arvon ilman juhlallista vihkimistä ovat saaneet seuraavat kauppatieteiden kandidaatit:

Aittomäki Risto Olavi, Alho Olavi Juhani, Antikainen Ritva Sinikka, Ekman Riitta Liisa, Ekroos Vesa Juhani, Elfving Pirjosisko Kyllikki, Haakana Tuula Helena, Hakala Kirsti Anneli, Halinen Juho Eerik, Hallipello Aatos Ensio, Harjunkoski Heikki Harri Juhani, Harmiala Leila Maarit, Hatsala Väinö Tapio, Hiltunen Väinö Juhani, Holopainen Kaisu Marjatta, Holopainen Liisa Tuulikki, Hoyer Tarja Tellervo, Hutri-Oksanen Tuula Annikki, Huuhka Heimo Heikki Juhani, Hyppönen Kerttu Kaija, Hänninen Esa Ensio, Hänninen Pekka Ilari, Jäppinen Tuula Sanelma,

Jääskeläinen Pirjo Raili Anneli, Kaario Hilikka Irmeli Kristina, Kantele Kimmo Lauri, Karhu Pentti Pellervo, Karhiainen Linnea Sisko, Katko Ilkka Armas, Keistinen Erkki Juhani, Ketola Heikki Antero, Kiiskinen Arto Auvo, Koivisto Risto Armas Artturi, Koivistoinen Terho Kalervo, Koivukoski Juha Heikki, Korolainen Kaija Telleruo, Koski Kai Veikko, Kotiranta Keijo Juhani, Kotonen Anneli Marketta, Kyytsönen Matti Joel, Lahti Arto Henrikki, Lehtinen Risto Juhani, Lehtivuori Irja-Riitta Ursula, Lilja Reija Hannele, Luoma Pekka Juhani, Lyly Kaj Johan, Lähteenkorva Heikki Untero, Mankki Säde Marjaana, Mannisenmäki Esa Eero, Marttila Hannu Kalle Antero, Melamies Jaana Kaarina, Mild Pirkko-Liisa, Mynntinen Jukka Olavi, Mäkilä Kari Konrad, Niilekselä Anssi Hannu Kalevi, Noro Heikki Leo Aukusti, Nuortila Raili Kaarina, Nurmimäki Kari Valtter, Näätänen Terttu Hannele, Odelma Eero Juhani, Oksman Ulla Riitta, Paajanen Markku Kalevi, Pajusalo Matti Juhani, Pesonen Margit Anita, Peurala Arja Irmeli, Piili Mikko Juhani, Pöllänen Kari Juhani, Pöyhönen Leena Marjatta, Raade Kaarlo Juhani, Rantanen Juha Ilari, Remes Heikki Juhani, Resla Jouko Juhani, Ruuskanen Osmo, Saarikoski Sisko Katariina, Salmivuori Kaisu Kirsti Tuulikki, Salmivuori Matti Olavi, Salmivuori Pekka Into Kalevi, Salonvaara Seppo Juhani, Salovaara Heikki Juhani, Seppä Else Lyylikki, Siljamäki Aapo Timo Sakari, Suomalainen Martti Olavi, Tarmo Heljä-Riitta Hannele, Toivonen Juhani Paavo, Tolvanen Jarmo Väinö Juhani, Tuomola Sirkka Marjatta, Uusivirta Harri Pentti Lauri, Varis Jukka Ville Tapani, Vuorensola Jorma Kalervo

Ekonomian tutkinto

Ekonomian tutkinnon ovat lukuvuonna 1977—78 suorittaneet seuraavat 414 opiskelijaa:

Aarnio Timo Tapani	Castrén Juha Antero	Harjuauitti Ritva Anneli
Aarvala Päivi Merja Anneli	Drotár-Lehtonen Kristiina Anneli s Drotár	Hautamäki Sirkku Marjatta s Soiluva
Ahjos Hilikka Telleruo	Erkamo Antti Ilmari	Heino Henry Verner
Ahola Riitta Aulikki	Eronen Lauri Juhani	Heinonen Kaija Marjatta
Ahonen Sirkka Liisa	Fagerlund Erja Sisko	Helenius Timo Juhani
Ahti Ari Allan	Finér Lars Ole	Helin Markku Juhani
Airaksinen Tarja Anneli	Finne Kauko Ensio	Hemmilä Hannu Pentti
Airisto Eija Maritta s Sievänen	Forsström Aino Kyllikki	v. Herzen Harry Antero
Angervuo Hannu Kari Harald	Gröhn Aune Eeva Marketta	Hirvonen Heikki Olavi
Arjamo Arne Juhani	Haaramo Erkki Yrjänä	Hockman Laila Sinikka
Arola Päivi Irmeli	Haimi Markku Anton Oskari	Holmila Paula Katriina s Sippola
Arvila Kalevi Antero	Halme Merja-Liisa	Honkanen Marja-Liisa Anneli
Aslo Silja Päivikki	Halminen Niilo Eero Juhani	Honkanen Matti Juhani
Auranen Kari Väinö Juhani	Halonen Osmo Johannes	Honkanen Sirpa Anneli
Auvinen Riitta Elisabet	Halttunen Timo Hannu	Honkanen-Laine Tuula Marita s Honkanen
Brummer Maarit Eeva-Kaarina	Hanski Marja Telleruo	
	Harju Paula Telleruo	

Honkila Tuula Marjatta s Hulko	Karjalainen Jaakko Kalervo	Kuntsi Maria Hannele
Hurme Marja-Liisa s Lavinto	Karvonen Elina Kaarina Anneli	Kuparinen Merja Kristiina
Hyyönen Aimo Jouko Antero	Kaukinen Anna-Liisa	Kuronen Eila Annikki
Hyykky Anne Marketta s Karhinen	Kemppainen Marja Leena s Issukka	Kuronen Markku Uolevi
Hyytiä Alli Liisa Helena	Kemppe Leena Sisko Marjatta	Kylänpää Seija Anneli
Häkkiä Leena Irmeli	Ketonen Aarno Mikko Vesa	Kyttilä Marja-Terttu s Musakka
Hämäläinen Asko Juhani	Killström Pekka Tom Carl	Käyhkö Pekka Arvo Olavi
Härkönen Esko Juhani	Kivilahti Seppo Antero	Laaksonen Eila Kristiina
Härkönen Hannu Tapio	Kiviranta Janne Paavo	Laaksonen Pekka Jaakko Tapani
Höijer Soila Hilikka Helena	Kohvaka Eeva-Riitta	Lahtela Saara Raakel
Illi Marja Kristina s Lund	Koijärvi Juhani Reijo Antero	Lahti Vesa Juhani
Inkilä Maarit Anneli	Koivisto Eija Irmeli	Laine Eira Helkky Mirjami
Innanen Eero Olavi	Koivisto Eila Katariina	Laitinen Raili Sisko Marjatta s Korpela
Isojärvi Timo Matias	Koivisto Pirkko Marja s Jaatinen	Lalu Kari Viljo Antero
Isokangas Asta Maria Tuulikki	Koivistoinen Sirpa Helena s Kojo	Lankinen Jarmo Pekka Aulis
Isoniemi Eija Anneli	Koivusalo Pirkko Mielikki s Heikkinen	Launiainen Pekka Tapani
Isoviita Pirjo Tuulikki	Kokkola Seppo Viljami	Laurila Leo Sakari
Itkonen Jouni Heikki	Kokkonmäki Riitta Telleruo	Lehikoinen Merja Hillevi
Janhunen Antero Ilmari	Kollman Monica	Lehmus Taina Anniina Kristiina
Janhunen Markku Juhani	Koponen Riitta Maria s Kolari	Lehtimäki Hilikka Hannele
Jartia Pirkko Maaret	Korhonen Veli Pekka	Lehtinen Erkki Antero
Johansson Rauli Ilmari Alfons	Korkiakoski Anja Inkeri s Puuperä	Lehtinen Riitta Hannele
Jokinen Heikki Sakari	Kortelainen Timo Urho Olavi	Lehtinen Ulla Katriina s Uusitalo
Jokinen Pertti Antero	Koskenranta Suvi Elina	Lehto Matti Markus
Julin Heikki Ilmari	Koski Tapani Jussi Tapio	Lehtonen Pia Inkeri s Vestola
Junni Aila Irmeli s Kekkonen	Koskimaa Ritva Anneli s Hämmäläinen	Lehtonen Tuula Anneli
Jurvakainen Risto Kalervo	Koskinen Arja Aino Hannele s Puustinen	Leikas Erkki Harri Olavi
Jussila Markku Juhani	Koskinen Leena Marjatta	Leinonen Riitta Katriina
Juononen Arto Sakari	Koskinen Pertti Toivo Ilari	Lenkkeri Heikki Uuno Olavi
Juononen Jorma Aulis Tapani	Kosonen Erna-Rita	Lepistö Erkki Antero
Jäkkö Anja Heleena	Kosonen Pekka Juhani	Leskinen Heikki Olavi
Jäkälä Tuija Marita	Kossila Maija-Liisa s Sillgrén	Liimatainen Jouko Jouni Juhani
Järvinen Rauni Kaarina	Kouhia Eila Marjatta s Pakarinen	Lindroos Kari Pekka Ilmari
Järvinen Riitta Kristiina	Kouhia Hannu Olavi	Lintula Esa Veli Jussi
Kaarna Kari Seppo Sakari	Kouhila Seija Anneli	Lipsanen Juhani August
Kainulainen Leena Sinikka s Kallinen	Kouri Jukka Timo Matias	Liukko Sirkka
Kajaste Tuula Helena s Heikkinen	Kuikka Juha Olavi	Liutu Oili Kirsti Kyllikki
Kallio Jorma Kaarlo	Kuisma Jarmo Kalervo	Lohi Sakari Martti
Karanko Seppo Ilmari	Kuitunen Lisbeth Birgitta	Lojander Leena Kyllikki s Mikkola
Karetie Sisko Kaarina Maria		Lotta Marja-Liisa
Karhu Suoma Anneli s Isojärvi		Louhelainen Juha-Pekka
Karikko Ahti		Lunkka Heikki Tapio
Karjalainen Anne Maria		Luotonen Kai Alvar Sylvester

Luukka Pirkko-Liisa
Luukainen Arno-Jukka
Luukainen Marja Sinikka s
Paakkinen
Luukainen Timo Risto
Lydecken-Helenius Thyra Ma-
rina s Lydecken
Långström Mikko Juhani
Löf Anne Kristiina
Löfman Torsten Harald
Löhönen Sanna
Majander Leena Maija
Maljanen Anna-Riitta s
Nissinen
Männier Anne Kristiina
Marjasuo Päivi Katriina
Markkanen Matti Olavi
Markkula Kari Ilmari
Mattila Erkki Juhani
Marttila Seija Kaarina
Mattila Väinö Olavi
Mattson Carlos Andrés
Mauno Risto Kalervo
Mehtälä Maila Marketta s
Salminen
Melamies Pertti Eero Aukusti
Melasniemi Aira Katriina s
Rontu
Mészáros Pirjo Kristiina s
Myllärinen
Mettänen Osmo Tapio
Meuronen Tarja Kyllikki s
Hytönen
Mikkola Arno Keiri Harald
Mikkola Leena-Maija
Minkkinen Raija Hannele s
Piisalo
Muhos Raili Marketta
Mustonen Arvo Antero
Mustonen Sirpa Kyllikki
Myrsky Matti Juhani
Mäkelä Anja Anna-Liisa
Mäkelä Martti Johannes
Mäki-Patola Olavi
Mäntynen Harri Tapio
Nevamäki Riitta Hannele
Niemelä Ulla Helena
Niemi Ilkka Olavi
Nieminen Marita Selma An-
na-Liisa

Niiranen Anita Kristina
Nikkanen Mervi Hannele s
Parkkivaara
Nikulainen Erkki Juhani
Nissinen Raija Sirkka
Marjatta
Nivala Pentti Sakari
Nivari Ilkka Toivo Aleksi
Nokelainen Heikki Toivo
Kalervo
Nokelainen Unto-Tapio
Nopanen Urho Heikki Juhani
Nordlund Kaj-Erik Ossian
Nummela Raili Helena
Nuolimaa Paula Irmeli s
Muhonen
Nurmi Ville Matti
Nurminen Aili Sinikka
Nurttila Timo Juhani
Oksanen Jyrki Antero
Ollikainen Kari Arto
Orelma Arto Pekka
Ourila Terttu Tuulikki s
Sihvola
Outilinen Tauno Anton
Paajanen Marita Hannele
Paakkumainen Seppo Kalevi
Paananen Yrjö Ilmari
Paavola Keijo Matti
Paavolainen Tauno Tuomas
Pajunen Jussi Ilmari
Palander Timo Verner
Pallaskivi Virve Marja
Tuulikki
Palojärvi Eeva Kyllikki
Palotie Sirkku Hellä Helinä
Pantzar Mika
Parviainen Tauno Petteri
Patoja Tarja Mirjami Aulikki
Paula Ari Juhani
Pauli Osmo Olavi
Pekkanen Ossi Antero
Peltokorpi Liisa Inkeri s Ijäs
Peltonen Aniti Tuomas
Samuel
Perttunen Risto Sakari
Perä-Rouhu Matti Juhani
Pesola Päivi Marjo Helena
Pesonen Ritva Hillevi
Pesu Jukka-Matti

Pietarinen Pekka Juhani
Pihlajamäki Jaakko Johannes
Piironen Juha Esko Kalevi
Pirilä Leena Tuulikki
Pirttilahti Tuula Anneli s
Ruuskanen
Pitkänen Anu Helena
Pitkänen Paula Helena
Pitkänen Paula Kaarina s
Pärnänen
Pohja Hannu Lassi Kalervo
Pohja Sirkka Tellervo s
Suominen
Porttinen Timo Tapani
Puhakka Kirsti Sinikka
Puhakka Mikko Tapio
Puusto Rauno Olavi
Puntti Leena Liisa
Päivinen Rauno Olavi
Pöysä Klaus Rainer
Raevaara Heikki Tapio
Rahkola Sirkku Hannele s
Kuisma
Railamaa Riitta Aulikki
Railoma Lauri Rauni
Rajala Merja Maritta
Rajala Sami Leo Allan
Rantanen Pauli Kalervo
Rantasaari Olavi Antero
Rapatti Raili Elisa
Rauhala Pekka Lauri Juhani
Rautanen Leena Hannele
Rautiainen Jarmo Olavi
Rautto Anna-Maija
Rekola Seppo Esko Johannes
Riikonen Raimo Olavi
Riikonen Ritva Eija Marketta
s Ylitälo
Riittinen Eeva Kyllikki
Rinttilä Asko Olavi
Rissanen Esa Markku
Rissanen Tiina Sinikka
Roima Matti Mikael
Rouvali Aila Kaarina
Ruotsalainen Jouko Kalevi
Ruottinen Kari Juhani
Ruso Heikki Juhani
Rytkönen Esko Juhani
Rämö Raili Marjatta
Rännäli Päivi Anneli

Räsänen Keijo Tapio
Räty Hannu Olavi
Räty Teemu Adam
Saari Juhani Antero
Saarikangas Teemu Henrik
Saarinen Tuija Siv Yvonne
Salakka Jouko Lauri Elias
Salavirta Eija Irmeli s Paak-
kanen
Sallamaa Matti Einar Tapani
Sallinen Päivi Sinikka
Sallinen Riitta Annikki
Salmela Arto Kalervo
Salmi Lisa Hannele s Zeit-
linger
Salminen Heidi Maaria
Salomaa Eija Marianne s Jo-
hansson
Salonen Matti Yrjö Johannes
Salonen Seppo Juhani
Salovaara Maija Kaarina s
Jyrhä
Salovaara Markku Tapio
Samaletdin Emin
Santala Jouko Ilmari
Santala Merja Kristina
Sarkameri Lea Inkeri
Sarkamies Marja Anneli s
Valle
Savinainen Veikko
Savolainen Pentti Eino
Juhani
Seikkala Eeva Marja Helena s
Vainio
Seppälä Juha Heikki Vihtori
Silfverberg Anne Inkeri
Sinisalo Raimo Juhani
Sinnemaa Timo Kalervo
Sipilä Mikko Urpo Tapio
Sipilä Pirjo Tuulikki
Sirén Seppo Kalevi
Sirola Tuula Maija Helinä s
Poutanen
Soini Vili Antti
Stark-Marttila Raija Kaarina
s Stark
Suksi Päivi Heleena
Suloranta Mervi Anneli
Sundvall Maiju Marjatta
Kaarina s Stropp

Suominen Eila Kyllikki
Suominen Riitta Linnea
Sutela Pirkko Liisa
Söderström Jan Patrick
Tahvanainen Ulla Elina
Takamaa Ossi Kaarle
Talikka Eija Irmeli
Tamminen Kari Juhani
Tanskanen Jukka Ilmari
Tapola Riitta Helena
Teerenhovi Marja Liisa s
Niemi
Teittinen Pirjo Riitta
Teittinen Päivi Helena
Tervinen Maija Tuulikki
Tetri Eeva Katriina s Eronen
Tiihonen Yesa Reijo Kalervo
Tikkakoski Matti Olavi
Timonen Pirkko Annikki
Toivonen Merja Susanna
Tukonen Jukka Tapio
Tujula Riitta Hannele s
Helkala
Tuominen Jorma Antero
Tuominen Petteri Johannes
Tuovila Jukka Tapani
Ture Timo
Tuulio Matti Johannes
Kristian
Tuunainen Jouko Tarmo
Kullervo
Tähtinen Juha Taneli
Tähtinen Ulla Sisko Tuulikki
Tähtitanner Aila Päivikki s
Helenius
Uotila Mirjam Annikki s
Neppius
Urpelainen Osmo Antero
Vaaja Timo Juhani
Vaari Tiina Maarit s Paavo-
lainen
Vahvelainen Jarmo Antero
Vainio Tuija Sinikka s Laak-
konen
Vaittinen Riitta-Liisa Hanne-
le s Heinonen
Valjakka Ylva Hannele s Pir-
kola ent Mielck
Valjento Liisa Anneli
Valkeapää Ritva Anita

Wallenius Jarmo Leo
Valli Tapio Heimo Kalervo
Waltari Markku Toivo Antero
Valtonen Mauri Juha
Vanonen Leena Marjatta s
Kinnunen
Wardi Dinah Ester
Wardi Kaj Ariel
Varila Esko Elias
Varis Aila Anneli
Varjonen Jorma Juhani
Varpasuo Aapo Esko Touko
Vartiainen Kirsi Marja s
Saarnio
Weckman Irma Helena s
Ojala
Venesjärvi Sirpa-Liisa
Veranen Jyrki Juhani
Veriö Heikki Risto
Vesa Heikki Eero
Wichman Leila Marjatta s
Järvinen
Vianmaa Kirsti Anneli s
Köthi
Viljamaa Marjo-Sisko s
Louhela
Virkkunen Virpi Kyllikki
Virtanen Eija Marjatta
Virtanen Matti Hannu
Eerikki
Virtanen Pekka Osmo Uolevi
Vitikkala-Mähönen Hilka
Hanneli s Vitikkala
Wuolle Oili Kaarina s Kallio
Väistö Kari Jorma Juhani
Väliahö Pirjo Marjatta
Välinen Timo Jorma
Ylihönkaluoma Pirkko Anna-
Liisa
Österman Riitta Kaarina

Akateeminen sihteerin tutkinto

Akateemisen sihteerin tutkinnon ovat lukuvuonna 1977—78 suorittaneet seuraavat 26 opiskelijaa:

<i>Ahllund Pia-Lena s Leskinen</i>	<i>Marttinen Liisi Marjatta s</i>
<i>Ahlström Helka Marjatta s</i>	<i>Vertanen</i>
<i>Koppanen</i>	<i>Mutttilainen Ulla Katriina s</i>
<i>Ahonen Laura Emilia s</i>	<i>Heino</i>
<i>Kovanen</i>	<i>Mäkinen Arja Marjatta s</i>
<i>Ahonen Marita Erja Maaria</i>	<i>Ahlstedt</i>
<i>Alatalo Sisko Helena</i>	<i>Pietarinen Ulla Maija</i>
<i>Alatalo Pirjo Helinä</i>	<i>Pulli Sisko Kaarina s Koivisto</i>
<i>Heiskanen Lilli Auli Tellervo s Jokiranta</i>	<i>Päivihe Maritta Kristiina</i>
<i>Hietanen Riitta Marjaana</i>	<i>Rinne Tuija Kyllikki</i>
<i>Jansson Marja-Leena Kaarina s Niinistö</i>	<i>Rissanen Marja-Leena</i>
<i>Keto Sinikka Anna-Liisa</i>	<i>Salo Ritva Liisa Maria</i>
<i>Korhonen Pirjo Margit</i>	<i>Tapio Kaisa-Liisa Juliana s Määttä</i>
<i>Hannele</i>	<i>Turtia Päivi Tuulikki</i>
<i>Lahti Kaisa Kyllikki s Kihl</i>	<i>Vartiainen Seija Anne Maarit</i>
<i>Makkonen Sirpa Sisko Marjatta</i>	<i>Vuorinen Kirsti Kaarina</i>

VII Stipendit

Valtion opintotuki

Lukuvuonna 1977—78 on Helsingin kauppakorkeakoulun opintotukilautakunta myöntänyt korkeakoulussa opiskelevien henkilöiden opintotuesta annetun lain 28/72 ja asetuksen 287/72 mukaisia valtion takaamia ja tukemia opintolainoja yhteensä 1458 kappaletta. 750 markan suuruisen opintorahan opintotukilautakunta myönsi 400 korkeakoulun opiskelijalle.

Opintotukilautakunnan puheenjohtajana on toiminut vs.apul.prof. *Vesa Seppälä* varajäsenenään lehtori *Erkki Vierikko*, varapuheenjohtajana kauppat.yo *Leena Raineranta* varajäsenenään kauppat.yo *Jukka Mäkinen*, ja jäsenenä lehtori *Jukka Jutila* varajäsenenään lehtori *Tuomo Tevajarvi*, ekonomi *Tomi Dahlberg* varajäsenenään ekonomi *Seppo Heiniö*, ekonomi *Raimo Sertti* varajäsenenään kauppat.yo *Veijo Koivula* sekä toimistopäällikkö *Kalevi Sarvikivi* varajäsenenään opintosihteeri *Asko Lindqvist*. Sihteerinä on toiminut toimistosihteeri *Kaarina Korkeamäki*.

1.5.1978 alkavaksi kaksivuotistoimikaudeksi asetti opetusministeriö uuden opintotukilautakunnan, jonka kokoonpano on seuraava: puheenjohtaja, vs.apul.prof. *Vesa Seppälä*, varajäsen lehtori *Mirja-Liisa Lampi*; varapuheenjohtaja kauppat.yo *Matti Lyytikäinen*, varajäsen kauppat.yo *Ilkka Aho*; jäsenet tutk.ass. *Pekka Akkanen*, varajäsen vt. yliass. *Seppo Alaluusua*; toim.pääll. *Kalevi Sarvikivi*, varajäsen opintosihteeri *Leena Hyvärinen*; ekonomi *Tomi Dahlberg*, varajäsen kauppat.yo *Timo Hynynen* ja kauppat.yo *Liisa Tervo-Pentti*, varajäsen ekonomi *Veijo Seppänen*.

Helsingin kauppakorkeakoulun tukisäätiön
ja Helsingin kauppakorkeakoulun
eri rahastojen apurahat

Ottaen huomioon stipendirahastojen määräykset stipendien tarkoituksesta on seuraaville korkeakoulun opettajille, virkailijoille sekä korkeakoulun piirissä tutkimustyötä tekeville jaettu stipendejä:

Helsingin kauppakorkeakoulun tukisäätiön rahastot*Tutkimusapurahat*

vs.prof. Eero Arto — vs.ass. Erkki Pekkarinen 4.000,—; KTT Pekka Lehtonen 5.000,—; apul.prof. Eero Pitkänen 6.000,—; prof. Seppo Salo 4.000,—; tutk.ryhmä "TANELI" 6.000,—; tutk.ryhmä "UKTJ — uusi kansainvälinen talousjärjestys" 8.000,—.

Oy Stockmann Ab:n 100-vuotisrahasto

ass. Saara Hyvönen 3.000,—; ass. Asko Lindqvist 2.000,—; ekon. Eija Manninen 1.500,—.

Prof. Henrik Virkkusen rahasto

vs.ass. Arja Peurala 2.000,—.

Matka-apurahat

prof. Reijo Helle 2.000,—; vt.prof. Markku Kallio 2.500,—; apul.prof. Kirsti Kivimaa 1.500,—; leht. Kalevi Kyläkoski 1.000,—; prof. Jouko Lehtovuori — vt.apul.prof. Markku Sääksjärvi — KTM Kari Asp 3.000,—; ass. Kari Lilja 1.000,—; prof. Sakari Mattila 2.000,—; leht. Leena Porko 3.000,—; kirj.hoit. Kyllikki Ruokonen 1.500,—; leht. Eija Salo 2.000,—; vt.apul.prof. Risto Tainio 1.000,—; leht. C-A. v.Willebrand 1.500,—.

Tieteellisten julkaisujen käännösapurahat

tutk.ass. Mai Anttila 1.600,—; vs.prof. Eero Arto 3.000,—; prof. Reijo Helle 1.200,—; prof. Reijo Helle — ap.prof. Kai-Veikko Vuoristo 1.500,—; tutk.ass. Kristian Möller 1.600,—; KTL Pekka Ollonqvist 3.000,—; KTT Risto Tainio — KTL Kari Lilja 1.500,—.

Oppikirjat, monisteet, opetuksen muodot ja välineet

yliass. Leo Ahlstedt 1.000,—; KTM Kyösti Anttonen — ekon. Aapo Siljamäki 3.000,—; leht. Jaakko Havukkala 1.500,—; vt.prof. Markku Kallio — ap.prof. Jouko Manninen — prof. Seppo Salo — ap.prof. Timo Salmi — vs.ap.prof. Markku Sääksjärvi 4.000,—; prof. Arvi Leponiemi 4.000,—; ap.prof. Jouko Manninen — leht. Eero Niemi — ass. Erkki Tomppo 3.000,—; ap.prof. Kai-Veikko Vuoristo 3.000,—.

Kauppakorkeakoulun 50-vuotisjuhlarahasto

leht. Janet Barker 1.000,—; ass. Seppo Alaluusua — vs.ass. Juha Kinnunen 2.000,—; KTM, FM Henry Haglund 1.000,—; ass. Tapani Lehtonen — leht. Eero Niemi — leht. Pentti Woivalin 3.000,—; apul.prof. Jouko Manninen 2.500,—; leht. James Murray 2.000,—; ass. Margareta Soismaa — ass. Tero Ansio 2.000,—; KTL Pauli Torkko 2.000,—.

Muut kohteet

suunn.siht. Esa Ahonen 1.500,—.

Kauppakorkeakoulun 50-vuotisjuhlarahasto

suunn.siht. Esa Ahonen 2.000,—; lask.kesk.joht. Heikki Huttunen 3.000,—; suunn. Timo Raunio — kirj.hoit. Erkki Vaisto 3.000,—.

Ulkomaiset opinnot

Senaattori Otto Stenrothin rahasto

KTM Esa Paavola Ph.D.-tutkinon suorittamiseen Cranfield School of Management'issä, Englanti, pääaineena kv. markkinointi, lukuvuoden 1978—79 apurahaksi 10.000,—; ekon. Ilpo Uotila M.Sc.-tutkinon suorittamiseen London Graduate School of Business Studies'issa vuosina 1978—80, varauksena lukuvuoden 1979—80 opintoja varten 15.000,—.

Helsingin kauppakorkeakoulun rahastot ja muut apurahat*Prof. W. Bonsdorffin rahasto*

prof. Erkki Aaltio 4.000,—; ass. Ritva Altonen 2.500,—; ekon. Timo Haapkylä 2.500,—; ass. Harry Helén 3.000,—; lab.mest. Yrjö Kainulainen 2.000,—; kuval.hoit. Kullervo Myllyrinne 2.000,—; vt.ass. Matti-Jussi Pollari 700,—; FK, KTK Kirsti Pääkkönen 4.000,—.

Kauppaneuvos Osk. Huhtusen stipendiraahasto

apul.prof. Eero Pitkänen (matka) 2.000,—; ass. Ritva Rautkylä (matka) 900,—; apul.prof. Meeri Saarsalmi 1.000,—.

KOP:n 40-vuotismuistorahasto

leht. Asko Korpela (matka) 1.750,—; KTL Reijo Luostarinen (matka) 2.000,—.

Kauppakorkeakoulun opettajien stipendiraahasto

leht. Asko Korpela (matka) 200,—.

Korkeakoulun v. 1978 budjetti (mom. 55. Apurahat)

ass. Tero Ansio (matka) 300,—; vt.ylim.leht. Ulla Höckerstedt (matka) 2.000,—; dos. Risto Laulajainen (matka) 2.000,—; leht. Erkki Lautsila (matka) 2.000,—; toimistopääll. Kalevi Sarvikivi (matka) 650,—; ass. Margareta Soismaa (matka) 300,—.

Tutkimusapurahat

KTM Henrik Gahmberg 15.000,—; KTL Kalevi Kyläkoski 15.000,—; KTL Reijo Luostarinen 10.000,—; KTM Leif Åberg 15.000,—.

Helsingin kauppakorkeakoulun entiset ja nykyiset opiskelijat ovat saaneet stipendejä seuraavasti:

Helsingin kauppakorkeakoulun tukisäätiön rahastot

Kauppätieteiden Kandidaattiyhdistys ry:n rahasto: Mustonen Arvo 1.000,—; Rätty Hannu 400,—.

Oy Stockmann Ab:n 100-vuotisrahasto: Drotar-Lehtonen Kristiina 1.000,—; Honkila Tuula 500,—; Huhtala Ari 1.000,—; Leikola Pirjo 1.000,—; Martikainen Milja 1.000,—.

Eeva ja Matti Virkkusen rahasto: Inkilä Maarit 1.000,—; Kivilahti Antero 1.000,—; Rätty Hannu 500,—; Vartiainen Kirsi 1.000,—.

Prof. Henrik Virkkusen muistorahasto: Airaksinen Tarja 1.000,—; Hyykky Anne 1.000,—; Korhonen Riitta 1.000,—; Tanskanen Jukka 1.000,—; Tukonen Jukka 1.000,—.

Helsingin kauppakorkeakoulun rahastot

Oskari Aromaan rahasto: Hietala Marja-Leena 900,—; Hirvonen Mirjam 900,—; Honkasalo Aila 900,—; Jakobsson Pauli 900,—; Jauhiainen Perttu 900,—; Juvonen Jorma 800,—; Kaasinen Jaana 900,—; Kankaanpää Riitta 900,—; Karhulahti Reijo 900,—; Kauste Paul 900,—; Koijärvi Juhani 800,—; Mattinen Leila 900,—; Mikkola Tuula 500,—; Puputti Ritva 900,—; Tikkanen Reino 900,—; Tillman Aarre 900,—; Tykkyläinen Varpu 800,—; Viljo Matti 900,—.

Hanna ja Eino Haapalan lahjoitusrahasto: Heikkilä Helena 1.500,—; Heinijoki Liisa 1.500,—; Isokangas Asta 1.000,—; Konttila Tuula 1.000,—; Kunnari Helli 1.000,—; Lehtinen Esa 1.000,—; Leppäkoski Sinikka 2.000,—; Pakkanen Pirjo 800,—; Piironen Aili 800,—; Salmi Heli 800,—; Sivonen Sirkku 1.500,—; Tulonen Elina 300,—; Valkjärvi Sirkku 800,—; Virkkunen Virpi 700,—; Äyväri Anne 1.000,—.

Kalle Kaupin muistorahasto: Lojander Leena 900,—; Niiranen Sari 900,—; Ruponen Jarkko 200,—; Similä Tuula 900,—.

Kilpiä Oy:n rahasto: Höijer Soila 900,—; Ruponen Jarkko 700,—; Kylmä Ilkka 100,—.

Aleksanteri Konkosen lahjoitusrahasto: Rintala Asko 50,—; Sohlberg Merja 140,—.

KOP:n 40-vuotismuistorahasto: Hakkarainen Vuokko 900,—; Mikkola Tuula 300,—; Rainamaa Heimo 900,—; Renvik Pekka 900,—; Rintala Asko 750,—.

Alfred Kordelinin stipendiraahasto: Satukangas Hilka 700,—.

K.H. Lehtisen rahasto: Kylmä Ilkka 780,—.

Ivar Lindforsin stipendiraahasto: Ahlstedt Arja 800,—; Alanko Raija 800,—; Jäkkö Anja 800,—.

P.A. Luostarisen stipendiraahasto: Satukangas Hilka 200,—; Sohlberg Merja 620,—.

Tukkukauppias S. Mäntysen rahasto: Sohlberg Merja 80,—; Tapio Risto 900,—; Tiitto Maisa 900,—; Virtanen Jari 220,—.

Maija ja Lauri Niiniojan rahasto: Kylmä Ilkka 20,—; Kaartinen Pekka 930,—; Lindfors Marjo-Riitta 900,—; Luttinen Outi 800,—.

V.P. Nurmilahden muistorahasto: Luttinen Outi 100,—; Reinikka Ritva 900,—; Sinisalo Raimo 600,—.

Gustav Pauligin lahjoitusrahasto: Jaakola Matti 300,—.

Gustav Pauligin stipendiraahasto: Virtanen Jari 30,—; Virtanen Teuvo 900,—; Virtanen Timo 900,—; Virtanen Markku 370,—.

Pohjolan stipendiraahasto: Torvinen Laura 380,—.

Elin ja Evert Sellgrenin stipendiraahasto: Sohlberg Merja 60,—; Virtanen Markku 240,—.

Kauppaneuvos Sergejeff'in stipendiraahasto: Heikkilä Erpo 1.300,—; Honkanen Marja-Liisa 800,—; Kaukinen Anna-Liisa 1.500,—; Kuikka Juha 1.500,—; Luoma Pekka 800,—; Makkonen Sirpa 800,—; Marttila Seija 800,—; Neuvonen Ari 200,—.

G.W. Sohlberg Ab:n stipendiraahasto: Neuvonen Ari 220,—.

SYP:n Riemujuhlarahasto: Neuvonen Ari 380,—; Nurmi Sirkka-Liisa 800,—; Pouttu Tuula 800,—; Rapatti Raili 800,—; Sertti Raimo 1.000,—; Torvinen Laura 1.120,—.

Talous-Osakekaupan stipendiraahasto: Sinisalo Raimo 300,—; Viljamaa Marjo-Sisko 650,—.

Pankinjohtaja Birger Wegelinin stipendiraahasto: Viljamaa Marjo-Sisko 250,—.

Kauppakorkeakoulun keräyksen naistoimikunnan stipendiraahasto: Jartia Pirkko 1.600,—; Niiranen Anita 700,—.

Muut rahastot

Emil ja Eevi Tannisen säätiö: Honkanen Tuula 1.000,—; Juvonen Pirjo 1.000,—; Kuusisto Tapio 1.000,—; Kähkönen Jukka 1.000,—; Peltokorpi Liisi 1.000,—; Porokka Raija 1.000,—; Snicker Ritva 1.000,—; Teittinen Päivi 1.000,—; Timonen Pirkko 1.000,—; Ylönen Antti 1.000,—.

Sirkka ja Jussi Monosen Säätiö: Ahjos Hilka Tellervo 700,—; Ahlund Pia-Lena 800,—; Ahonen Pertti Pellervo 700,—; Alatalo Pirjo Helinä 500,—; Antikainen Pentti Tapio 1.000,—; Forström Aino Kyllikki 600,—; Hakanoro Reijo Lauri 800,—; Halttunen Timo Hannu 600,—; Hasila Pirkko Anneli 600,—; Heikkilä Erpo Ilmari 800,—; Heikkilä Marja Helena 600,—; Himanen Vuokko Elisabet 800,—; Hirvonen Lasse Erkki 1.000,—; Hockman

Laila Sinikka 800,—; Honkanen Sirpa Anneli 800,—; Honkanen Tuula Hellevi Marjatta 700,—; Hyväri Irja Aune 600,—; Hyyryläinen Mauri Allan 700,—; Isojärvi Timo Matias 1.000,—; Jalo Pirjo Liisa 800,—; Jäkkö Anja Heleena 800,—; Jäkkö Tuija Marita 800,—; Järvinen Rauni Kaarina 1.000,—; Kaarna Kari Seppo Sakari 800,—; Kaartinen Pekka Jukka 500,—; Kalilainen Aira Maarit 800,—; Kangaspunta Riitta Liisa 500,—; Karonen Merja Anneli 1.000,—; Kaukinen Anna-Liisa 1.000,—; Kempainen Marja Leena 800,—; Ketonen Aarno Mikko Vesa 1.000,—; Kilponen Marja-Liisa Pauliina 600,—; Kivilahti Seppo Antero 800,—; Kiviranta Pirkko Irene 800,—; Koivistoinen Sirpa Helena 800,—; Koli Tuire Irene Elisabet 800,—; Korkeamaa Marja-Liisa 1.000,—; Korpela Tuula Maritta 800,—; Kouhia Eila Marjatta 800,—; Koukila Seija Anneli 600,—; Kuittinen Marja-Liisa 800,—; Kukkonen Esko Kalevi 800,—; Kuusisto Tapio Kaleva 700,—; Kvist Marjo Tuulikki 1.000,—; Kylänpää Seija Anneli 800,—; Käyhkö Pekka Arvo Olavi 600,—; Käyhkö Ulla Maria 800,—; Laakso Liisa Maria 700,—; Laakso Mirja Helena 800,—; Lahtela Saara Raakel 800,—; Lahtinen Aili Kyllikki 800,—; Laiho Liisa Marketta 700,—; Laine Eira Helkky 500,—; Lappalainen Eila Margareta 800,—; Laukkanen Ritva Kaarina 600,—; Lehikoinen Merja Hillevi 800,—; Lehtisalo Marjo-Riitta 1.000,—; Drotar-Lehtonen Kristiina Ainikki 800,—; Leino Ilkka Tapani 800,—; Leino Raija-Helena 1.000,—; Lepistö Erkki Antero 800,—; Liimatainen Jouko Jouni Juhani 800,—; Lindfors Heikki Ensio 600,—; Lindfors Marjo-Ritva 800,—; Lojander Leena Kyllikki 800,—; Lotta Marja-Liisa 800,—; Lääperi Ahti Antti 700,—; Löppönen Terho Tapani 800,—; Maijala Ilkka Perttu Sakari 600,—; Makkonen Sirpa Sisko Marjatta 800,—; Mansikka Eva Kaarina 800,—; Marttila Seija Kaarina 800,—; Miskala Kaija Marjatta 800,—; Montonen Tuija Irmeli 800,—; Mustonen Jouko Erkki Kari 800,—; Mynttinen Jukka Olavi 800,—; Myyrä Terttu Helena 600,—; Mäkipää Ilpo Mikael 600,—; Mätkönen Pirjo Hannela 600,—; Mänttari Jakke Veli 500,—; Nurmi Sirkka-Liisa 800,—; Nyssönen Esko Antti 1.000,—; Pajunen Mervi Sisko Kristiina 800,—; Pallaskivi Virve Marja 600,—; Parkkonen Pirjo Helena 800,—; Peltokorpi Liisi Inkeri 800,—; Peltolin Paula Annikki 800,—; Peltola Anja Marjatta 800,—; Piironen Kyösti Juhani 700,—; Porkkainen Maija-Kaisa 800,—; Porokka Raija Tuulikki 800,—; Pouttu Tuula Hannela 500,—; Rapatti Raili Elisa 800,—; Reinikka Ritva Sinikka 600,—; Rinne Tuija Kyllikki 800,—; Rintala Heikki Kalervo Antero 500,—; Rissanen Marja-Leena 1.000,—; Roima Matti Mikael 800,—; Rosenström Leif Einar 800,—; Ruoskanen Leea Anitta 1.000,—; Rähä Kaija Anneli 800,—; Räsänen Keijo Tapio 700,—; Saarinko Heikki Sakari 1.000,—; Saastamoinen Pekka Juhani 700,—; Savolainen Leena Kaarina 800,—; Seppänen Veijo Olavi 600,—; Sertti Raimo Juhani 800,—; Similä Tuula Helena 600,—; Sivinen Tarja Regina 600,—; Sivonen Sirkku Elina 1.000,—; Suokas Mervi Sirkka Tellervo 800,—; Suominen Eila Kyllikki 600,—; Suutarinen Matti Otto Antero 800,—; Teittinen Päivi Helena 800,—; Tervo Mauno Sakari 800,—; Tiitto Maisa Annikki 800,—; Toikka Tarmo Heino Kalervo 600,—; Torvinen Laura Magdaleena 1.000,—; Turkki Rauno Antero 800,—; Tuomi Marjaterstu Aulikki 800,—; Tuomi Seija Annikki 800,—; Turkula Timo Juhani 500,—; Tähtitanner Aila Päivikki 600,—; Töyrylä Veli-Matti Tapio 600,—; Utriainen Kari Johannes 800,—; Utriainen Riitta-Liisa 600,—; Valkjärvi Anita Sirkku Hillevi 800,—; Vanamo Raija-Liisa 600,—; Vartiainen Jouko Ensio 800,—; Vesalainen Eero Johannes 1.000,—; Vesanen Tuomo Tapio 800,—; Wichmann Leila Marjatta 1.000,—; Viertiö Jyrki Kalevi 800,—; Vilppunen Olli Oiva 600,—; Virkkunen Virpi Kyllikki 800,—; Virtanen Jouko Juhani 800,—; Vuorimäki Tarja Sisko Marita 800,—; Palmén-Vähäaho Birgit Kristina E. 700,—; Väliaho Pirjo Marjatta 600,—.

Palkintoja seminaarikirjoituksista ovat alla mainituissa aineissa saaneet seuraavat opiskelijat:

Lit: Hallinto Apajalahti Riitta-Liisa 60,—, Aunio Seija 75,—, Ervasti Merja 100,—, Haakana Paula 50,—, Hasila Pirkko 75,—, Heikel Carl-Erik 60,—, Hyvärinen Anssi 60,—, Illi Kristiina 50,—, Jokiniemi Maarit 50,—, Jäske Juhani 50,—, Kasso Pirkko-Hillevi 75,—, Koponen Riitta 75,—, Korhonen Margit 50,—, Korhonen Raili 50,—, Nuottimäki Veli 75,—, Olkkonen Seppo 50,—, Pasanen Kirsti 50,—, Parkkonen Pirjo 75,—, Rostén Lea 60,—, Räsänen Keijo 100,—, Saarnia Lea 50,—, Tamminen Anne 100,—, Tuulamo Marja 60,—, Uotinen Maarit 100,—, Viitanen Mervi 50,—, Vuorinen Kirsti 50,—.

Lit: Laskentotieteet Aalto Anne-Maj 95,—, Ahlroth Kullervo 90,—, Halttunen Timo 95,—, Itkonen Jouni 95,—, Karanko Seppo 50,—, Karjanlahti Veli-Matti 90,—, Ketola Eira 100,—, Kohonen Markku 95,—, Koskenranta Suvi 95,—, Liimatainen Jouko 90,—, Lohi Jarmo 90,—, Mäkinen Jukka 95,—, Neuvonen Ari 95,—, Pihlajamäki Jaakko 95,—, Raevaara Tapio 95,—, Rautvuori Kimmo 95,—, Schildt Tiina 95,—, Wallenius Jarmo 50,—, Viljanen Juhani 95,—.

Lit: Markkinointi Angervuo Hannu 60,—, Eronen Maija 60,—, Gebhard Päivi 60,—, Hartemo Arja 60,—, Horsmalahti Hannu 60,—, Huttunen Pekka 60,—, Illi Kristiina 60,—, Jussila Jari + Smith Tom 60,—, Jämes Reijo 60,—, Kaarna Kari 60,—, Kantele Satu 60,—, Kauhanen Liisa 60,—, Konttila Tuula 60,—, Korhonen Vesa 60,—, Kostamo Pentti 60,—, Kulometsä Ilkka 60,—, Kurki Ari 60,—, Kyläkoski Erkki 60,—, Lindroos Ari 60,—, Mäkelä Jukka 60,—, Mälkönen Tuula 60,—, Neuvonen Ari 60,—, Niemi Liisa 60,—, Nuotio Jutta 60,—, Nykänen Merja-Riitta 60,—, Pasanen Kirsti 60,—, Renvik Pekka 60,—, Riisalo Leena 60,—, Ruponen Jarkko 60,—, Saarikangas Teemu 60,—, Salo Jussi 60,—, Salo Tuula 60,—, Sipilä Mikko 60,—, Siren-Garcia Aila 60,—, Sorjonen Hilppa 60,—, Tervinen Maija 60,—, Veranen Jyrki 60,—, Viljo Matti 60,—, Virtanen Markku 60,—.

Lit: Systemit Alanko Maritta 60,—, Heikkinen Jouko 50,—, Hämäläinen Jarmo 50,—, Juvonen Jorma 60,—, Kauranne Tuula 60,—, Kettunen Pekka 60,—, Kilpeläinen Osmo 100,—, Koli Irene 60,—, Kunnari Helli 60,—, Laitinen Erkki 60,—, Lehikoinen Jorma 70,—, Manner Anne 60,—, Nuutinen Eero 60,—, Onnela Jouni 60,—, Piironen Aili 100,—, Saloranta Jarmo 80,—, Suomi Tellervo 80,—, Syvälahti Markku 70,—.

Kansantaloustiede Apajalahti Riitta-Liisa 80,—, Helaniemi Kari 80,—, Kyläkoski Erkki 80,—, Lahtinen Ilkka 80,—, Pantzar Mika 100,—, Ritakari Jouko 80,—.

Oikeustiede Ahola Erkki 100,—, Antikainen Tapio 70,—, Hiilesniemi Pekka 70,—, Itkonen Jouni 70,—, Karvinen Martti 70,—, Koponen Merja-Riitta 70,—, Koivuniemi Raili 70,—, Korhonen Vesa 100,—, Laaksonen Pekka 100,—, Lahtinen Tarja 70,—, Lauksio Elisa 70,—, Launiainen John 70,—, Liimatainen Jouko 70,—, Lindbäck Martti 70,—, Lähteenoja Tiina 70,—, Lääperi Ahti 100,—, Majander Leena 70,—, Mälkönen Tuula 100,—, Nokelainen Unto 100,—, Pietarinen Pekka 70,—, Pönkänen Ilkka 70,—, Salo Seppo 70,—, Vaaja Timo 70,—, Willberg Orvokki 70,—.

Taloustaantiede Jansson Inko 50,—, Lindberg Pirjo 50,—, Lindfors Ritva 50,—, Malmiharju Seppo 100,—, Nissinen Elina 50,—, Sipilä Pirjo 50,—, Tillman Aarre 50,—, Vainio Matti 100,—.

Talousmatematiikka Juvonen Jorma 100,—.

Tavarateknologia Angervuo Hannu 50,—, Jurvakainen Risto 50,—, Laitinen Raimo 50,—, Tulimaa Harri 50,—.

Sosiologia Leppänen Marketta 100,—.

Valtio-oppi Pihlajamäki Jaakko 100,—.

Englanti Ignatius Katja 80,—, Kalenius Marja-Leena 80,—, Kuusinen Jarkko 80,—, Lahti Vesa 80,—, Linnoinen Hannu 80,—, Mecklin Lea 80,—, Salin Timo 80,—, Toikka Tarmo 80,—, Tuulamo Marja 80,—.

Saksa Kauhanen Ritva-Liisa 50,—, Laaksonen Pekka 50,—, Mutikainen Helvi 50,—, Vuorinen Kirsti 50,—.

Ranska Heiskanen Lilli 100,—.

Venäjä Korhonen Vesa 100,—.

Ruotsi Lehtisalo Marjo-Riitta 50,—, Silfverberg Anne 50,—.

Suomen kieli ja tylioppi Suojala Aila 50,—, Westerlund Anneli 50,—.

Helsingissä heinäkuussa 1978

Jaakko Honko

Yrittäjyys ja kauppatieteelliset tutkimukset

Puhe, jonka rehtori, professori Jaakko Honko piti Helsingin kauppakorkeakoulun lukuvuoden avajaisissa 5.9.1977

Rehtorin puheilla käy lukuvuoden mittaan melkoinen joukko sekä oman korkeakoulun että ulkopuolistakin väkeä, tavallisimmin joidenkin huolien tai ongelmien vuoksi. Tämä on tietysti täysin ymmärrettävää ja luonnollista.

Joskus tullaan kuitenkin kertomaan myös mieluisista ja myönteisistä tapahtumista. Näin kävi viime toukokuun lopulla kun luokseni tuli henkilö ja kertoi tällöin kuluneen päivälleen 65 vuotta siitä, kun ensimmäinen korkeakoulusamme perustutkimuksen, silloisen päästötutkimuksen, suorittanut kurssi sai todistuksensa.

Tulen tämän puheeni loppuosassa käsittelemään perustutkimomme uudistamista. On mieluisaa ja harvinaista todeta, että edellä mainittu henkilö, ekonomi *Heikki Erkola* ainoa ensimmäiseltä ekonomikurssilta elossa oleva, joka on siis suorittanut korkeakoulumme perustutkimuksen vuonna 1912, on täällä tänään joukossamme. Haluan erityisesti tervehtiä Teitä ekonomi *Erkola*.

Mitä yrittäjyys on

Olen viime vuosina ottanut avajaispuheitteni alkuosassa käsiteltäväksi jonkin yleisen ja koko yhteiskunnan kannalta tärkeäksi katsottavan aiheen. Tällaiseksi olen nyt valinnut yrittäjyyden, syistä jotka ilmennevät puheeni aikana.

Yrittäjyys tuo ehkä ensi sijassa mieleen yrityksen sielun, yrittäjän. Yrittäjyys sellaisena kuin se on viime vuosina kansainvälisesti eri kirjoituksissa tulkittu vastineena englannin kielen sanalle entrepreneurship ei kuitenkaan rajoitu vain yksityisyrittäjiin. Sitä voi esiintyä ja sitä tarvitaan kaikissa yritysmuodoissa; osakeyhtiöissä ja osuuskunnissa yhtä hyvin kuin valtion yhtiöissäkin. Mutta yrittäjyyden haaste ulottuu vielä paljon laajemmalle: järjestöihin, julkiseen valtaan, sairaalaan, korkeakouluun, jokaiseen virastoonkin. Yrittäjyyden katsotaan käsitteenä merkitsevän omatoimisuutta ja dynaamista aloitteellisuutta, pyrkimystä uudisteisiin, luovaa kipinää, riskinkin ottamista, lyhyesti sanottuna sitä käyttövoimaa, jota jokainen organisaatio ja koko yhteiskunta tarvitsevat kehittyäkseen.

Yrittäjyyden haaste

Meidän maassamme katsotaan yleisesti yrittäjyyttä puuttuvan tai ainakin sille on syntynyt joukko vaikeita esteitä. Halun uusien yritysten perustamiseen ja jo toiminnassa olevien esim. perheyriyten jatkamiseen katsotaan selvästi vähentyneen. Syinä saattavat esiintyä moninaiset yritysten toimintaa rajoittavat säännökset, pääomien puute, ankara verotus, kielteinen suhtautuminen yritys-toimintaan yleensä ja toisaalta taas mahdollisuudet selvitä elämässä helpom-malla muulla tavoin kuin yrittäjänä. Koko yhteiskunnassa, niin yritysten, laitosten kuin minkä tahansa organisaation piirissä saattaa esiintyä aloitteelli-suuden puuttumista ja toiminnan urautumista ja niissä yrittäjyyttä kahlita byrokraatia ja virkavaltaisuus, yksilön panoksen hukkuminen suureen organi-saatioon, kannustimien puute ja myös niin yksilön kuin organisaationkin liik-kumavaran kapeneminen.

Kuitenkin nykytilanteessa jo kansainvälisen kilpailukykyimme parantaminen edellyttäisi yrittäjyyttä, johon kuuluu määrätietoinen uudisteiden aikaansaa-minen ja omintakeinen luova toiminta. Taloudellinen kasvumme on pitkään voinut perustua mm. metsävarojen käytön lisääntymiseen, maataloudesta va-pautuviin työvoimareserveihin, valmiin teknisen tiedon omaksumiseen, varsin suojattuihin markkinoihin ja melko korkeaan pääomanmuodostukseen. Em. tekijöiden varaan rakentuva tie on jo kuitenkin kuljettu pääpiirteittäin lop-puun minkä vuoksi tarvitaan uusia ratkaisuja, uusia teitä.

Voidaan ymmärrettävästi moittia talouspolitiikan ynseyttä ja valtiovallan nurjamielisyyttä, lakkoalttiutta, yhteiskunnan kehittämissyrkimysten vino-suuntausta, syrjäistä sijaintiamme jne. Aliarvioimatta näitä tekijöitä haluan kuitenkin korostaa juuri oma-aloitteisen luovan toiminnan, uudisteiden ai-kaansaamisen ja siten yrittäjyyden merkitystä pyrittäessä löytämään uusia suomalaisia ratkaisuja, jotka perustuvat esim. suhteellisten etujemme hyväksi-käyttöön kansainvälisen kilpailukykyimme kehittämiseksi ja hyvinvointimme turvaamiseksi. On lisäksi korostettava tärkeänä peruslähtökohtana sen havait-semista, ettei viimeksi mainittujen tavoitteiden saavuttamiseen riitä yrittäjyy-den vaaliminen vain yrityksissä, vaan myös muissa organisaatioissa, julkisen-kin vallan piirissä, koko yhteiskunnassa.

Yrittäjyys tai ennemminkin sen puute on kysymys, joka siten koskettaa meitä kaikkia ja on mielestäni meidän kipeimpiä ongelmiamme. Se vasta on talou-temme ja yhteiskuntamme todellinen energiakriisi. Jos käy niin, että yrittäjyy-den energia, käyttövoima yhteiskunnastamme ehtyy, koneisto pysähtyy tai käy tyhjää, oli se sitten muutoin miten hieno ja täydellinen tahansa.

Yrittäjyyden uhkia ja niiden torjuntaa

Jotta yrittäjyyttä voi vaalia, on tarpeen tuntea siihen kohdistuvat uhat ja toisaalta mahdollisuudet sen kehittämiseksi. Yksittäisten yritysten ja muiden organisaatioiden sisällä ovat etenkin viime vuosina lukuisat sinänsä myönteiset

pyrkimykset saattaneet aiheuttaa uudenlaista uhkaa yrittäjyydelle. Esimerkiksi pyrittäessä toiminnan parantamiseen on pantu liikaakin painoa jäykille suunnitelmille ja järjestelmille. Kuitenkin suunniteltaessa ja ohjattaessa toimintaa yksityiskohtaisesti järjestelmiksi se saattaa jäykistyä ja tulla kaavamaiseksi, tukahduttaa yrittäjyyden.

Myös eräät muut kehityssuunnat, mm. yritysten kasvu saattavat synnyttää ongelmia yrittäjyydelle. Kun yritykset kasvavat ja tulevat suuriksi, niillä on koon vuoksi taipumus tulla jäykiksi ja itse itseään toistaviksi, jolloin uutta luova yrittäjyys helposti tukahtuu. Meidän maassamme ei suuria yrityksiä ole paljon.

Kerrotaan kuitenkin lukuisista keskisuurista ja pienistäkin yrityksistämme, että niissä erilaiset hallinnolliset ja muut rutiinit, kokoukset, raportoinnit, paperisota ja yleensä byrokraatia ottavat esimerkiksi johtavan henkilöstön ajan niin, ettei sitä luovalle panokselle enää juuri jääkään. Samoin esiintyy yhä useammin, että ihmiset yrityksissäkin "laitostuvat". Entisen toistaminen katsotaan varmemmaksi ja virkauran jatkuminen tärkeämmäksi kuin pyrkimys omatoimisesti uudisteisiin ja riskinkin ottamiseen, mihin tietysti liittyy myös epäonnistumisen mahdollisuus.

Kuitenkin olisi jo mainitsemistani syistä löydettävä myös uusia teitä ja otettava punnittuja riskejäkin. Olisikin mielestäni hyväksyttävä vanha lausuma, jonka mukaan "on parempi yrittää ja vaikkapa epäonnistua siinä kuin olla yrittämättä ja onnistua tässä". Tällainen "onnistuminen" kun saattaa monissa tapauksissa merkitä paikallaan pysymistä tai suorastaan alaspäin menoa.

Lukuisissa yrityksissä onkin havaittu yrittäjyyden merkitys ja siihen kohdistuvat uudetkin uhat sekä ryhdytty tarpeellisiin toimenpiteisiin. Eräänä tavoitteena on ollut etenkin suurissa yrityksissä sisäisen yrittäjyyden luominen näihin yrityksiin. On pyritty saamaan nämä yritykset mm. mitä tulee joustavuuteen, liikkumavaraan, vastuun ottamiseen, henkilösuhteisiin, kannustamiseen ja koko yrityksen henkeen toimimaan uutta luovien ja usein pienten yritysten tavoin.

Jos yrityksissä on osoittautunut ongelmaksi yrittäjyyden vaaliminen ja edistäminen, on tämä vielä paljon ongelmallisempaa julkishallinnossa, erilaisissa virastoissa ja laitoksissa.

Käsittelin edellisen vuoden avajaispuheessani julkisia palvelulaitoksia. Puutumatta tässä yhteydessä enää yksityiskohdittain niiden kysymyksiin totean vain, että yrittäjyys on näiden laitosten palvelujen kehittämisessä ja suuntaamisessa, kustannusten alentamisessa ja lukuisissa muissa kohdissa suorastaan avainkysymys. Eteenpäin pääseminen edellyttää kuitenkin mm. uudenlaisia kannustimia ja liikkumavaraa – sekä yleensä yrittäjyyden ajatuksen hyväksymistä.

Viimeksi mainittu asia ei kuitenkaan ole itsestään selvä. Ei ole nimittäin aivan harvinaista, että samalla kun jokin palvelulaitos periaatteessa haluaa lisää omaa päätösvaltaa ja liikkumavaraa, se ei olekaan halukas käyttämään sitä tosiasiaa hyväkseen. Tämä koskee mm. tapauksia, joissa jollekin laitokselle annettaisiin mahdollisuus päättää tietyn määrärahan jakamisesta keskuu-

dessaan, mutta se välttääkseen sisäisiä vaikeuksia ja kiistoja jättääkin jaosta päättämisen palvelulaitoksen ulkopuolelle ja yläpuolelle, esim. ministeriöön. Tällainen menettely ollessaan merkki oma-aloitteisuuden ja vastuunottamisen puuttumisesta samalla osoittaa suoranaista epäyrittäjyyttä. Yrittäjyyteen kun kuuluu omista asioista päättäminen ja päätösten, epämieluitenkin tekeminen ennemmin kuin niiden jättäminen ulkopuolisten tehtäväksi.

Yrittäjyyden kehittämisen kysymys julkishallinnossa on laaja. Kun liikkumavaran suurentamisen lisäksi pyritään kehittämään esim. saavutusten uudenlaisia arvosteluperusteita ja kannustimia, olisi ilmeisesti taloudellisten kannustimien ohella ja sijastakin lisääntyvässä määrässä annettava merkitystä mahdollisuuksille ihmisten itsensä kehittämiseen. Kukapa korkeakoulun opettaja ei esim. arvostaisi sapattivuotta ehkä ennemminkin kuin palkankorotusta kannustimena hyviin saavutuksiin pääsemiseksi.

Kauppakorkeakoulu ja yrittäjyys

Yrittäjyyden edistämiseksi koko yhteiskunnassamme ja sen osissa tarvitaan monenlaisia toimenpiteitä. En puutu niihin kuitenkaan tässä. Tarkastelen vain lyhyesti mitä kauppakorkeakouluissa ja nimenomaan ekonomikoulutuksessa voitaisiin tehdä yrittäjyyden kehittämiseksi onpa sitten kysymys yrittäjyydestä missä yhteisössä tahansa.

Todettakoon, että kauppakorkeakouluihin kohdistetaan jossain määrin arvostelua esim. siinä suhteessa, että ekonomien katsotaan liian vähän yleensä ryhtyvän yrittäjiksi, mikä on eräs yrittäjyyden osoitus. Heidän katsotaan mieluummin valitsevan virkamiesmäisen uran, varman leipäpuun ja eläkkeen kuin ryhtyvän yrittäjiksi. Tähän liittyen katsotaan kauppakorkeakoulujen ennemminkin kouluttavan asioiden valmistelijoita kuin niiden tekijöitä, ennemminkin analyysoijia kuin liikkeenjohtajia ja yrittäjiä.

Yleisesti voidaan todeta, että yrittäjyyden eräs keskeisiä rakenneseosia on uuden luominen ja uudisteiden aikaansaaminen. Päämääränä ei kuitenkaan ole uusi tieto sinänsä vaan sen soveltaminen ja tämän seurauksena syntyvä muutos, uusi tilanne.

Uudisteihin, kuten yrittäjyyteenkin liittyy toisaalta onnistumisen mahdollisuus, tilaisuus, toisaalta riski. Nämä on punnittava ja perimmältään suhtautumisessa yrittäjyyteen kuten uudisteisiinkin on kysymys arvoista, millaisiksi arvostamme uhraukset ja toisaalta saavutukset, uhrausten avulla syntyvän uuden tilan.

Perinnäisesti koulutus on tähdännyt oikeiden vastausten antamiseen tiettyyn tilanteeseen. Kun koulutuksen avulla pyritään vaikuttamaan uudisteiden aikaansaamiseen ja kehittämään yrittäjyyttä, tullaan tekemisiin ongelmien kanssa, jotka luovat uuden tilanteen.

Hyväksyttäessä kehittäminen uudisteiden aikaansaamiseen ja yrittäjyyteen ekonomikoulutuksen eräksi tavoitteeksi ja tavallaan käyttövoimaksi ei siinä

silloin ole vain pyrittävä kehittämään kykyä mukautua muutoksiin ja kykyä toimia muuttuneissa olosuhteissa vaan myös kykyä oma-aloitteisesti aikaansaada uudisteita ja uusia olosuhteita sekä kykyä mahdollisuuksien ja riskin vaarinottamiseen. Yrittäjyyteen kouluttamisessa ei siten ole ainoastaan kysymys tiedoista ja taidoista vaan myös asenteista.

Yrittäjyyttä kehittävän opetuksen järjestelyjä

Kun otetaan tarkasteltavaksi sellaiset koulutuksen konkreettiset toteutukset, joissa yrittäjyyden kehittäminen on tavoitteena, havaitaan niille kansainvälisesti olevan tunnusomaista opiskelijoiden laaja osallistuminen ja tiettyjen asioiden tekeminen tosiasiallisissa tilanteissa tai mahdollisimman paljon niitä muistuttamaan lavastetuissa olosuhteissa. Opiskelijoiden osallistuminen voi tapahtua käytännön pulmatilanteita esittävien case'ien, tiettyjä tehtäviä havainnollistavien roolinäytelmien, ryhmäkeskustelujen, harjoitusten, yhteisprojektien tai kysymys- ja vastausistuntojen avulla. Uusia lähestymistapoja edustavat myös eräiden ulkomaisten korkeakoulujen kokeellisen yrittäjyyden kurssit, joiden keskeisenä sisältönä on opiskelijoiden osallistuminen laajan ja monitahoisen casen puitteissa yrityksen tai muun organisaation asioiden hoitoon esim. yhden lukukauden ajan.

Todettakoon, että nimenomaan ongelmien havaitsemiseen ja uusien tilanteiden luomiseen kannustavien case'ien käytön mahdollisuudet opetuksessa ovat meillä muutamien viime vuosien aikana olennaisesti parantuneet. Tähän on osaltaan edesauttanut yhteispohjoismaisen Nordic Case Clearing House'n perustaminen. Kun pohjoismaisista olosuhteista 1970-luvun alussa oli koottuna vain muutamia caseja, on em. keskuksessa niiden luku tällä hetkellä jo yli 150. Mahdollisuudet yrittäjyyden ja liikkeenjohdon opetukseen ovat siten tältä osin kokonaan toiset kuin vain muutamia vuosia takaperin.

Kehitettäessä yrittäjyyttä ekonomikoulutuksessa on meidän kohdallamme vielä syytä mainita eräs ainutlaatuinen asia: KY:n oma laaja ja ansiokas yritystoiminta. Se suo lukuisille opiskelijoille suorastaan harvinaisen mahdollisuuden päästä jo opiskeluaikanaan tekemisiin lukuisten käytännön ja myös yrittäjyyteen liittyvien kysymysten kanssa.

Vaikka otettaisiin huomioon esim. opettajavoimien ja määrärahojen asettamat käytännön rajoitukset, on nähdäkseen monilla uusilla järjestelyillä mahdollista lisääntyvässä määrässä kehittää ekonomikoulutuksessa opiskelijoissa yrittäjyyttä. Keskeisiä asioita on muistaa, ettei tärkeää ole vain vastausten antaminen asetettuihin kysymyksiin. Tärkeintä saattaa olla, että opiskelijaa jo korkeakouluopintojen vaiheessa innostetaan myös asettamaan kysymyksiä.

Onnistuminen yrittäjyyden kehittämisessä saattaa paljolti riippua paitsi korkeakoulun suuntautumisesta myös sen aloitteellisuudesta ja liikkumavarasta. Oma merkityksensä on tässä suhteessa niillä opetuksen ja tutkimuksen puitteilla, jonka tutkinnot ja niitä ohjaavat säännökset muodostavat.

Asetus kauppatieteellisistä tutkinnoista ja sen synty

Siirrynkkin seuraavassa tarkastelemaan asetusta kauppatieteellisistä tutkinnoista, jonka Tasavallan presidentti antoi viime keväänä. Asetus on liioittelematta sanottuna virstanpylväs alamme opintojen kehittämisessä sekä varsin pitkän ja monivaiheisen prosessin tulos.

Kun vuosi sitten käsiteltiin tutkintoasetuksen senhetkistä vaihetta, oli tarkastelun kohteena opetusministeriössä keväällä 1976 laadittu korkeakouluihin lausunnonlehtetetty asetusehdotus. Tätä asetusehdotusta kauppakorkeakoulut arvostelivat lausunnoissaan varsin voimakkaasti. Toteutettaessa kevään 1976 asetusehdotus jo kauppatieteellisen alan nimi olisi hävinnyt. Kysymyksessä ei kuitenkaan ollut pelkästään nimen muutos vaan olennaista on se, että kauppatieteellisen alan vakiintunut sisältö olisi korvattu toisella. Kauppakorkeakouluista olisi tullut lähinnä eräänlaisia — poimiakseni ehdotuksesta sanontoja — yhteiskunnan ja sen tuotannollisten perusyksiköiden analysointilaitoksia siitä huolimatta, että niin meillä kuin kansainvälisestikin kauppakorkeakouluille on vakiintunut koulutuksen kokonaisuudessa oma alueensa, jolle esim. myös liikkeenjohdollinen koulutus on perinnäisesti kuulunut. Ehdotuksen mukaan myös vakiintuneet tutkintojen nimet ekonomi, kauppatieteiden kandidaatti jne olisivat hävinneet.

Erityisen arveluttaviin pärtseihin ehdotuksessa kuului pyrkimys korkeakoulujen liikkumavaran kaventamiseen. Itse asetusehdotuksessa oli joukko hyvin yksityiskohtaisia ja pieniäkin asioita koskevia säännöksiä, jotka olisivat selvästi kaventaneet korkeakoulun liikkumavaraa ja samalla sen luovaa panosta. Lisäksi tutkintoasioita yksityiskohdittain säätelevä korkeakoulukohtainen tutkintosääntö olisi vahvistettu opetusministeriössä.

Tuskin on tarpeen korostaa, että niin jo pelkästään nämä liikkumavaraa kaventavat säännökset, samoin kuin kauppakorkeakoulujen alan muuttaminenkin olisivat olennaisesti rajoittaneet kauppakorkeakoulujen mahdollisuuksia yrittäjyyteen omassa toiminnassaan samoin kuin sen kehittämiseen opiskelijoissa.

Korkeakoulumme katsoi lausunnossaan mm., että kevään 1976 asetusehdotus sisälsi niin paljon kauppatieteellisen koulutusalan perusluonteen kanssa ristiriidassa olevia ratkaisuja, että asetusehdotus olisi perusteellisesti valmisteltava uudestaan. Muidenkin kauppakorkeakoulujen lausunnot olivat yleensä varsin kriittisiä. Sanottu koskee myös mm. Suomen Ekonomiliiton ja talouselämän järjestöjen lausuntoja. Lausuntojen antajien joukossa oli kuitenkin poikkeuksiakin, kuten mm. Kauppatieteellisen alan tutkinnonuudistuksen ohjaus- ja seurantaryhmä. Se katsoi, että asetusehdotukseen tulisi tehdä vain muutamia vähäisiä muutoksia ennen kuin se annettaisiin.

On ymmärrettävää, että kauppakorkeakoulujen piirissä oltiin viime syksynä hyvin huolestuneita, osin alakuloisiksi asetusehdotuksen johdosta ja se koettiin selvästi uhkana työllemme. Kauppakorkeakoulujen voimakkaalla vastustuksella oli kuitenkin myös vaikutuksensa: Opetusministeriö ei lähtenyt viime

syksynä suoraan valmistelemaan asetusta kevään 1976 ehdotuksen pohjalta eikä em. seurantaryhmän toimesta. Tämä oli sinänsä huomionarvoinen tapahtuma.

Tutkinnonuudistuksen tullessa ajankohtaiseksi myös useilla muilla koulutusaloilla opetusministeriö asetti viime lokakuussa erityisen tutkinnonuudistuksen johtoryhmän kaikkien alojen tutkinnonuudistusta varten. Mainittuun johtoryhmään muodostettiin sitten eri koulutusaloja varten jaostot, mm. kauppätieteiden jaosto, jolle nyt siirtyi alamme tutkintoasetuksen valmistelu. Kauppakorkeakoulujen piirissä alkoi viriä uutta toivoa.

Puuttumatta em. jaoston työhön yksityiskohdittain voin siinä koko ajan kiinteästi mukana olleena todeta, että pitkien ja tiukkojen kokousten sekä äänestysten tuloksena alkoivat käsityskantamme vähitellen päästä kohta kohdalta voitolle. Samalla ilmeni, että opetusministeriössä saattoi olla pääasiassa kauppakorkeakoulujen ulkopuolelta tarjotusta informaatiosta johtuen osin hyvinkin yksipuolinen ja harhaanjohtava käsitys kauppätieteellisestä alasta. Jaoston työn lopputuloksena oli lukuisten, lähes dramaattistenkin istuntojen jälkeen yksimielinen ehdotus asetukseksi kauppätieteellisistä tutkinnoista. Tämä kuluvan vuoden alussa valmistunut jaoston ehdotus oli perin juurin toinen kuin se, jota korkeakouluille tarjottiin keväällä 1976.

Jaoston ehdotus sai sitten jokseenkin sellaisenaan johtoryhmän hyväksymisen ja siirtyi tämän jälkeen opetusministeriön virkamiesvalmisteluun. Monien kiintoisten ja jännittävienkin vaiheiden jälkeen Tasavallan presidentti antoi olennaisilta kohdiltaan em. jaoston ehdotuksen mukaisen asetuksen viime toukokuun 13. päivänä. Sinnikäs ja paljon ponnistuksia vaatinut taistelu tutkinnonuudistusasetuksesta oli ainakin tältä erää päättynyt.

Tutkintoasetuksen pääkohtia

Asetuksen mukaan kauppätieteellisiä tutkintoja ovat ekonomin, kauppätieteiden lisensiaatin ja tohtorin tutkinnot. Alan perustutkinto on ekonomin tutkinto, joka tulee tuottamaan erilaisiin virkoihin saman kelpoisuuden kuin aikaisemmat ns. ylemmän kandidaatin tutkinnon tasoiset tutkinnot.

Ekonomin tutkintoon johtava koulutus suunnitellaan ja järjestetään koulutusohjelmina. Koulutusohjelma on korkeakoulun eri laitosten yhteistyössä suunnittelema ja järjestämä tavoitteellinen monitieteinen opintokokonaisuus, joka suuntautuu johonkin yhteiskunnan ammatilliseen tehtäväalueeseen ja sen kehittämiseen. Korkeakouluumme on suunniteltu seitsemän koulutusohjelmaa. Nämä ovat: hallinnon, hallintotalouden, kansainvälisten toimintojen, kokonais- ja yritystalouden, kvantitatiivisen suunnittelun, laskentatoimen sekä markkinoinnin ja jakelutalouden koulutusohjelmat. Koulutusohjelmien puitteissa saattaa olla suuntautumisvaihtoehtoja minkä lisäksi opiskelijoilla on tietyissä puitteissa mahdollisuus valita yksilöllisiä koulutusohjelmia.

Ekonomin tutkinto voidaan suorittaa täystoimisesti opiskellen 160 opintovi-

kossa. Opintoviikko vastaa opiskelijan keskimääräistä 40 tunnin työpanosta. Jos oletetaan vuoteen sisältyvän 40 opintoviikkoa, on tutkinto periaatteessa suoritettavissa 4 vuodessa. Perustutkinnon kesto ainakin alkuaikoina muodostunee hieman edellä esitettyä pidemmäksi. Samalla olisi mielestäni kaikin tavoin pyrittävä vaikuttamaan siihen, ettei tutkinnon suoritus aika tarpeettomasti pitenisi. Joka tapauksessa nykyisen ekonomin tutkinnon opiskelu aika pidentyy noin yhdellä vuodella. Arvosteltaessa opintojen kestoa on kuitenkin huomattava, että meillä nykyisin yli 90% ekonomin tutkinnon suorittaneista ilmoittautuu jatkamaan kandidaatin tutkinnon opintoja.

Koulutusohjelma koostuu yleisopinnoista, aineopinnoista ja syventävistä opinnoista. Yleisopintojen laajuus on noin yksi neljäsosa, aineopintojen noin puolet ja syventävien opintojen noin yksi neljäsosa koulutusohjelmasta. Aine- ja syventäviin opintoihin voi sisältyä myös harjoittelua.

Tutkinnoissa pyritään tieteelliset ja ammatilliset tavoitteet kytkemään kiinteästi yhteen. Ekonomin tutkinnolle on jo tähän asti ollut tunnusomaista vahva ammattisuuntautuneisuus ja tutkinnon soveltuminen lukuisiin tehtäviin. Uudistetussa tutkinnoissa painottuu tieteellisyys entistä enemmän. On tärkeää, että uuteen perustutkintoon siirryttäessä myös sen sisältöä kehitetään eikä ainoastaan tapahdu opiskeluajan pidentymistä ja tavallaan entisten opintojen jatkamista. Samalla on tärkeää, että tutkinto edelleen tarjoaa ekonomieille runsaasti liikkuma- ja samalla valinnanvaraa heidän hakeutuessaan eri tehtäviin, ei ainoastaan ns. analysointitehtäviin vaan myös laaja-alaisiin liikkeenjohdon tehtäviin ja yrittäjiksi.

Asetus tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 1978. Tämän estämättä opetusministeriö voi asianomaisen korkeakoulun anomuksesta antaa sille luvan soveltaa asetusta kokeiluluonteisesti jo 1 päivästä elokuuta 1977. Koska omassa suunnittelussamme olemme tähänneet siirtymiseen uuteen perustutkintoon jo tämän lukuvuoden alusta, korkeakoulumme on anonut em. lupaa ja saanut sen. Näin ollen toteutamme jo nyt uutta perustutkintoa.

Asetuksen mukaan ennen sen voimaan tuloa opintonsa aloittaneet ja aikaisemmin jo perustutkinnon suorittaneet voivat siirtyä tai ryhtyä suorittamaan uutta ekonomin tutkintoa siten kuin tutkintosäännössä määrätään. Asia on näin ollen korkeakoulun itsensä päätettävissä, ja väliaikaiseen tutkintosääntöömme on siitä jo otettu erityiset siirtymäsäännökset. On kuitenkin selvää, että esim. jatko-opintoja harjoittavat vielä toistaiseksi suorittavat kauppätieteiden kandidaatin tutkintoa kunnes käytännön järjestelyt uuteen ekonomin tutkintoon siirtymiseksi on kauttaaltaan saatu toteutetuiksi.

Tutkintoasetuksen arviointia

Siirtyessäni sitten arvioimaan asetuksen sisältöä mainittakoon, että kysymyksessä on ensimmäinen sellainen tutkintoasetus, joka säätelee useita koulutusohjelmia käsittävää alaa. Näin ollen kauppätieteellisen alan asetus saattaa eräiltä

osilta tulla suuntaa-antavaksi lukuisille muille koulutusaloille. Toisaalta asetuksessa on erityispiirteitä, jotka koskevat vain kauppatieteellistä alaa.

Kun arvioidaan tutkintoasetuksen sisältöä ja puntaroidaan, vastasiko se nimenomaan korkeakoulujen piirissä asetettuja tavoitteita, voitaneen eräänä arvosteluperusteena pitää niitä seikkoja, joita kauppakorkeakoulut korostuimmin esittivät kevään 1976 asetusehdotuksesta antamissaan lausunnoissa.

Yleisesti saatetaan aluksi todeta, että nyt on kysymyksessä olennaisten kohtien osalta perin juurin toinen asetus. Nähdäkseni tärkeimmät tavoitteet on myös onnistuttu saavuttamaan. Koska asetuksessa eri näkökantoja on jouduttu sovittamaan yhteen, ei se kaikilta kohdiltaan voi olla täysin tyydyttävä. Käsitelien seuraavassa muutamia olennaisina pidettäviä asetuksen kohtia mainiten samalla lyhyesti, miten ne ovat muuttuneet verrattuna kevään 1976 ehdotukseen ja huomioonottaen kauppakorkeakoulujen lausunnot.

Ensinnäkin asetuksen ala on kauppatieteellinen. Poiketen ratkaisevasti kevään 1976 ehdotuksesta ala säilyy ja samoin säilyy ekonomin nimi perustutkinnon nimenä. Kauppatieteiden alaanhan voidaan katsoa kuuluvan taloustieteiden ja lukuisten niihin liittyvien tieteenalojen niin, että näiden muodostama kauppatieteellinen kokonaisuus mahdollistaa ensi sijassa eri organisaatioiden etenkin yritysten taloudellisten ja liikkeenjohdollisten ongelmien tutkimisen, tarkastelun ja ratkaisemisen myös huomioonottaen niiden laajemmat yhteiskunnalliset, kokonaistaloudelliset ja kansainväliset yhteydet. Kauppatieteet on tulkittava varsin laajasti käsittämään taloustieteiden ohella mm. ne aineet, kuten esim. tietyt oikeustieteen osat ja kauppakielet, jotka jo perinteisesti on sisällytetty kauppatieteiden ja samalla kauppakorkeakoulujen erityisalaan.

Voidaan myös todeta, että kauppatieteiden alan erityisluonne ja olemassaolo on asetuksessa tullut tyydyttävästi huomioonotetuksi. Tämä ilmenee mm. asetuksen mukaisesta ekonomien tehtäväkentästä, johon poiketen aikaisemmasta ehdotuksesta on nyt sisällytetty myös liikkeenjohdollista asiantuntemusta edellyttävät tehtävät. Lienee tarpeellista korostaa kuinka tärkeää yleisten taloustieteellisten kysymysten ja niiden analysoinnin ohella liikkeenjohdolliset kysymykset ovat kauppakorkeakoulujen tehtäväkentässä. Yhteiskuntajärjestelmästä riippumatta tämä koulutus on kautta maailman saamassa kasvavaa merkitystä. Kokonaisuutena arvostellen uusi asetus turvaa nyt kauppatieteelliselle alalle vakiintuneen identiteetin selvine ominaispiirteineen, jotka erottavat sen muista koulutusaloista. Verrattuna kevään 1976 asetusehdotukseen poikkeama on olennainen ja suorastaan ratkaiseva.

Esitin edellä viimeksi mainitun ehdotuksen eräänä arveluttavana kohtana myös pyrkimyksen korkeakoulujen hyvin yksityiskohtaiseen säätelyyn. Arvostellessaan ehdotusta lausunnoissaan liian pitkälle yksityiskohtiin menevien säännösten johdosta kauppakorkeakoulut esittivät niiden muuttamista yleisemmiksi ja väljemmiksi. Asetukseen sisältyykin nyt vähemmän yksityiskohtaista säätelyä kuin aikaisemmin. Siinä on silti edelleen joukko säännöksiä, esim. opintojen tavoitteista ja eräistä muista seikoista, joissa korkeakouluille olisi mielestäni tullut jättää enemmän liikkumavaraa. Tämä on kuitenkin selvästi lisääntynyt eräissä olennaisissa kohdissa.

Eräs kauppakorkeakoulujen tärkeänä pitämä kysymys asetusta valmisteltaessa oli oppiaineiden asema, jota kevään 1976 asetusehdotus ei lainkaan sellaisenaan tunnustanut. Nyt tämä on tosiasiaa tapahtunut ja asetuksessa mainitaan oppiaineet yhdessä laitosten ja tutkimusalojen kanssa mm. tutkintojen ja koulutusohjelmien suunnittelun ja järjestämisen yksikköinä.

Opiskelijavalinta oli asia, johon niin korkeakoulujen kuin opiskelijajärjestöjenkin lausunnoissa kiinnitettiin huomiota ja katsottiin ehdotettu valinta suoraan koulutusohjelmiin liian rajoittavaksi. Korkeakouluille on nyt jätetty tarjolle useita vaihtoehtoja, mm. valita opiskelijat korkeakoulukohtaisesti, mikä tässä vaiheessa on varmaan perusteltua.

On pantavissa merkille, että kauppakorkeakoulut lausuntojensa valossa näyttävät panevan melkoisesti painoa sille seikalle, että näissä korkeakouluissa tulisi edelleenkin olla mahdollisuus varsin laajoihin kieliopintoihin. Tätä kevään 1976 asetusehdotus ei olisi sallinut. Annetussa asetuksessa on kauppakorkeakoulujen kanta varsin pitkälle otettu huomioon lisäämällä olennaisesti liikkumavaraa kieliopintojen osalta. Asetuksen mukaan ns. kielipainotteisten koulutusohjelmien valinta on edelleen tietyssä mitassa mahdollista, mikä meidän korkeakoulussamme tapahtuu kansainvälisten toimintojen koulutusohjelman puitteissa. Kielten aseman huomioon ottaminen asetuksen mukaisella tavalla paitsi lisää korkeakoulujen ja opiskelijoiden liikkumavaraa, myös korostaa kauppakorkeakoulujen perinnäisesti kansainvälistä suuntautumista.

Kauppakorkeakoulujen liikkumavaran merkitystä voidaan edelleen katsoa osoittavan eräiden niiden lausunnoissaan esille tuomien muiden seikkojen, jotka liittyvät mm. tieteellisen tutkimuksen kehittämiseen, tutkintohallintoon ja harjoittelun sisällyttämiseen tutkintoon. Kaikissa näissä kohdissa on tapahtunut melkoisia muutoksia kauppakorkeakoulujen toimimaan suuntaan. Liikkumavaraan liittyen on toivottavaa, että yhteisten puitteiden sisällä kauppakorkeakoulujen välillä voi myös olla selviä eroja ja kullakin korkeakoululla olemassaoloa. Samaan muottiin valettu standardiekonomi ei ole tavoittelemisen arvoisen.

Ensiarvoisen tärkeää korkeakoulujen liikkumavaran kannalta on niiden mahdollisuus vaikuttaa tutkintosäätöön. Kevään 1976 asetusehdotuksen mukaan tutkintoja yksityiskohtaisesti säätävän tutkintosäännön olisi vahvistanut opetusministeriö, mikä olisi tarjonnut ministeriölle mahdollisuuden puuttua varsin yksityiskohtaisesti korkeakoulujen toimintaan. Nyt tilanne on pääsääntöisesti toinen; tutkintosäännöstä päättää korkeakoulu lukuunottamatta eräitä valtakunnallista koordinoitua edellyttäviä kohtia. Sellaisia on mm. kysymys siitä, mitä koulutusohjelmia korkeakoululla on ja mitkä ovat niiden yleiset tavoitteet sekä muutamat muut asetuksessa täsmälleen luetellut kohdat. Koulutusohjelman sisältö taas päätetään korkeakoulussa. Meistä itsestämme riippuu esim. miten laaja-alaisiksi koulutusohjelmat muodostuvat. Olemme nyt tilanteessa, jossa tutkintosäännön kautta voimme itse tehdä päätökset moninaisista tärkeinä pidetyistä asioista. Tämä tuo meille oikeuden, mutta myös vastuun ja korostaa omaaloitteisuuden ja samalla yrittäjyyden haastetta kauppakorkeakouluille.

Asetuksen tultua nyt lyhyesti selostamani sisältöisenä annetuksi tilanne tänään on siis tutkinnonuudistuksessa kokonaan toinen kuin esim. vuosi sitten. Eräänä olennaisena syynä tähän on korkeakoulumme piirissä tutkinnonuudistuksesta ja sen keskeisistä tavoitteista hyvin pitkälle vallinnut yksimielisyys. Tämä on se voima, joka on auttanut meitä yhdessä toisten kauppakorkeakoulujen kanssa pääsemään sellaiseen tulokseen, joka lausuntojen valossa pääpiirteittäin vastanee kauppakorkeakoulujen tavoitteita ja toivottavasti osoittautuu hyväksi sekä omalle korkeakoulullemme että koko kauppatieteelliselle alalle.

Samalla on kuitenkin valppaasti seurattava tilannetta ja tarvittaessa reagoitava siihen, ettei asetuksessa saavutettuja tuloksia vaaranneta yrittämällä aikaansaada korkeakoulujen riippuvuutta keskusohjauksesta toista tietä, esim. alakohtaisen tutkinnonuudistuksen ohjaus- ja seurantaryhmän kautta. Myös on pyrittävä eri tavoin vaikuttamaan siihen, että tutkinnonuudistus pystytään resurssien puolesta toteuttamaan. Tästä meillä on jo laadittuna eräitä suunnitelmia.

Henkilökohtaisesti katson, että kokonaisuudessaan tutkintoasetuksen keskeisin asia on kauppatieteellisen koulutusalan olemassaolon ja sille tyypillisen sisällön turvaaminen ja kehittämismahdollisuuksien tarjoaminen. Kauppatieteellisen koulutuksen saaneiden panosta tarvitaan nähdäkseni kasvavassa määrin. Heidän tehtävänsä liittyvät taloudellista ja liikkeenjohdollista asiantuntemusta edellyttäviin yhteiskunnassa laajasti esiintyviin tehtäviin ei vain yritysissä vaan myös julkisen vallan palveluksessa, järjestöissä, opetuksen ja tutkimuksen piirissä, samoin kuin lukuisiin kansainvälisiin tehtäviin. Ekonomien tehtävien tarpeellisuus mielestäni on samalla vastaus kauppatieteellisen koulutusalan tarpeellisuuteen ja näiden tehtävien täyttäminen vastaus kysymykseen koulutuksen tuloksista.

Yleinen erikoiskoulutus ekonomitutkinnossa

Tänään on mielestäni paikallaan lopuksi vielä kajota ekonomikoulutuksen eräisiin perusajatuksiin ja käyttövoimaan tutkintoasetuksen muodostamien puitteiden sisällä.

Alamme perustutkinnolle, ekonomitutkinnolle asetetaan usein tavoitteeksi, että sen tulisi muodostaa kokonaisuus, joka antaa mahdollisuuden erikoistua ja hallita tietty erikoisala, mutta tutkinnon tulisi samanaikaisesti olla ruttävän yleinen ja laaja-alainen. Näin ollen yleinen ja erikoiskoulutus tulisi voida yhdistää. Tähän tähtää yleisen erikoiskoulutuksen ajatus, jota olen käsitellyt 1960-luvun alkupuolelta lähtien useissa yhteyksissä.

Yleisen ja erikoistuneen koulutuksen ongelma kärjistyy, kun erikoiskoulutus katsotaan yleisen vastakohtaksi ja saadaan vastakkainasettelu yleiskoulutus contra erikoiskoulutus. Tällaiseen vastakkainasetteluun saatetaan tulla, jos koulutuksen erikoistuminen tai yleisyys liitetään tiettyihin aineisiin ja katso-

taan, että jotkin aineet ovat yleisiä, jotkin toiset taas erikoisaineita. Aineet tuskin kuitenkaan sinänsä ovat yleisiä tai erikoistuneita. Tuskin on erikoistuneempaa kuin yleisenä aineena pidetty historia, jos sen opetuksessa keskitytään vuosilukuihin ja erilaisiin pieniin yksityiskohtiin. Mahdollisesti erikoisaineena pidetty ATK taas saattaa olla mitä suurimmassa määrässä yleinen aine, johon liittyy fysiikkaa, teknologiaa, matematiikkaa, logiikkaa, informaatioteoriaa jne. Kysymys yleis- ja erikoiskoulutuksesta ei ensisijaisesti riippunekaan aineesta vaan siitä miten tätä ainetta opetetaan ja miten sen opinnot yhdistyvät toisiin aineisiin.

Erääksi perusasiaksi yleisessä erikoiskoulutuksessa tuleekin tällöin opintojen integrointi. Sanonnalla tarkoitan sen yleisen sisällön mukaisesti yhdentymistä, kokonaisuusien muodostumista osista. Ns. erikoiskoulutustakin voidaan nähdäkseni antaa yleisesti ja aivan uusia näköaloja avartavasti. Tämä edellyttää ongelmien lähestymistä useiden tieteenalojen näkökulmasta, tieteen menetelmien, historian, perusolettamusten ja tärkeimpien teorioiden tuntemusta – eikä vain yhdellä kapealla tieteenalalla. Kuta syvemmälle menevästä erikoiskoulutuksesta on kysymys sitä vahvempi yleinen tieteellinen perusta tarvitaan.

Ekonomikoulutuksen sisällössä yleinen erikoiskoulutus merkitsee tietyn yhteisen ongelma-alueen, ensisijassa taloudellisten ja liikkeenjohdollisten kysymysten monitieteistä lähestymistä ja tarkastelun integrointia kokonaisuuksiksi. Siinä ei niinkään opiskella yksittäisiä aineita esim. jotakin liiketaloustieteen ainetta, kansantaloustiedettä tai oikeustiedettä vaan opiskellaan niiden muodostamia kokonaisuuksia, joita puolestaan yhdistävät yhteiset kysymyksen asetellut. Tällaisella yhteisten ongelmakokonaisuuksien valinnalla ja niiden tarkastelulla useiden tieteenalojen näkökulmasta juuri toteutetaan laaja-alaista yleistä erikoiskoulutusta. Tämän tulisi käsitykseni mukaan olla ekonomikoulutuksen sisällön perusajatuksia, suorastaan sen kulmakiviä. Ajatusrakennelma voi mielestäni tarjota esimerkin myös muille aloille. Pyrkimykset yleisen erikoiskoulutuksen toteuttamiseksi osoittavat, että tavoitteen saavuttaminen on vaikeaa, mutta ei mahdotonta.

Yrittäjyys ekonomikoulutuksen käyttövoimana

Ohjaavien puitteittensa ja sisällön perusajatustensa lisäksi tutkinnonuudistus ja siihen liittyen ekonomikoulutus tarvitsee toteutuakseen myös käyttövoiman ja hengen. Tutkintojen uudistumisesta ei viime kädessä aikaansaa asetus, eivät hienosäätöiset järjestelmät ja ohjaus, eivät parhaatkkaan suunnitelmat, eivät sen sisällön perusajatuksiaan vaan tutkinnonuudistuksen aikaansaavat sen hyväksi jatkuvasti työskentelevät ihmiset.

Tutkinnonuudistus ei myöskään ole mikään kertatapahtuma eikä paraati-marssi. Se on jokapäiväistä aloitteellista ja uutta luovaa työtä. Se on korkeakoulussamme väliin näkyvämmiin väliin näkymättömämmiin ollut tietoisena toimintana meneillään esimerkiksi 1940-luvun lopulta alkaen koko sen ajan, jonka

olen voinut tapahtumaa läheltä seurata. Tätä jatkuvaa uudistusprosessia ei missään tapauksessa saa unohtaa. Tutkinnonuudistusasetus vain korostaa sen merkitystä sekä tuo oma-aloitteisen uuden luomisen ja yrittäjyyden haasteen meille alkavana lukuvuotena entistäkin vaativampana eteemme.

On selvää, että voidakseen nyt olevissa uusissa puitteissa kehittää opiskelijoissaan kiinnostusta omatoimiseen uuden luomiseen ja siihen liittyvään yrittäjyyteen sitä on oltava myös korkeakoulussa itsessään. Tämä taas edellyttää uudisteiden kipinän, yrittäjyyden ja palvelemisen hengen jatkuvaa vaalimista omassa toiminnassamme myös tutkinnonuudistuksessa ja ekonomikoulutuksessa kokonaisuudessaan.

Hyvät naiset ja herrat!

Meneillään oleva vuosi on 60-vuotisen itsenäisyytemme juhluvuosi teemanaan "Itsenäinen Suomi – yhteinen asiamme". Tämä muistuttaa meitä siitä, ettei koulutuksen perimmäisenä tavoitteena ole saaminen vaan antaminen, oma-aloitteinen kysymys mitä minä voin koulutukseni perusteella tehdä palvelukseni itsenäistä Suomea. Tähän kysymykseen sisältyy koulutuksen ehkä vaikein mutta samalla myös arvokkain tavoite. Suunnatessamme yrittäjyytemme alkavana lukuvuonna tämän tavoitteen saavuttamiseksi me samalla eräältä tärkeältä osalta vaalimme yhteistä asiaamme.

Toivotan korkeakoulun opiskelijat, henkilökunnan ja opettajat tervetulleiksi aloittamaan uutta lukuvuotta. Osoitan tervetulon toivotukseni erityisesti niille ensimmäisen vuosikurssin opiskelijoille, jotka nyt aloittavat opintonsa Helsingin kauppakorkeakoulussa.

SISÄLLYSLUETTELO

I HALLINTO, OPETTAJAT, LAITOKSET SEKÄ VIRAN- JA TOIMENHALTIJAT 31.5.1978

Hallinto

Valtuusto	5
Hallitus	6
Kansleri	6
Rehtori	7
Vararehtori	7
Opetus- ja tutkimusneuvosto	7

Opettajakunta

Varsinaiset professorit	8
Apulaisprofessorit	9
Dosentit	10
Yliassistentit	11
Lehtorit	11
Opettajat	13
Assistentit	14
Eläkkeellä olevat opettajat	16

Tutkimuksen ja opetuksen laitokset

Hallinnon ja päätöksentekojärjestelmien laitos	16
Laskentatoimen laitos	17
Markkinoinnin ja tuorantotalouden laitos	17
Kansantaloustieteen laitos	18
Oikeus- ja sosiaalitieteiden laitos	18
Menetelmätieteiden laitos	18
Kielten laitos	19
Perustutkimuksen laitos	19

Yleiset laitokset

Kirjasto	19
Laskentakeskus	20
Kielistudiokeskus	21
Kuvalaitos	21

<i>Virkailijat ja toimihenkilöt</i>	
Kanslerinvirasto	22
Hallintovirasto	22
Hallintotoimisto	22
Kirjoituskeskus	22
Taloustoimisto	22
Opintotoimisto	23
Vahtimestarit	23
Puhelinkeskukset	23
Opastus ja vaatteidenvartijat	24
Konemestari ja talonmiehet	24
Siivoajat	24
Eläkkeellä olevat virkailijat ja toimihenkilöt	25
II YLEISIÄ TIETOJA	
Hallintoa koskevia tapahtumia	26
Helsingin kauppakorkeakoulun tukisäätiö	30
Virat ja toimet	31
Helsingin kauppakorkeakoulu -päivä	38
Itsenäisyysjuhla	39
Virkaanastujaisesityksiä	42
Liiketaloustieteilijöiden konferenssi	44
Tutkinnonuudistus	44
Opiskelijavalinta	46
Kesäopetus	47
Ulkomaisia luennoitsijoita	48
Suunnittelu- ja laskentajärjestelmän kehittämistyöryhmä	50
Julkaisusarja	50
Liikuntatoiminta	52
Lahjoitukset	53
Stipendivarat	53
Pääkirjasto	56
Kurssikirjaosasto	57
Laskentakeskus	58
Kielistudiokeskus	59
Kuvalaitos	60
Rehtorien neuvosto	62
Kansainvälinen ja muu yhteistyö	62
Kauppakorkeakoulujen rehtorien kokoukset	63

III TUTKIMUSTOIMINTA SEKÄ JATKO- JA TÄYDENNYSKOULUTUS	
Tutkimustoiminta	65
Jatko- ja täydennyskoulutus	66
Johtamiskoulutusohjelma (JOKO)	68
Helsingin kauppakorkeakoulun kehittämissyhteistyöprojekti (PRODEC)	70
Liikkeenjohdon Instituutti (LIFIM)	72
Vientikoulutussäätiö	72
IV OPETTAJAIN JA VIRKAILIJAIN KIRJALLINEN TUOTANTO SEKÄ TOIMINTA KORKEAKOULUN ULKO-PUOLELLA	73
V TILASTOLLISIA TIETOJA	92
Opiskelijoiden lukumäärä	95
Opetushenkilökunta, viran- ja toimenhaltijat 31.5.1978	96
VI OPPIARVOT JA TUTKINNOT	
Kauppätieteiden tohtorin opinnäytteet	97
Kauppätieteiden lisensiaatin tutkinto	97
Kauppätieteiden kandidaatin tutkinto	97
Ekonomian tutkinto	104
Akateeminen sihteerin tutkinto	108
VII STIPENDIT	
Valtion opintotuki	109
Helsingin kauppakorkeakoulun tukisäätiön ja Helsingin kauppakorkeakoulun eri rahastojen apurahat	109
YRITTÄJYYS JA KAUPPATIETEELLISET TUTKINNOT	
<i>Puhe, jonka rehtori, professori Jaakko Honko piti Helsingin kauppakorkeakoulun lukuvuoden avajaisissa 5.9.1978</i>	116